

Rantaturvallisuustapahtuma – Opas tapahtuman järjestämiseen

Jenna Kempainen & Elsi Luomi

Tekijät Jenna Kemppainen Elsi Luomi	
Koulutusohjelma Liikunnan- ja vapaa-ajan koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko Rantaturvallisuustapahtuma - Opas tapahtuman järjestämiseen	Sivu- ja liitesivumäärä 54 + 28
<p>Suomessa on loistavat puitteet uinnin harrastamiselle ja vedestä nauttimiselle tuhansien järvien ansiosta. Näiden järvien rannoilla ja vedessä lukuisat suomalaiset viettävät aikaa. Vaikka suomalaisten uimataito on hyvällä tasolla, hukkuu Suomessa vuosittain 150–200 ihmistä, mikä on paljon muihin Pohjoismaihin verrattuna. Syitä on monia, mutta suurin osa kuolemista linkittyy alkoholiin, puutteelliseen uimataitoon, heikkoon toimintakykyyn tai lasten valvomatta jättämiseen. Lisäksi puutteelliset vesipelastustaidot ovat osasyynä hukkumiskuolemiin.</p> <p>Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry pyrkii toiminnallaan ennaltaehkäisemään hukkumiskuolemia, sekä jakamaan tietoa vesiturvallisuudesta ympäri Suomea. Suurin ja näkyvin toimenpide on Viisaasti Vesillä- kampanja, joka pyörii ympärivuotisesti tiedottaen turvallisesta vesillä liikkumisesta. SUH ry:n visiona on vähentää hukkumiskuolemat puoleen vuoteen 2020 mennessä, sekä edistää kansalaisten tietoutta vesiturvallisuudesta.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena on luoda keino vesiturvallisuustietouden lisäämiseksi kansallisella tasolla. Konkreettisenä tavoitteena on kehittää opas rantaturvallisuustapahtuman järjestämisestä valvotuilla uimarannoilla. Opas kohdennetaan ensisijaisesti kuntien liikuntatoimien käyttöön, ja sitä pyritään hyödyntämään myös rantapelastajien koulutuksessa. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. Opas luotiin yhteistyössä toimeksiantajan kanssa.</p> <p>Produktin sisältöä varten toteutettiin kysely tapahtuman luonteesta ja sisällöstä SUH:n kouluttamille rantapelastajille. Kyselyyn vastasi 43 henkilöä. Rantaturvallisuustapahtuman sisällön suunnittelussa hyödynnettiin kyselytutkimuksen tuloksia. Ideoita sisällön suunnitteluun haettiin myös kartoittamalla muissa maissa toteutettuja rantaturvallisuuskampanjoita.</p> <p>Opinnäytetyön tuotos sisältää teoriaa tapahtuman järjestämisestä sekä vesiturvallisuudesta ja rantapelastamisesta. Tuotokseen ideoitiin useita käytännön esimerkkejä rantaturvallisuustapahtuman sisällöstä, suunnittelusta ja mainonnasta. Esimerkit kehiteltiin sellaisinaan toimiviksi ja mahdollisimman selkeiksi kokonaisuuksiksi. Tapahtuman järjestäjä voi kuitenkin muokata esimerkkien avulla oman näköisensä tapahtuman.</p> <p>Oppaan teoriaosuutta tapahtuman järjestämisestä voidaan hyödyntää myös muiden tapahtumien järjestämisessä. Opas on tarkoitettu käyttöön kesäkaudella 2016. Vasta tämän jälkeen on mahdollista nähdä oppaan toimiminen käytännössä.</p>	
Asiasanat Vesiturvallisuus, tapahtuma, opas	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Hengenpelastus Suomessa	3
2.1	Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry	3
2.1.1	SUH:n visio ja tavoitteet	4
2.1.2	Toimenpiteet.....	4
2.2	Kansainvälinen Hengenpelastusliitto.....	5
2.3	Hengenpelastuksen kehitys Suomessa	5
2.4	Uimaopetus- ja hengenpelastusliiton kehitys	7
2.5	Hengenpelastuskoulutus Suomessa	8
3	Vesiturvallisuuden tavoitteena hukkumisten ennaltaehkäisy.....	10
3.1	Hukkumistilastot Suomessa	11
3.2	Hukkumiskuolemien ennaltaehkäisyn keinot.....	13
3.3	Hukkumiskuolemien ennaltaehkäisy Suomessa	14
3.4	Viisaasti vesillä- kampanja	15
3.5	Vesiturvallisuuskampanjat muissa maissa	16
4	Vesipelastustaidot.....	18
4.1	Vesi elementtinä	18
4.2	Pienimmän riskin periaate	19
4.3	Pelastusvälineet	21
4.4	Pelastustilanteen toimintamalli H-RAP	22
5	Tapahtuman järjestäminen projektina.....	24
5.1	Tapahtuman ideointi.....	25
5.2	Tapahtuman tavoitteiden määrittely	26
5.2.1	Suunnitteluvaihe.....	26
5.2.2	Tapahtumaa varten tarvittavat luvat	27
5.3	Tapahtuman toteutusvaihe ja päättäminen	29
5.4	Tapahtuman markkinointi	31
5.4.1	Sosiaalinen media tapahtumien markkinoinnissa	32
6	Työn tavoite	34
7	Työn vaiheet	35
7.1	Kyselytutkimus.....	37
7.2	Kyselyn tulokset.....	37
7.2.1	Tapahtuman järjestäminen	39
7.2.2	Tapahtuman sisältö	40
7.2.3	Avoin kysymys vapaata ideointia ja kommentteja varten	42
7.3	Tulosten hyödyntäminen oppaan laatimisessa	43
8	Tuotos.....	45

9	Pohdinta.....	46
9.1	Ammatillisen osaamisen kehittyminen	48
9.2	Kehitysehdotukset ja jatkotoimenpiteet	49
10	Lähteet.....	50
11	Liitteet	55

1 Johdanto

Suomessa on yli 300 000 kilometriä rantaviivaa. Uiminen, veneily sekä muut veteen liittyvät harrastukset ovat suosituimpien vapaa-ajanviettotapojen joukossa. Hyvä uimataito ja vesiturvallisuustaidot ovat edellytyksenä vedessä, vesillä ja veden äärellä liikkumiselle turvallisesti eri vuodenaikoina. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton (SUH ry) mukaan kaikilla tulisi olla oikeus nauttia vedestä turvallisesti.

Suomessa hukkuu vuosittain 150–200 ihmistä, mikä on muihin Pohjoismaihin verrattuna paljon. Liian monen hukkumisen taustalla on puutteelliset vesipelastustaidot ja -tiedot. Suomessa hukkumiskuolemien vähentämiseksi ei ole asetettu kansallisia tavoitteita kuten esimerkiksi liikennekuolemille. Vesiturvallisuustyötä toteutetaan Suomessa hajanaisesti, vähäisillä resursseilla, ilman yhteen kokoavaa ohjelmaa. SUH on suurin yksittäinen vesiturvallisuustyön toimija. SUH pyrkii vaikuttamaan hukkumiskuolemien määrään vähentävästi. Liiton uusimman strategian mukaan tavoitteena on saada hukkumiskuolemat nol- laan vuoteen 2020 mennessä. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2015a.) Ehkä näkyvin SUH:n toimintatavoista on Viisaasti Vesillä – kampanja, jonka puitteissa järjestetään tapahtumia ympäri Suomea. Kampanjan tavoitteena on lisätä positiivista asen- netta vesiturvallisuuteen suomalaisten keskuudessa. Kampanjaa on järjestetty vuodesta 2005 lähtien, ja Raha-automaattiyhdistys myönsi sille kolmen vuoden lisärahoituksen vuo- den 2016 alusta.

Kansainvälisen Hengenpelastusliiton raportin mukaan eri toimijoiden välinen yhteistyö on tehokkain keino levittää viestiä hukkumisen ehkäisystä (International Lifesaving Federa- tion 2015b, 13). SUH tarvitsee rinnalleen nykyistä laajemman verkoston toimimaan vesi- turvallisuuden lisäämiseksi. Kansallisesti vaikuttava tapa olisi lisätä kuntien liikuntatoimien tai peruskoulujen panosta vesiturvallisuustyöhön. Peruskouluissa vesipelastuksen osuutta uinnissa vahvistettiin 1-4 luokka-asteiden opetuksessa opetussuunnitelman uudistuksessa 2004 (Koponen & Pietilä 2013).

Suomessa vastuu yleisten uimarantojen turvallisuudesta on palveluntarjoajalla. Uimaran- noilla palveluntarjoaja on usein kunta tai esimerkiksi leirintäpaikan pitäjä. Rantojen ylläpi- täjät voivat selvittää rantojen valvonnan tarpeellisuuden Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) laatiman uimarantojen turvallisuuden tarkistuslistan avulla tai pyytämällä neuvoja riskinarviointiin Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitolta. Palveluntarjoajan velvolli- suutena on määritellä rantavalvonnan tarve, valvojen määrä ja paikallaoloaika. Rantaval- vonnan osalta oleellista on, että valvojat ovat työhönsä päteviä. (Tukes 2015, 2-3.) Vaikka

palveluntarjoajalla on vastuu huolehtia asianmukaisesti uimarannan turvallisuudesta ja valvonnasta, ei se silti poista kävijöiden vastuuta turvallisuudesta. (Tukes 2011).

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry, joka on perustettu vuonna 1956. SUH on keskusjärjestö, jonka alle kuuluu 11 uimaopetus- ja hengenpelastustyötä edistävää jäsenjärjestöä. SUH:n toiminta-alueeseen kuuluu uimaopetus- ja hengenpelastustyön valtakunnallinen ohjaaminen, neuvonta ja valistus sekä uinnin olosuhteiden kehittäminen, jota kohdistetaan erityisesti uimahallien ja uimarantojen turvallisuuteen. SUH:n yksi isoista teemoista on vesiturvallisuuden edistäminen. Liiton missio onkin, että yksikään suomalainen ei huku puutteellisen uimataidon vuoksi tai yrittäessään pelastaa veden varaan joutunutta. Vesiturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä liitto tekee tiivistä yhteistyötä viranomaisten kanssa. Rahoitus SUH:n toimintaan saadaan Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämistä veikkausvoittorahoista ja oman varainhankinnan tuotoista.

Opinnäytetyön tavoitteena on luoda keino vesiturvallisuustietouden lisäämiseksi kansallisella tasolla. Konkreettisena tavoitteena on kehittää opas rantaturvallisuustapahtuman järjestämisestä valvotuilla uimarannoilla. Opas kohdistetaan kuntien liikuntatoimien ja rantapelastajien käyttöön.

2 Hengenpelastus Suomessa

Suomessa on noin 3100 rekisteröityä uimarantaa ja uimapaikkaa (Ryti 2007, 6). Valvottuja uimarantoja näistä on arviolta 100 (Hiltunen 16.3.2016). Vapaaehtoistoimintana alkanut hengenpelastustoiminta on kehittynyt vuosien saatossa yhä enemmän ammattimaiseen suuntaan. Nykyään valvottu uimaranta vaatii koulutetun rantapelastajan tai rantavalvojan. Rantapelastajana voi toimia henkilö, joka on läpäissyt SUH:n järjestämän rantapelastajakurssin. Rantavalvojana uinninvalvontatehtävissä voi puolestaan toimia henkilö, jolla ei ole SUH:n virallista koulutusta. (Ryti 2007, 5-6.)

2.1 Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto (SUH) ry on valtakunnallinen järjestö, joka on toiminut vuodesta 1956 (Läärä 2012a, 225). SUH toimii keskusjärjestönä 11:sta jäsenjärjestölleen. SUH:n jäsenjärjestöjä ovat Finland Svenska Idrott rf, Folkhälsans Förbund rf, Koululiikuntaliitto ry, Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry, Sukeltajaliitto ry, Suomen Latu ry, Suomen Meripelastusseura ry, Suomen Punainen Risti ry, Suomen Työväen Urheiluliitto ry, Suomen Uimaliitto ry ja Svenska Finlands Idrott rf. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry, 2016a.) SUH rahoittaa toimintansa opetusministeriön myöntämällä veikkausvoittovaroilla sekä oman varainhankinnan tuotoilla (Läärä 2015b, 227). SUH:n päivittäisestä toiminnasta vastaavat Helsingissä sijaitsevan toimiston yhdeksän työntekijää: toiminnanjohtaja, viisi koulutussuunnittelijaa, toimistosihteeri, hallintopäällikkö sekä tekninen asiantuntija (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016b).

SUH toimii laajasti eri toiminta-aloilla. Pääasialliset toiminta-alat ovat: uimaopetus, hengenpelastus, vauva- ja perheuinti, erityisuinti, vesitreeni, lasten ja nuorten hengenpelastuskerhotoiminta Junior Lifesaver Club. SUH vastaa myös uimahallien, kylpylöiden ja uimarantojen suunnittelun, rakentamisen ja hoidon teknisestä neuvonnasta. (Läärä 2012a, 225.)

SUH:n tehtävänä on ohjata valtakunnallisesti uimaopetus- ja hengenpelastustyötä, sekä toteuttaa siihen liittyvää neuvontaa, koulutusta ja tiedotusta. SUH:n vastuulla on myös uimahallien ja uimarantojen turvallisuuden kehittäminen Suomessa ja vesiturvallisuustyö yhteistyössä viranomaisten kanssa. (Läärä 2012a, 225.) SUH:n mukaan jokaisella suomalaisella tulee olla mahdollisuus oppia uimaan sekä ennakoimaan mahdollisia vedessä sattuvia vaaratilanteita. Myös riittävät tiedot ja taidot itsensä ja toisen pelastamisesta veden varasta tulisi olla kaikkien opittavissa. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015a, 1.)

SUH viestii monipuolisesti eri tiedotuskanavien avulla. Pääasiallisina tiedotuskanavina käytetään internet-sivuja, sosiaalista mediaa, mediaa ja sähköistä tiedotelehteä. Internet-sivuilla SUH julkaisee muun muassa hukkumistiedotteita ja haastatteluita. Sosiaalisessa mediassa SUH on aktiivinen etenkin liiton omalla Facebook-sivulla. (Hiltunen 16.3.2016.)

2.1.1 SUH:n visio ja tavoitteet

SUH:n visiona on saada uima- ja vesiturvallisuustaidot kansalaistaidoksi vuoteen 2020 mennessä. Visiota varten on laadittu kolme kohtaa tämän perustehtävän toteuttamiseksi. Nämä kolme kohtaa ovat uimataidon edistäminen, vesiturvallisuuden parantaminen sekä vaikuttamistyön vahvistaminen. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015a, 2.)

Ensinnäkin SUH pyrkii lisäämään uimataidon edistämistä elämänkulussa. Konkreettisesti tällä tarkoitetaan 10 %:n lisäystä uimataitoisten määrään kuudesluokkalaisten ja aikuisten uimataitotutkimuksissa vuosien 2016 ja 2020 välillä. Myös uimapaikat tulisi olla yhdenve-roisesti saavutettavissa ympäri Suomen, eikä niiden määrän tulisi ainakaan laskea vuo-den 2014 tasosta. Toisena kohtana vision saavuttamiseksi on vesiturvallisuuden paranta-minen niin, että hukkumiskuolemien määrä on puolittunut (alle 100 hukkunutta vuosittain). Myös veneturvallisuutta pyritään parantamaan saamalla vesiliikenteeseen identtinen pro-milleraja muun liikenteen kanssa, sekä pelastusliivien käyttöpakko veneillä. Kolman-tena kohtana vision toteutumiseksi on vaikuttamistyön vahvistaminen niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Tavoitteena on luoda vuoteen 2020 mennessä vesi-turvallisuusohjelma, jossa on määriteltynä kansallinen tavoite hukkumiskuolemien ennal-taehkäisylle sekä uimataidolle. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015a, 2-3.)

2.1.2 Toimenpiteet

Tavoitteiden pohjalta SUH on linjannut myös toimenpiteet vision saavuttamiseksi. Uimatai-don lisäämiseksi SUH pyrkii muun muassa kehittämään erilaisia toimintamalleja ja materi-aaleja uinninopetukseen. Materiaaleja suunnataan erityisesti uimataidottomille lapsille ja heidän perheilleen sekä nuorille aikuisille. Myös sähköisen viestinnän ja teknologian mah-dollisuuksia pyritään lisäämään uinninopetuksessa ja viestinnässä. Vesiturvallisuuden pa-rantamiseksi SUH pyrkii toteuttamaan vesiturvallisuuskampanjoita yhdessä eri kumppa-neiden kanssa, sekä viestimällä vesiturvallisuudesta ympärivuotisesti. Avainasemassa on myös ennaltaehkäisevän vesiturvallisuustiedon materiaalin tuottaminen koulutuksiin, vies-tintään ja kampanjoihin. Lisäksi vesiturvallisuustaitojen opettamista uimakouluissa sekä

ammattitaitoisten toimijoiden määrää vesiturvallisuustyön parissa pyritään lisäämään. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015a, 2-3.)

2.2 Kansainvälinen Hengenpelastusliitto

ILS (International Lifesaving Federation) eli Kansainvälinen Hengenpelastusliitto perustettiin vuonna 1993, kun kaksi aiemmin hengenpelastusta edistänyttä järjestöä FIS ja WLS yhdistettiin (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto 2016c). Nykyään Kansainvälinen Hengenpelastusliitto on vaikuttava järjestö, joka johtaa, tukee ja tekee yhteistyötä yli 100:n jäsenjärjestönsä kanssa ympäri maailmaa. Kansainvälinen Hengenpelastusliitto on maailman johtava asiantuntija hukkumisen ennaltaehkäisyssä, hengenpelastuksessa ja hengenpelastuksessa kilpailulajina. Liiton visiona on saada maailma vapaaksi hukkumisilta. Kansainvälisellä Hengenpelastusliitolla on neljä eri toimikuntaa, joiden alaisena toimii useita eri valiokuntia. Neljän toimikunnan vastuualueina ovat hukkumisen ennaltaehkäisy, pelastaminen, hengenpelastus kilpailulajina ja liiketoiminta. (International Lifesaving Federation 2015a; International Lifesaving Federation 2015b, 5.)

ILS on ainutlaatuinen kansainvälinen liitto siinä määrin, että se sponsoroi ja antaa hyväksynnän urheilullisille kilpailuille tärkeänä keinona edistää humanitaarista hengenpelastustyötä. Hengenpelastus näiden kilpailuiden kautta on yksi vakiintuneista keinoista. ILS:n motto kuuluukin ”ole kunnossa pelastaaksesi elämän”. (International Lifesaving Federation 2015a.)

Joka toinen vuosi Kansainvälinen Hengenpelastusliitto kokoaa yhteen sen jäsenorganisaatioita ja maailman johtavia tutkijoita, ammatinharjoittajia ja linjauksen tekijöitä esittelemään ja keskustelemaan uusimmasta tutkimustiedosta. Näiden pohjalta he keskustelevat hukkumisen ennaltaehkäisystä, hengenpelastuksesta, pelastamisesta yleisesti, vesiturvallisuudesta, hengenpelastuksesta kilpailumuotona ja näihin linkittyvistä aihealueista. Tarkoituksena on jakaa tilastotietoja eri maiden hukkumistilanteista, ja luoda strategioita, joilla rohkaistaan jäsenmaita parempaan tiedonkeruuseen. Lisäksi taataan mahdollisuus oppia eri maiden tapauskohtaisista ja pitkälle kehittyneistä raportointijärjestelmistä- ja mekanismeista. (International Life Saving Federation. 2016a.)

2.3 Hengenpelastuksen kehitys Suomessa

Hengenpelastus Suomessa juontaa juurensa muutaman vuosisadan takaa, kun todennäköisesti ensimmäinen suomenkielellä painettu opas ”Neuvo kuiga hukkuneita ihmisiä pitää

pyytämän” julkaistiin vuonna 1803. Siihen aikaan uimataidon hallitsi vain harva. Hengenpelastuksen kehityskaari alkoi tuolloin, ja kehitys on edennyt hitain askelin. Opas kuvailee hengenpelastusta seuraavalla tavalla:

Kohta, kun hukkunut on ylös saatu vedestä, pitää työ aljettaman, eikä aika kuluttaman hyödyttömällä puheilla, ja ei pidä epätoivottaman hänen paranemistaan, ellei haju tai jokin muu merkki osoita, että hän on jo ruvennut mätänemän.

Hukkunut pitää kaunisti kannettaman rannalle, siinä tilassa, että pää on ylhä päin, verhot pitää kohta riisuttaman, ruumis kuivaksi pyyhittämän ja lämmintä ei kuumana pidettämän valkian edes, taikka kesällä päivän paistes. Sormella taikka liinallisella rievulla pitää kino suusta ja kurkusta perattaman.

Sitten lasketaan se onneton lämböisen sänggyyn, joka on tehty korkialla pään alalla, ja varistetaan lämmintä tuhka, suoloja ja hieta, hänen ympärillensä ja hivutetaan ruumista kädellä eli villaisella rievulla pitkin selkä ruotoa, rindoja ja vattaa, aina jalkoihin päin.

Suoni pitää myös avattaman kädestä ja pillillä eli hanhenkynällä puhallettaman nenän ja suun kautta ilmaa tävyihin, jota tehdessä ynnä avoimella kädellä lievästi puserretaan rindoja ja vattaa.

Erinomainen ja tarpeellinen, että klistiriä pannan. Se tapahtuu silä tavalla, että taikka savua piipun varrella puhalletaan kautta vattaa, taikka ellei ole tilaa oikeata klisturiasetta saada, otetaan pitkä piipun mynstykki, sen vahvemman pähän sidotaan sian eli eläimen rakko, tämä täytetään tupakkivedellä, eli saippua-vedellä eli suola-vedellä, eli vedellä ja etikalla, joka pitää olla haljaa, siten rakon ylinen pä sidotaan umbeen, piippu pistetään takaa pästä sisälleen, ja puserretaan rakkoa, että vesi menee vattaa.

Suonen lyöminen kerroitaan, ja höyhenellä eli muulla asella, kutkutetaan sieraimia, että saada sitä hukkunutta aivastamaan. Lämmindä etikkata, taikka Isoja viinaa, eli jos olis Stink Spiritusta, lyödän muutama nokko nenään ja kielen päälleen ja sillä myös hivutetaan ohimia. Että kuumalla raudalla vähän poltella jalkain alustaa, ja nokkoisilla vähän huuhtoa ruumiin alapuolta, on myös hyödyllinen. Lämmintä palo- viinaa taitaa myös lyödä liinaseen vaatteeseen ja panna vattan päälleen.

Jos nämä ei tahtoisi menestyä, niin ei kuitenkaan saada väsyä, ollengin että hivutella ruumista lämböisellä vattella, ja että tupakki klisteriä kertoja. Jos vähäangi merkki hengestä toivon anda, niin sitä enemmän pitää yrittämän, ollengin että saada suonen juoksemaan, ellei ennen kylläksi ole varta saatu, ja että saada hukkuneen oksendamaan. Vähän virvoittavata Isoja viinan mahdetaan myös suuhun. (Karvonen 1935, 8-9.)

Osa oppaan teksteistä pätee nykypäivänäkin hengenpelastukseen, vaikka keinot ovatkin muuttuneet tiedon lisääntyessä. Yhtäläisyyksiä löytyy esimerkiksi uhrin vedestä pelastamisen toimintatavoista. Niin ennen kuin nykyäänkin kehoitetaan nopeaan toimintaan vedessä, jotta veden varaan joutunut henkilö saadaan kuljetettua ripeästi pois vedestä. 1800-luvulla annetut ohjeet elottoman uhrin kanssa toimimisesta ovat kaukana nykypäi-

västä. Opas kehottaa pelastajaa muun muassa herättelemään uhria polttamalla jalkapohjaa kuumalla raudalla ja sivelemällä ihoa nokkosilla. Nykyaikana käytettävä puhallus-painelu -menetelmä oli tällöin vielä tuntematon käsite. (Piscator 1875, 33–36.)

Vuonna 1875 julkaistiin "Uimisen taito"- opas, joka oli suomennettu ruotsalaisesta "Konsten att simma" -oppaasta. Oppaassa on vinkkejä uimataidon kehittämiseen, mutta siinä on kerrottu myös paljon pohjatietoa liittyen hengenpelastukseen. Monet oppaassa opetetavat taidot ovat varsin samankaltaisia verrattuna nykypäivänä vaadittaviin rantapelastajan taitoihin. Ohjeet hukkuneiden ensihoitoon ehtivät kehittyä huomattavasti peilatesa niitä ensimmäiseen hengenpelastus- oppaaseen. Oppaassa puhutaan keinoista herättää uhri parhaiten ja kuinka veden varaan joutunutta uhria tulee lähestyä takaapäin, sillä hän saattaa tarttua pelastajaan, vetäen hänet mukanaan veden syvyyksiin. (Piscator 1875, 33–36.)

2.4 Uimaopetus- ja hengenpelastusliiton kehitys

Vuosi 1906 oli merkittävä hengenpelastuksen kannalta, sillä silloin perustettiin Uimaliitto. Suomen Uimaliiton tarkoitus oli työskennellä uinninopetuksen edistämiseksi ja yhdenmuukaiseksi kehittämiseksi Suomessa niin, että uintiopetus saataisiin oppiaineeksi maamme kouluissa ja kasvatustilaisissa. Lisäksi tarkoituksena oli levittää tietoa uimataidon hyödyistä, ja vaikuttaa näin yleiseen mielipiteeseen maassa. (Mustonen 2006, 18.) Uimaliiton toimesta julkaistiin vuonna 1935 "Uinti ja hengenpelastustaitojen"- opas. Vuoden kuluttua perustettiin uimaopetusjaosto, jonka tavoitteena oli uimaopetuksen ja hengenpelastuksen tehostaminen. Vuonna 1938 Uimaliitto liittyi Suomen valtakunnan Urheiluliiton (SVUL) jäseneksi. Liitto suuntasi tukeaan kilpa- ja huippu-urheilun edistämiseen, eikä uinninopetusta ja hengenpelastusta nähty kovinkaan tärkeinä. Tämä aiheutti liiton sisällä erimielisyyksiä, jonka seurauksena Uimaliitto erosi SVUL:sta, mikä tosin kesti useamman vuoden. (Ilmanen 2006, 40-44.)

Suomen punainen risti (SPR) oli suuressa osassa uuden liiton perustamisessa. SPR oli jo aikaisemmin perustanut hengenpelastustoimikunnan, johon Uimaliitto kuului, ja vuonna 1951 SPR alkoi suunnitella täysin uudenlaista, hengenpelastukseen keskittyvää järjestöä. Vuonna 1956 Uimaliitto ja SPR loivat yhdessä uuden organisaation, jossa kilpaurheiluun suuntautunut uinti ja uima- ja hengenpelastustyölinjat erotettiin toisistaan. Uusi liitto perustettiin 1956 marraskuussa, mikä sai nimekseen Suomen Uimaopetus -ja hengenpelastusliitto (SUH) ry. Liiton päätehtävänä oli edistää valtakunnallista uimaopetus - ja hengenpelastustyötä. (Ilmanen 2006, 50–53.) SUH:n tavoitteena oli tuolloin toimia keskusjärjestönä ja ohjaajana jäsenjärjestöille. Liiton jäseneksi hyväksyttiin yhteisö, joka toimi uimaopetus- ja hengenpelastusalalla ja oli valmis sitoutumaan SUH:n sääntöihin. (Ilmanen 2006, 59–

60.) Toiminnan alkumetreillä hengenpelastustoiminta oli liitoksissa uimaopettajien koulutukseen. Pian syntyi kuitenkin erillinen hengenpelastajatutkinto, jonka kohderyhmään kuuluivat muun muassa poliisit, palomiehet ja uimaopettajat, joille hengenpelastustaidoista koettiin olevan hyötyä. Lisäksi kouluissa ruvettiin opettamaan hengenpelastusta ja jaettiin aihetta mainostavia opaslehtiä. (Ilmanen 2006, 81.)

SUH:n koulutusjärjestelmää lähdettiin uudistamaan 1970-luvun alusta. Tällöin hengenpelastuskurssi muutettiin kaksiosaiseksi, jolloin osioiden väliin jäi noin kolmen kuukauden harjoittelujakso. Kursseille pääsi osallistumaan kaikki, jotka olivat kiinnostuneita hengenpelastuksesta. Kurssin sisältö erosi aikaisemmin järjestetystä kurssista teorian ja käytännön selkeämmällä erottelulla. (Ilmanen 2006, 128–129.) Kun SUH 1990-luvun alussa liittyi Kansainväliseen hengenpelastusliittoon (ILS), oli tarjolla myös kansainvälisen hengenpelastajan kurssi, joka tarjosi enemmän käytännön harjoittelua (Ilmanen 2006, 188–190.) Suomen ensimmäinen, 100 tuntia kestävä, rantapelastajakoulutus sai alkunsa vasta vuonna 2006. Uimaopetustyö on ollut merkittävää, sillä sadan vuoden aikana hukkuneiden määrä on laskenut 600:sta 94:ään (2015). (Mustonen 2006, 22; Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015b.)

2.5 Hengenpelastuskoulutus Suomessa

SUH:n koulutusjärjestelmään kuuluu neljä hengenpelastuskoulutusta: Junior Lifesaver ohjaajakurssi, uinninvalvoajakurssi, rantapelastajakurssi sekä kansainvälinen hengenpelastajakurssi (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016d).

Junior Lifesaver- ohjaajakursseja järjestetään tilauksesta yli 16-vuotiaille nuorille. Ohjaajakurssilla annetaan perustiedot ja -taidot hengenpelastuskerhon ohjaamiseen. Kerhoissa harjoitellaan vedestä pelastamista, uintitekniikoita, ensiavun perusteita, sukellustekniikoita ja vesipelastuskilpailuja. Ohjaajakurssille on pääsyvaatimuksena 200 metrin uimataito. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016d.)

Uinninvalvoajakurssin tavoitteena on kouluttaa uimahalleihin uinninvalvojia, joilla on perustiedot ja -taidot hengenpelastuksesta, asiakaspalvelusta sekä pelastajan tehtävistä uimahallissa. Kurssin kesto on 50 tuntia, ja kurssilaisen on täytettävä kurssivuonna vähintään 18 vuotta. Kurssin läpäisyyn vaaditaan hyväksytysti suoritettu uinninvalvojan testiuinti. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016d.) Uinninvalvojan testiinnissa mitataan kykyä suoriutua pelastustilanteesta. Testiuinnin suoritukseen kuuluvat pelastushyppy, uintiosuus, pituussukellus, syvyysukellukset sekä pelastettavan kuljetus vedessä. (Suomalainen vesiliikuntainstituutti.)

Rantapelastajakurssi antaa valmiudet ihmishengen pelastamiseen suomalaisilla uimarannoilla. Kurssilla perehdytään rantapelastajan työhön monipuolisesti erilaisten oikeita tilanteita simuloivien case-tapauksien avulla. Kurssi on kokonaiskestoltaan 50 tuntia ja se jakautuu uimahallissa toteutettavaan ja uimarannalla toteutettavaan jaksoon. Kurssin oppisäältä jakautuu kahdeksaan moduuliin: rantapelastajan työ ja arkipäivä, uimarannan turvallisuuden suunnittelu ja toteutus, sektorivalvonnan perusteet, kattava avovesipelastuskoulutus, uimarannoille sovellettu ensiapu- ja elvytyskoulutus, järjestyshäiriöt suomalaisella uimarannalla, hapenantolaite elvytyksessä ja etsintäsukellukset. Kurssi on fyysisesti raskas, ja sen läpäisyyn vaaditaan usean eri testin hyväksytyä suoritusta. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016d.)

Kansainvälinen hengenpelastajakurssi (International Pool Lifeguard) on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat vastuussa uinti- ja vesiturvallisuudesta uimahallissa tai vastaavassa paikassa. Kurssin kesto on 50 tuntia. Sen läpipääsemiseen vaadittavat testit ovat huomattavasti laajemmat kuin muilla kursseilla. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016d.)

3 Vesiturvallisuuden tavoitteena hukkumisten ennaltaehkäisy

World Health Organization (WHO) julkaisi vuonna 2014 maailmanlaajuisen hukkumisraportin. Raportin mukaan koko maailmassa tapahtuu vuosittain 370 000 hukkumistapausta, joista yli 90 % sijoittuvat vähä- ja keskituloisiin maihin. Raportti myös asettaa hukkumisen kymmenen yleisimmän kuolemansyyn joukkoon erityisesti nuorilla kaikissa maailman kansoissa. (International Lifesaving Federation 2015b, 10.)

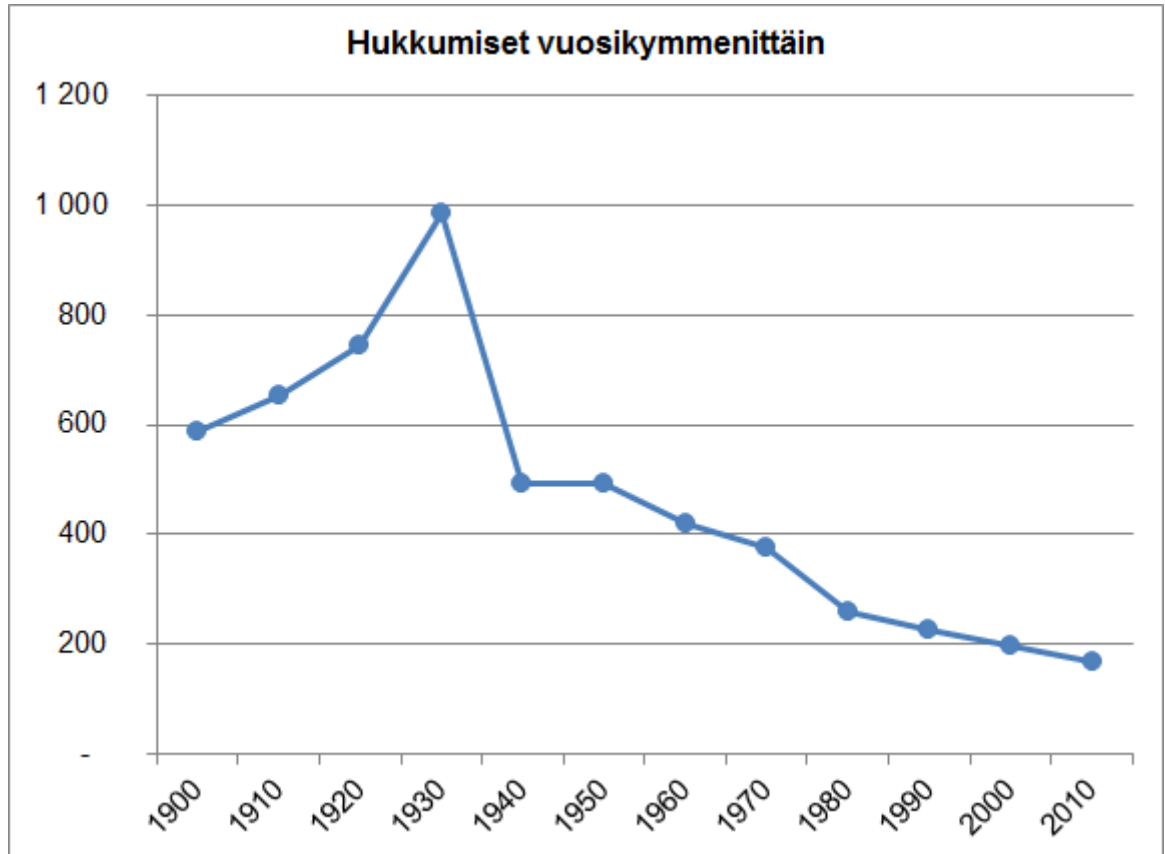
Suomessa hukkuu vuosittain 150–200 ihmistä, mikä on muihin Pohjoismaihin verrattuna suuri määrä asukaslukuun suhteutettuna. Hukkuneista suurin osa on työikäisiä tai vanhempia mieshenkilöitä. Hukkuminen on myös yleinen lasten kuolinsyy. Merkittävimmät syyt hukkumiskuolemiin ovat alkoholi, puutteellinen varustautuminen, heikko henkilökohtainen toimintakyky ja uimataito sekä lasten valvomatta jättäminen veden äärellä. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015a, 1.)

Kehittyneissä maissa hukkumisen ennaltaehkäisyn ohjelmat tulisi ILS:n ohjeiden mukaisesti kohdistaa korkean riskin kohderyhmille. Ohjelmissa tulisi keskittyä ympäristön muutokseen poistamalla vaaranpaikat ja rakentamalla esteitä, suojelemaan riskiryhmässä olevia, mainostamaan uinti- ja hengenpelastustaitoja, kouluttamaan koko yhteisöä vesiturvallisuudessa ja elvytyksessä sekä varustamaan uimarannat ja vesialueet koulutetuilla ranta- valvojilla. Vähemmän kehittyneiden maiden tulisi keskittyä vakiinnuttamaan koulutus- ja terveydenhuoltojärjestelmää, sillä niiden avulla voidaan lisätä lukutaitoa ja tietoutta, mikä ennaltaehkäisee myös hukkumistapauksia muun terveyden ja hyvinvoinnin lisääntyessä. (International Lifesaving Federation 2015b, 8-9.)

ILS:n ohjeiden mukaisesti tehokas tapa hukkumisen ennaltaehkäisyn viestin levittämiseen on yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa. Esimerkiksi Yhdysvaltojen Hengenpelastusyhdistys tekee yhteistyötä NOAA:n (National Oceanic and Atmospheric Administration) kansallisen sääpalvelun ja meriyhdistyksen kanssa, joiden tavoitteena on lisätä ihmisten tietoisuutta merissä esiintyvistä paluuvirtauksista. Yhteistyönä tehtävän kampanjan ja tutkimuksen tavoitteena on vähentää paluuvirtauksiin liittyviä kuolemantapauksia. Aasiassa puolestaan Bangladeshin hengenpelastusyhdistys tekee yhteistyötä The Alliance for Safe Childrenin, UNISEF:n ja Royal Life Saving Society Australian (RLSSA) kanssa. Tiiviin yhteistyön avulla on saatu aikaan hukkumisen ennaltaehkäisyn strategioita, jotka ovat tutkitusti pystyneet ehkäisemään hukkumiskuolemia. (International Lifesaving Federation 2015b, 13.)

3.1 Hukkumistilastot Suomessa

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton arkistoista hukkumistilastoja löytyy 1900-luvun alusta saakka (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry, 2016e). Kuviossa 1 on esitelty hukkumiset Suomessa vuosikymmenittäin vuodesta 1900 nykypäivään.

Kuvio 1 Hukkumiset vuosikymmenittäin Suomessa (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry, 2016e.)

Selvästi eniten hukkumistapauksia tilaston mukaan on tapahtunut 1930-luvulla, jonka jälkeen hukkumistapausten määrä on laskenut merkittävästi. Viimeisen 50 vuoden aikana (1960–2010) hukkumistapausten määrä on vähentynyt yli 400 tapauksesta alle 200 tapaukseen vuosittain. Vuosisadan alussa isot haaksirikot ja haverit selittävät runsaita hukkuneiden määriä. Yleisen vesiturvallisuuden paraneminen ja uimahallien rakennuttaminen 1960-luvulta lähtien ovat vaikuttaneet hukkumistapausten määrien laskuun tasaisesti. 1970-luvulla vesiturvallisuuden parissa alettiin tehdä pitkäjänteistä valistustyötä, ja 1980-luvulla koulujen uimaopetus systematisoitiin. Vuodesta 1956 toiminut SUH on alusta asti viestinyt uimataidon ja pelastusliivien tärkeydestä hukkumiskuolemien ehkäisemiseksi, mikä näkyy hukkumistilastoissa positiivisesti hukkumiskuolemien vähenemisenä. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015b, 1; Kuvio 1.)

Vuosina 2004–2014 hukkuneiden määrä on Suomessa SUH:n ennakkotilastoiden mukaan vaihdellut 108–182 henkilön välillä. Tilastokeskuksen viralliset luvut samoilta vuosilta ovat hieman korkeammat vaihdellen 117–205:en. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015b, 1.) Erot SUH:n ja Onnettomuustutkintakeskuksen hukkuneiden määrästä selittyvät sillä, mitkä kuolemat tahot laskevat hukkumistilastoihinsa. SUH tilastoi hukkumiskuolemiksi vain vesiturvallisuuden piiriin kuuluvat tapaukset, kun virallisiin tilastoihin kuuluvat kaikki kuolemat, joihin vesi liittyy jollain tavalla. SUH:n tilastoista puuttuvat myös hukuttautumalla tehdyt itsemurhat, sillä niihin ei voida vaikuttaa vesiturvallisuuden keinoin. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016f.)

Hukkumistilastot laaditaan myös hukkumistavan mukaan vuosittain. Hukkumiskuolemat jaotellaan kuuteen eri hukkumistapaan: vesiliikenteessä hukkuneet, uidessa hukkuneet, pudotessa hukkuneet, jäihin pudotessa hukkuneet, sukellukseen liittyvät hukkumistapaukset sekä ulkomailla hukkuneet. Kaikissa hukkumistapauksissa syytä ei kuitenkaan ole mahdollista selvittää. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015b, 2.)

Vesiliikenteessä hukkuneisiin lasketaan veneestä pudonnut, veneen kaatumisen seurauksena hukkunut tai veneilemään lähtenyt, hukkuneena löydetty henkilö. Vuonna 2015 tapauksia oli 26, kun edellisvuonna 2014 niitä oli 34 ja vuonna 2013 31. Uudessa hukkuneisiin lasketaan kaikki, jotka ovat hukkuneet uimassa, kahlaamassa tai muuten rannalla ollessaan. Uudessa hukkui vuonna 2015 15. Edellisvuonna 2014 uidessa hukkui 28 ja vuonna 2013 hukkuneita oli 36. Pudotessaan hukkuneilla tarkoitetaan esimerkiksi kalliolta tai rannalta veteen pudonnutta tai luiskahtanutta. Pudonneiden määrä 2015 oli 9, kun se edellisenä vuonna oli ollut 6. Vuonna 2013 pudonneita oli vain 6 ja vuonna 2013 11. Jäihin pudotessa hukkuneita vuonna 2015 oli 16. Edellisenä vuonna jäihin hukkui peräti 27 ihmistä kun vuonna 2014 jäihin hukkuneita oli vain 12. Sukellukseen liittyviä hukkumisia tapahtuu työ- ja vapaa-ajan tapaturmina. Vuonna 2015 sukelluksiin liittyviä hukkumistapauksia ei sattunut yhtään. Vuonna 2014 sukelluksilla hukkuneita oli neljä, samoin kuin vuosina 2013 ja 2012. Hukkumiskuoleman syy jäi epäselväksi 27 tapauksessa vuoden 2015 aikana. Ulkomailla suomalaisia hukkui vain yksi. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015b, 2; Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016g.)

Suomessa tilastojen mukaan näyttäisi olevan mahdoton nimetä yksittäistä hukkumistapaa selvästi muita yleisemmäksi. Näyttäisi siltä, että suurin osa hukkumisista tapahtuu joko vesiliikenteessä tai uidessa. Selvästi vähiten hukkumistapauksia sattuu sukelluksilla. Uudessa hukkuneiden määrään näyttäisi vaikuttavan oleellisesti myös uimaveden lämpötilat kesäkaudella - mitä lämpimämpi kesä, sen useampi ihminen uskaltautuu uimaan ja sitä enemmän tapahtuu hukkumiskuolemia.

Kansainvälisen Hengenpelastusliiton pelastus ja opetusvaliokunnat ovat tunnistaneeet neljä hukkumisiin johtavaa päätekijää. Ensimmäinen päätekijä on tiedon puute tai vaaran väärinarviointi sekä väheksyntä. Ensimmäiseen päätekijään kuuluu esimerkiksi oman uimataidon ja uintimatkan väärinarviointi tai pelastusvälineiden käyttötaidon puute. Toinen päätekijä on se, että vaaranpaikat ovat suojaamattomia, rajoittamattomia, eikä tietoa vaarasta ole näkyvillä. Toiseen päätekijään kuuluvat esimerkiksi äkkisyvästä tai virtauksista varoittamatta jättäminen. Kolmas päätekijä on valvonnan ja ohjauksen puute, esimerkiksi uimakoulujen tai uimavalvojen puuttuminen paikkakunnalta. Neljäs päätekijä on kykene-mättömyys toimintaan vaaratilanteen sattuessa, mihin kuuluu esimerkiksi riittämätön harjoittelu vaaratilanteen sattuessa. (International Life Saving Federation 2015b, 18.)

3.2 Hukkumiskuolemien ennaltaehkäisyn keinot

WHO määrittelee maailmanlaajuisessa hukkumisraportissaan ennaltaehkäisyn olevan hukkumisten vähenemisen merkittävin tekijä (International Life Saving Federation 2015b, 10). William Haddon Jr on kehittänyt yli 40 vuotta sitten käsitteellisen mallin liikenneturvalisuuden ongelmien prevention pääperiaatteista. Tätä runkoa voidaan soveltaa eri tapauksiin. Kansainvälisen Hengenpelastusliiton raportissa mallia on käytetty antamaan yleiskuva hukkumisen vastakeinoista. Keinot perustuvat hukkumiseen johtavien päätekijöiden minimointiin. (Taulukko 1.)

Taulukko 1 Ennaltaehkäisyn pääperiaatteet (International Life Saving Federation 2015b, 14-16; Kotitapaturmien ehkäisykampanja 2010, 5.)

<p>Primaaripreventio (ennen kuin kukaan on/pu- toaa veteen)</p>	<p>Poista tapaturmavaaran aiheuttaja: Poistetaan käyttämättömät kohteet, joissa on olemassa hukkumisen riski ja rakennetaan patoja virtaavan veden ja tulvien ehkäisyksi</p> <p>Erota tapaturmavaaran aiheuttaja henkilöistä: Rakennetaan uima-alueet ja satamat erilleen toisista</p> <p>Muuta tapaturmavaaran aiheuttajaa: Muutetaan vesiliikumäkien kourua tai jyrkkyyttä</p> <p>Eristä tapaturmavaaran aiheuttaja: Aidataan uima-allas</p>
<p>Sekundaaripreventio (kun joku on jo vedessä)</p>	<p>Luo turvallinen ympäristö: Tarjotaan lapsille matalia al- taita ja uima-alueita</p> <p>Varusta tapaturma-altis henkilö: Pelastusliivien käyttö</p> <p>Kouluta, ohjaa ja valvo: Rantapelastajat, uimataito, fyysinen kunto ja vesiturvallisuustietous</p>

Tertiäripreventio (kun joku on hukkumaisillaan)	Pelasta tapaturman uhriksi joutunut henkilö: Pelastaminen ja elvyttäminen Kuntouta tapaturman uhriksi joutunut henkilö: Jälkitoimenpiteet vähältä piti- tilanteessa
--	--

Hukkumisen vastakeinot ovat mallin mukaan jaoteltu kolmeen eri ryhmään keinojen ja hukkumisen ajallisen suhteen perusteella. Ensimmäisen ryhmän keinot ovat primaaripreventiota, eli keinoja hukkumisen ehkäisyyn ennen kuin kukaan on pudonnut tai putoaa veteen. Primaariprevention muodoiksi mallissa on määritelty tapahtumavaaran aiheuttajan poistaminen, erottaminen, muuttaminen tai eristäminen. Käytännön esimerkkeinä on mainittu muun muassa uima-alueiden ja satamien rakentaminen toisistaan erilleen sekä uima-altaan aitaaminen. Toinen ryhmä on sekundaaripreventiota eli hukkumisen ehkäisyä kun joku on jo vedessä. Sekundaariprevention muotoja mallin mukaan ovat turvallisen ympäristön luominen, tapaturma-alttiin henkilön varustaminen sekä kouluttaminen, ohjaaminen ja valvominen. Käytännön esimerkkeinä on annettu matalien uima-alueiden tarjoaminen lapsille, pelastusliivien käyttö ja rantojen varustaminen rantapelastajilla. Kolmas ryhmä on tertiäripreventio eli hukkumisen ehkäisy kun joku on jo hukkumaisillaan. Tertiäriprevention keinoja ovat tapaturman uhriksi joutuneen pelastaminen sekä kuntouttaminen. Esimerkiksi käytännön pelastaminen ja elvyttäminen kuuluvat tertiäripreventioniin. (Taulukko 1.)

3.3 Hukkumiskuolemien ennaltaehkäisy Suomessa

Kansainvälisen Hengenpelastusliiton raportin (2015a, 13) mukaan eri toimijoiden välinen yhteistyö on tehokkain keino levittää viestiä hukkumisen ehkäisystä. Suomessa hukkumiskuolemien vähentämiseksi ei kuitenkaan ole olemassa kansallisia tavoitteita, ja vesiturvallisuustyö on monien eri organisaatioiden toteuttamaa hajanaista työtä, ilman selvää ohjelmaa. Resurssit hukkumiskuolemien vähentämiseen Suomessa on vähäiset verrattuna esimerkiksi liikenne- tai paloturvallisuustyöhön. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015a, 1.)

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto viestii ja tiedottaa aktiivisesti tavoitteenaan hukkumistapausten määrän alentaminen. Tiedottamisessa muistutetaan suomalaisia vesiturvallisuuden perusasioista niin uimisen kuin veneilyn näkökulmasta. Vinkkejä ja ohjeita turvalliseen veden äärellä oleskeluun annetaan ajankohtaisesti keväästä syksyyn. Jäiden tullessa viestinnässä painotetaan turvallista jäällä liikkumista. Viestintä tapahtuu pääosin SUH:n internetsivuilla, kuukausittain julkaistavassa hukkumistiedotteessa sekä muissa tarpeen mukaan julkaistavissa erillisissä ohjeistuksissa ja tiedotteissa. Tiedottamisessa

käytetään myös hyväksi SUH:n ja Viisaasti Vesillä kampanjan Facebook-sivustoja. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2015a, 4.)

Suomessa on aloitettu vesiturvallisuuskampanjointi vuonna 1970, jolloin Alko perusti neuvottelukunnan, jonka pohjalta käynnistettiin koko väestöön kohdistuva kampanja. SUH on tehnyt vesiturvallisuuskampanjointia jo pitkään, sillä liitto on vastannut yli 20 vuoden ajan vesiturvallisuuskampanjaan kohdistuvan kiertueen toteuttamisesta. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2012, 1.) Viisaasti Vesillä kampanja on useamman eri tahon yhteistyössä toteutettava vesiturvallisuuskampanja. Kampanjan tavoitteena on ennaltaehkäistä hukkumiskuolemia lisäämällä tietoa turvallisuudesta vesillä liikkumisesta sekä vaikuttamalla kansalaisten asenteisiin päihteiden käytöstä veden äärellä. Kampanjaa toteuttavat SUH:n kanssa yhteistyössä Rajavartiolaitos, Poliisi, Suomen Sosiaali ja Terveys ry SOSTE, Sisäasiainministeriön pelastusosasto sekä Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi. Kampanjan pääyhteistyökumppani on LähiTapiola. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016h.)

Ehkä näkyvin Viisaasti Vesillä- kampanjan osa on SUH:n organisoima vesiturvallisuuskier-
tue, joka vierailee ympäri Suomea toukokuusta syyskuuhun. Kiertueen vesiturvallisuus-
näytöksissä demonstroidaan oikeita vesipelastustilanteita ja näytetään erilaisia keinoja ve-
den varaan joutuneen pelastamiseksi. Samalla opastetaan myös turvavälineiden käytössä
ja käydään läpi hukkuneen elvytys. Esitys on kaikille avoin ja maksuton ja se kestää noin
30 minuuttia. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016h.)

3.4 Viisaasti vesillä- kampanja

Aikaisemmin mainittu Viisaasti Vesillä -kampanja on Raha-automaattiyhdistyksen rahoit-
tama. Kampanjalle myönnettiin alkuvuodesta 2016 140 000 euron suuruinen avustus kol-
men vuoden ajalle. (Raha-automaattiyhdistys 2016.) Kampanjassa on vuosien varrella to-
teutettu esimerkiksi seuraavia teemoja: alkoholin sopimattomuus vesille, pelastusliivien ja
muiden turvavälineiden käyttö, luonnonolosuhteiden huomioiminen niin vesillä, kuin jäällä
liikuttaessa sekä hyvän uimataidon merkitys hukkumiskuolemia vastaan. Suomessa on
tuhansia järviä, joten jokaisen suomalaisen tulisi omata hyvät uintitaidot. Uintitaito on sekä
hyvä henkivakuutus, että taito, joka tuo iloa jokaiselle. (Suomen uimaopetus- ja hengen-
pelastusliitto 2008, 6.)

Kampanja on suunnattu etenkin 25–45- vuotiaille miehille, nuorille ja varusmiehille. Ky-
seistä joukkoa pidetään riskiryhmänä. Lisäksi tavoitteena on lisätä kuntien ja järjestöjen
aktiivisten toimijoiden yhteistyötä, jotta viesti leviää eri kohderyhmille. Riskiryhmän lisäksi

kampanjaa pyritään suuntaamaan enemmän lasten ja naisten suuntaan, sillä heillä on mahdollisuus vaikuttaa pääkohderyhmään. Pyrkimyksenä on lisätä valistustyötä vesiturvallisuudesta ja vesipelastustaidoista kouluissa. (Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto 2008, 6.)

Viisaasti Vesillä -kampanjaa on järjestetty vuodesta 2005 lähtien, jolloin esityksiä järjestettiin 42 kertaa eri paikkakunnilla, ja esitykset tavoittivat 9340 ihmistä. Kymmenen vuoden aikana esitykset vähenivät, ja vuonna 2015 esityksiä järjestettiin enää vain 10 kertaa, mutta yleisömäärä ylsi silti 5520:en. Vuodesta 2005 lähtien esityksissä ovat olleet läsnä useat yhteistyötahot, joita ovat poliisi, Meripelastusseura-/jäsenyhdistys, pelastuslaitos ja rajavartiolaitos. Näiden lisäksi paikalla on saattanut olla varuskunta ja jokin paikallinen yhdistys/seura. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto & LähiTapiola 2015, 2.)

SUH on markkinoinut kampanjan tapahtumia liiton internetsivuilla ja kampanjan omilla Facebook- sivuilla. Internet- sivuilta löytyy useita kampanjaan liittyviä uutisia, joilla SUH on pyrkinyt jakamaan tietoa hukkumiskuolemien ennaltaehkäisystä esimerkiksi kertomalla, miten hukkuvaa ihmistä autetaan oikeaoppisesti. Facebook- sivustolla puolestaan tiedotetaan ajankohtaisista asioista liittyen turvallisuuteen vesistöjen äärellä. Esimerkiksi talviaikaan sivustolla julkaistaan vinkkejä jäällä liikkumiseen, oikeanlaiseen varustukseen ja pelastautumiseen. (SUH Ry, Viisaasti vesillä - Facebook-sivusto; www.suh.fi.)

3.5 Vesiturvallisuuskampanjat muissa maissa

Englannissa vesiturvallisuutta on kampanjoitu ahkerasti. Esimerkkinä on kesän 2015 videokampanja, jossa esitellään hengen pidättämistä veden varaan joutuneen ihmisen kokemana, kylmäshokin iskiessä. Videolla pyritään vaikuttamaan yleisesti vesiturvallisuuteen. (RNLI, 2015.) Englannissa järjestetään tulevana kesänä 2016 vesiturvallisuus aiheinen viikko, jonka tarkoituksena on ennaltaehkäistä hukkumiskuolemia esittelemällä ihmisille, kuinka veden äärellä voi liikkua turvallisesti. Kampanja on kansallinen ja sen järjestää Royal Life Saving Society (RLSS) UK. Viikon aikana rohkaistaan kouluja, seuroja, vapaa-ajan vietto keskuksia ja yhteisöjä keksimään uusia ja jännittäviä keinoja näyttää ihmisille, kuinka he voivat pitää hauskaa veden äärellä turvallisesti. (Royal Life Saving Society UK, 2016.)

Kaakkois-Australiassa toimiva Life Saving Victoria on eritellyt vesiturvallisuus strategiansa eri ikäryhmille kohdistuvaksi. (Taulukko 2.)

Taulukko 2 Life Saving Victoria- malli (International Lifesaving Federation 2015b, 12)

Ikä	Ennaltaehkäisyn osa-alueet
Vastasyntyneet ja taaperot (0–4 vuotiaat)	Valvo - pidä käden etäisyydellä Rajaa uintialue Totuta lapsesi veteen Opettele elvyttäminen
Lapset ja varhaisteinit (5–14 vuotiaat)	Elvyttäminen ("Resuscitate a mate") Opettele uimaan ("Swim and survive") Tietoisuuden lisääminen ("Beach to Bush") Junior Lifeguard- kerhot
Nuoret aikuiset (15–24 vuotiaat)	Elvyttäminen Uintitaidon opettelu ("bronze Rescue") Tietoisuuden lisääminen ("Swim Safe Roofs")
Aikuiset (25–34 vuotiaat)	Veneilyn turvallisuus Pelastusliivit
Aikuiset (34–59 vuotiaat)	Rock Fishing Safety- kampanja Veneilyn turvallisuus ja koulutus
Vanhemmat aikuiset (yli 60 vuotiaat)	Kaikkien edellä mainittujen yhdistelmä

Life Saving Victorian vesiturvallisuus strategiassa eri-ikäiset on jaoteltu kuuteen eri ikäryhmään: vastasyntyneet ja taaperot, lapset ja varhaisteinit, nuoret aikuiset, 25–34 -vuotiaat aikuiset, 34–59 -vuotiaat aikuiset sekä vanhemmat aikuiset. Kullekin ikäryhmälle on kehitetty ja eritelty omat ennaltaehkäisyn osa-alueet. Vastasyntyneille ja taaperoilta eli alle 4 -vuotiaille ennaltaehkäisyn keinoina toimivat käden etäisyydellä pitäminen valvottaessa, uintialueen rajaaminen, lapsen totuttaminen veteen ja elvyttämisen opettelu. Lapsille ja varhaisteineille eli 5–14 -vuotiaille suunnattuja keinoja ovat kaverin elvyttäminen ("Resuscitate a mate"), uimaan opettelu ("Swim and Survive"), vesiturvallisuustietouden lisääminen ("Beach to Bush") ja Junior Lifeguard- kerhot. Nuorille aikuisille eli 15–24 -vuotiaille suunnatun ennaltaehkäisyn osa-alueita ovat elvyttäminen, uintitaidon opettelu ("bronze Rescue") sekä tietoisuuden lisääminen ("Swim Safe Roofs"). 25–34 -vuotiaille aikuisille pyritään viestimään veneilyn turvallisuudesta ja pelastusliiveistä kun hieman vanhemmille eli 34–59 -vuotiaille on suunnattu Rock Fishing Safety- kampanja ja veneilyn turvallisuuteen liittyvät asiat. Vanhemmille aikuisille eli yli 60 vuotiaille puolestaan toteutetaan kaikkien edellä mainittujen osa-alueiden yhdistelmää. (Taulukko 2.)

4 Vesipelastustaidot

Suomessa hukkuu vuosittain keskimäärin 1,5 ihmistä yrittäessään pelastaa veden varaan joutunutta henkilöä. Jo tämänkin vuoksi vesipelastustilanteen läpivieminen turvallisesti vaatii erikoisosaamista. Pelkällä maalaisjärjellä ei vedestä pelasteta ketään, sillä vesi on elementtinä niin erikoislaatuinen. Hukkuvan ihmisen käytös ja mielenliikkeet, kiinni tarttuminen, veden virtaukset ja lämpötila, sekä sukeltaessa fysiikan lait saattavat yllättää kokemattoman pelastajan. (Ryti 2005, 154.)

Vesipelastuksessa tulee huomioida tiettyjä seikkoja, jotta sen voi toteuttaa turvallisesti. Ennaltaehkäisy on kaikkein tärkein asia, jotta vältetään tilanteelta, jossa ihminen täytyy pelastaa veden varasta. Vaaralliseen toimintaan puuttuminen ajoissa ennaltaehkäisee vaaratilanteiden syntymistä. Mikäli ajaudutaan siihen pisteeseen, että vaaratilanne on jo ehtinyt syntyä, tulee ensin pyrkiä opastamaan henkilöä rannalta käsin. Mikäli verbaalinen opastaminen ei auta, hyödynnetään apuvälinettä ja koitetaan pelastaa henkilö apuvälineen avulla. Jos välineen heitto tai ojentaminen rannalta käsin ei tuota tulosta, pelastaja menee veteen. Tällöin on tärkeää muistaa, että väline toimii puskurina pelastettavan ja pelastajan välillä. Mahdollisesti kaikkein tärkein muistisääntö pelastajalle on H-RAP, joka neuvoo hälyttämään apua, rauhoittumaan, ottamaan apuvälineen matkaan ja pelastamaan. (Ryti 2005, 154–155.)

4.1 Vesi elementtinä

Kun liikutaan vedessä, tulee ottaa huomioon veden ominaisuudet. Maassa liikkuessamme kohdistuu painovoima, kun taas vedessä vastavoimana toimii noste. Noste helpottaa pinnalla pysymistä, ja sen suuruutta kuvaa Arkhimedeen laki seuraavalla tavalla: vedessä oleva kappale menettää painostaan yhtä paljon kuin sen syrjäyttämä vesimäärä painaa. Kun mietitään kellumista ja uppoamista, vaikuttaa näihin kahteen veden tiheys ja veteen upotettavan kappaleen tiheys. Mitä tiheämpää vesi on, sen paremmin se kelluttaa kappaletta. Lisäksi on hyvä huomioida, minkälainen kappale ihminen on ja minkälaisista osista se koostuu. Mikäli uimarilla on ilmaa paljon keuhkoissa tai uimarilla on paljon rasvaa kehossa, se kelluu paremmin, kun taas paljon lihasta- ja luukudosta omaava henkilö kelluu huonommin. (Keskinen 2012. 103–105.)

Uimarin tulee huomioida vedessä liikuttaessa myös veden vastus, johon vaikuttaa uimarin eteenpäin suuntautuva vedenalainen pinta-ala, uimarin muoto, vastaliikkeet, kitka ja uintinopeus. Mitä laajemmat liikkeet uimarilla on, sitä suurempi vastus uimariin kohdistuu. Vir-taviivainen uintityyli vähentää uimariin kohdistuvaa vastusta huomattavasti, jolloin uinti

tuntuu kevyemmältä. Veden vastusvoimaa lisää vastaliikkeet, joita ovat esimerkiksi rintauinnissa vartalon voimakas koukistaminen potkua valmisteltaessa ja selkäkroolissa polvinivelten aktiivinen koukistaminen ennen potkuvaihetta. Myös uintinopeus vaikuttaa vastukseen, sillä mitä suurempi uintinopeus on, sen suurempi on myös veden vastus. Uintinopeuden tuplaantuessa vastus nelinkertaistuu. (Keskinen 2012. 106–108.)

Avovedestä pelastaminen on huomattavasti mutkikkaampaa verrattuna esimerkiksi uimahallissa tai kylpylässä tapahtuvaan pelastamiseen. Avovesipelastuksessa tulee huomioida pohjan muodot ja pohjamateriaali, uppoavat paikat, kivikot ja kalliot. Lisäksi etäisyyden arviointi on vaikeaa sekä uinti- ja kuljetusmatkat voivat olla odotettua pidemmät. Näköyhteys saattaa heikentyä sateen ja tuulen vuoksi sekä aaltojen vaikutuksesta. Näiden kaikkien tekijöiden lisäksi avovesipelastus on henkisesti erittäin kuormittavaa. Nopeiden päätösten tekeminen, toimiminen paineen alla, sukeltaminen pimeään veteen ja onnettomuuden uhrin kohtaaminen tekevät pelastamisesta entistä kuormittavampaa. (Ryti 2005, 5.)

Suomen, tyypillisesti mutapohjaisissa vesistöissä vedenalainen näkyvyys on erittäin heikko, joten mikäli uhri joutuu veden alle, on hänen etsiminen pohjasta vaikeaa ja vaarallista. Pohjan viettävyys ja vedenalaiset virtaukset saattavat siirtää uhria kymmeniä metrejä. (Ryti 2005, 5.) Mutapohjaisessa vedessä on syytä liikkua rauhallisesti, jotta näkyvyys ei heikkene liikaa, ja minimoidaan törmäys- ja kiinnijäämisvaara. Mutapohjaan meneminen tulee tehdä varovaisesti, sillä mutapohjan erityisominaisuus on sen upottavuus. Lisäksi pohja kätkee alleen erilaisia roskia ja romuja, jotka voivat aiheuttaa vaaratilanteita. (Ryti 2005, 19–21.)

Suomessa monet uimarannat ovat syntyneet kallioille. Kalliorannoilla pelastamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kallioiden liukkauteen vesirajan tuntumassa. Hiekka-, muta- ja kalliorannoilta voi löytyä myös kivikoita, mikä suurentaa loukkaantumisriskiä huomattavasti. (Ryti 2005, 21.)

4.2 Pienimmän riskin periaate

Jotta vesipelastus etenee turvallisesti, pitäisi aina pyrkiä toimimaan niin, että pelastajalle koituu mahdollisimman vähän riskejä (Ryti 2007, 155). Tätä voidaan kuvata pienimmän riskin periaatteella tikapuu- esimerkin avulla (Taulukko 3). Mitä korkeammalle tikapuita kiipeää, sen suurempi riski pelastajalle aiheutuu. (Ryti 2007, 155-156.)

Taulukko 3 Pienimmän riskin periaate (Ryti 2007, 155-156.)

	PORRAS	TURVA (+) TAI RISKI (-)
1 OPASTAMINEN	Pelastettavalle huutaminen	++ Pelastaja maalla ++ Ei fyysistä kontaktia
2 HEITTÄMINEN	Irtovälineen heittäminen	++ Pelastaja maalla ++ Ei fyysistä kontaktia
	Vetovälineen heittäminen	++Pelastaja maalla - Epäsuora kontakti - Nykäisyn vaara
	Vetovälineen ojentaminen	+ Pelastaja maalla tai kahluusvyvydessä - Epäsuora kontakti - Nykäisyn vaara - Veteen joutumisen riski kasvaa
3 VIEMINEN	Irtovälineen vieminen ja opastaminen	- Pelastaja vedessä + Ei fyysistä kontaktia - Kiinnitarttumisen riski
4 PUSKURI	Irtovälineellä hinaaminen	- Pelastaja vedessä - Epäsuora kontakti -- Kiinnitarttumisen riski kasvaa
	Kiinnitetyn hinaaminen	- Pelastaja vedessä --- Epäsuora kontakti uhrin otteen ulottuvilla --- Suuri kiinnitarttumisen riski
5 KOSKETTAMINEN	Iho ihoa vasten	- Pelastaja vedessä --- Täyskontakti --- Liian suuri riski ---- Hukkumisvaara

Ensimmäisellä portaalla pelastaja yrittää opastaa pelastettavaa maalta käsin esimerkiksi tarttumaan lähellä olevaan poijuun tai veneeseen. Myös kehoitus laittaa jalat maahan on toimiva, sillä suuri osa Suomessa vuosittain hukkuneista hukkuu matalaan veteen. Opastaminen ja paniikin lievittäminen saattavat toisinaan toimia tai ainakin tuoda lisää aikaa tilanearvion tekemiseen, mutta hukkuva ihminen ei välttämättä kykene ottamaan neuvoja vastaan, jolloin pelastaja joutuu siirtymään seuraavaan portaaseen. (Ryti 2007, 157; Taulukko 3.)

Toisella portaalla pelastaja pyrkii heittämään veden varaan joutuneelle minkä tahansa keluvan välineen, johon pelastettava voi tarttua. Näin pyritään hidastamaan tai keskeyttämään tilanteen kärjistymisen vaaralliseksi. Mikäli pelastettava rauhoittuu saadessaan kellekään avuksi, saattaa pelastaja pystyä palaamaan ensimmäiselle portaalle ja opastaa.

Jos pelastettava on lähellä rantaa tai laituria, voidaan hänelle ojentaa apuväline, mutta tällöin on oltava tarkkana, ettei joudu itse vedetyksi veteen. (Ryti 2007, 157–158; Taulukko 3.)

Mikäli apuvälineen heittäminen ei onnistu tai heitettävää välinettä ei löydy, joutuu pelastaja viemään apuvälineen itse. Väline tulee ojentaa riittävän kaukaa, ja fyysistä kontaktia tulee välttää. Kun apuväline on ojennettu, siirtyy pelastaja hieman kauemmas opastamaan ja rauhoittamaan. Pelastettavaa kannustetaan uimaan itse apuvälineen kanssa maihin, jolloin pelastaja varmistaa ja seuraa tilannetta vierestä. Jos pelastettava ei pysty uimaan välineen kanssa itsenäisesti, pyydetään häntä pitämään kiinni välineestä. Pelastaja kuljettaa pelastettavan rantaan pitäen etäisyyttä pelastettavaan. (Ryti 2007, 159; Taulukko 3.)

Jos pelastettava ei itse pysty pitämään apuvälineestä kiinni, tulee hänet kiinnittää välineeseen ja ottaa kuljetusotteeseen. Etäisyys pelastajan ja pelastettavan välillä riippuu pelastettavan käytöksestä. Near drowning- uhrilla eli lähellä hukkumista olevalla uhrilla saattaa olla vaikeuksia kannatella päätään, jolloin hänen hengitystiensä tulee pitää poissa vedestä. Joissain tilanteissa pelastusvälinettä ei ole, jolloin joudutaan suorittamaan välineetön pelastaminen. Tässäkin tilanteessa noudatetaan pienimmän riskin periaatetta, jolloin ensin opastetaan ja rauhoitetaan, uidaan vieressä ja vasta lopuksi otetaan uhri nappausotteeseen, jos muuta vaihtoehtoa ei ole. Pelastettavaa tulee aina lähestyä selän takaa, jolloin pelastajalla on enemmän liikkumatilaa, eikä pelastettava pääse yllättämään. Iso osa rantapelastajien tekemää pelastustyötä on ennaltaehkäisevä pelastus. Tämän vuoksi pienimmän riskin periaatteen portaiden yläpään voitaisiin lisätä vähiten riskejä pelastajalle aiheuttava porras eli ennaltaehkäisy. (Ryti 2007, 160; Taulukko 3.)

4.3 Pelastusvälineet

Jotta pelastustilanne välineen kanssa sujuu mutkattomasti, on hyvä tuntea ja tietää erilaisten välineiden käyttö. Heitettävät välineet aiheuttavat pelastajalle vähiten riskiä, koska suoraa kontaktia ei pääse syntymään. Kaikista heittovälineistä heittoliina on tarkin ja helpoin käyttää. Liina ei kuitenkaan kelluta ihmistä, jolloin pelastettavan täytyy itse jaksaa uida rantaan. (Ryti 2007, 188.)

Julkisella paikalla nähtävä ja yleisin pelastusväline on pelastusrenkas. Se on käytännöllinen väline niin rantapelastajalle kuin asiakkaallekin. Pelastusrenkas tulee heittää pelastettavalle, jolloin fyysistä kontaktia ei pääse syntymään. (Ryti 2007, 191.)

Torpedo on yleisin rantapelastajalla nähtävä väline. Se on ominaisuuksiltaan kevyt ja taipuisa, sekä jättää ainoana välineenä pelastajan molemmat kädet vapaiksi niin maalla kuin vedessä. Torpedo kelluttaa kahta ihmistä ja toimii myös pelastajan turvana, mikäli omat voimat ehtyvät. (Ryti 2007, 202.)

Boyon eli Baywatch-torpedon tarkoitus on toimia kellukkeena, josta pelastettavan on helppo pitää kiinni. Boyo on virtaviivainen apuväline, joka kelluttaa kahta ihmistä pienestä koostaan huolimatta. Välineen huono puoli piilee siinä, että sitä ei voi kiinnittää pelastettavaan ja rannallakin sitä tulee kuljettaa käsissä. (Ryti 2007, 208.)

Köyttä voi käyttää apuna solmuja tehdessä, kunhan solmut ovat hallussa. Lisäksi köydestä voi tehdä kantovälineen, jolla saa nostettua tajuttoman uhrin vedestä tai maalta turvaan. Köyden pitäminen jatkuvasti toimintakunnossa vaatii enemmän huomiota, sillä se menee helposti "epäkuntoon". (Ryti 2007, 211–213.)

Mikäli matka pelastettavan luo on yli 100 metriä, kannattaa turvautua pelastusveneeseen, sillä soutuveneellä pääsee nopeammin paikalle kuin esimerkiksi räpylöillä uimalla. Se tarjoaa pelastajalle korotetun näköalan tilanteeseen ja antaa kelluvan suojan avovedessä niin pelastajalle kuin pelastettavalle. Oikein varustetussa pelastusveneessä on meriairot, ankkuri, äyskäri, pelastusrenkas ja tulppa. (Ryti 2007, 215–217.)

Pelastuslauta on erinomainen väline uimarannalla sen nopeuden ja vaivattoman etenemisen vuoksi, mikäli osaa meloa oikein. Lautaa tarjoaa korotetun näköalan tilanteisiin, ja sen käyttöönotto on pelastustilanteissa nopeaa. Lautaa on pelastusvenettä parempi vaihtoehto, mikäli ranta on hyvin ruuhkainen ja pelastusmatka on alle 100 metriä. (Ryti 2007, 223–225.)

Vesipelastukseen tarkoitettuja pelastusvälineitä on useita, mutta monikaan niistä ei ole yleisölle saatavilla. Yleisin pelastusväline on pelastusrenkas, joka pitäisi löytyä jokaiselta rannalta hyvin suunnitellusta paikasta. Riippuu rannasta, mitä välineitä on tarjolla kaikkien käyttöön. (Ryti 2007, 234.)

4.4 Pelastustilanteen toimintamalli H-RAP

Pelastustilanteissa ennalta luodut toimintamallit mahdollistavat ns. automaattisen toiminnan. Yleisin Suomen Uimaopetus ja Hengenpelastusliiton opettama ja ohjeistama toimin-

tamalli on H-RAP muistisääntö. H-RAP tulee sanoista Hälytä, Rauhoita ja Rauhoitu, Apuväline pelastukseen ja Pelasta. Muistisääntö auttaa pelastustilanteessa muistamaan missä järjestyksessä pelastusta lähdetään suorittamaan. (Läärä 2012a, 197.)

H = Hälytä

R = Rauhoita ja Rauhoitu

A = Apuväline pelastukseen

P = Pelasta

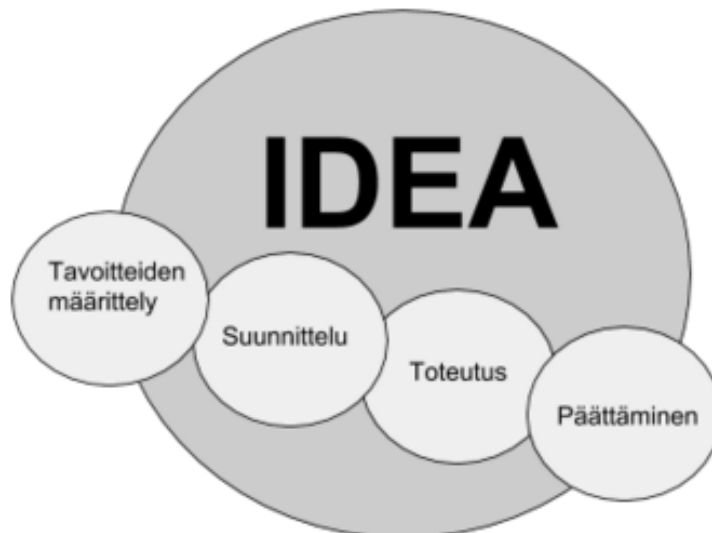
Pelastustilanteessa ensimmäisenä tulee arvioida pelastusmahdollisuudet omien kykyjen mukaan ja hälyttää lisäapua. Hälyttämisen jälkeen pelastajan on rauhoitettava itse sekä rauhoitettava pelastettava, jos hän on tajuissaan. Tämän jälkeen etsitään apu- tai pelastusväline ja lähdetään suorittamaan pelastusta pitäen katse koko ajan pelastettavassa henkilössä. Pelastaminen tapahtuu kussakin tilanteessa pelastusvälineen ja tilanteen mahdollistamalla tavalla. (Läärä 2012a, 197.)

5 Tapahtuman järjestäminen projektina

Tapahtuman järjestäminen voidaan ajatella projektina, jolla on alku- ja päätepiste. Kuten muutkin projektit, jokainen tapahtuma on ainutlaatuinen kokonaisuus, jolla on selkeä tavoite sekä oma budjettinsa. (Bladen, Kennel, Abson & Wilde 2012, 23.) Projektimuotoisesta työskentelystä on aina eroteltavissa sen tunnuspiirteet. Bladenin ym. (2012, 23) esittelemien tunnuspiirteiden lisäksi projektit ovat myös laajuudeltaan rajattuja. Projektilla on myös oltava tilaaja ja dokumentointia on harjoitettava läpi projektin. Projekteissa käytettäviä työskentelymuotoja ovat usein projektikokoukset, tiedottaminen, välitavoitteet sekä työn- ja vastuun selkeä jakaminen. (Löow 2002, 17.) Paasivaara & Suhonen ym. (2008, 7-8) lisäävät projektityön tunnusmerkkeihin vielä projektin aikana kehitetyn asian, esimerkiksi toimintamallin, säilymisen osana toimintaa myös projektin päättyttyä.

Projekti syntyy usein ideasta, jonka tavoitteena on parantaa yrityksen tulosta tai kilpailukykyä. Idea voi liittyä myös uuden palvelun, tuotteen tai liiketoimintamahdollisuuden kehittämiseen. Myös tarve olemassa olevan ongelman ratkaisuun voi synnyttää projektin liikkeellepanevan idean. (Löow 2002, 22.) Iiskola-Kesonen (2004, 8) on esitellyt ideasta liikkeelle lähtevän tapahtumaprojektin vaiheet yksinkertaisen kuvion avulla (Kuvio 2).

TAPAHTUMAPROJEKTIN VAIHEET

Kuvio 2 Tapahtumaprojektin vaiheet (Iiskola-Kesonen 2004, 8.)

Iiskola-Kesosen mallissa projektin käynnistävä idea kulkee mukana tapahtumassa koko projektin aikana. Idean synnyttyä itse tapahtumaprojekti jatkuu tavoitteiden määrittelyllä ja

etenee suunnittelun kautta toteutukseen. Viimeisenä vaiheena mallissa on tapahtumaprojektin päättäminen. (Kuvio 2.) Iiskola- Kesosen luoma malli on verrattavissa Ruuskan (2005, 33) luomaan malliin, jossa projekti jaotellaan käynnistys-, rakentamis- ja päättämisvaiheisiin. Molemmat mallit jäsentävät tapahtumaprojektin selkeisiin osioihin, mutta Iiskola-Kesosen mallissa suunnittelu- ja toteutusvaihe on eroteltu toisistaan (Iiskola-Kesonen 2004, 8; Ruuska 2005, 33).

5.1 Tapahtuman ideointi

Tapahtuman ideoinnissa hyvä työkalu on toimintaidea-malli, joka muodostuu seitsemästä eri asiaryhmästä (Kuvio 3.).

Kuvio 3 Tapahtuman toimintaidea (Kauhanen ym. 2002, 35.)

Ideointi lähtee liikkeelle tavoitteesta, eli siitä, miksi tapahtuma halutaan ylipäätään järjestää. Tapahtuman päätavoite voi olla esimerkiksi asiakkaiden viihdyttäminen, organisaation imagon kohottaminen tai taloudellinen voitto. Tavoitteen määrittäminen vastaa yksinkertaisuudessaan kysymykseen "Miksi?". Tuote eli tapahtuman sisältö määrittää tapahtuman luonteen. Tuotetta ideoidessa pyritään vastaamaan kysymykseen "Mitä?". Asiakkaiden määrittelyllä pyritään kartoittamaan, kenelle tapahtumaa järjestetään. Tapahtuma voidaan suunnata joko kaikille tai esimerkiksi nuorille, keski-ikäisille tai vanhuksille. Potentiaalinen kohderyhmä voi rajautua myös alueellisesti, mutta isoimmista tapahtumissa kohderyhmänä voi olla esimerkiksi valtakunnallinen 15–25 -vuotias nuoriso. Kohderyhmä valikoituu myös kiinnostuksen kohteiden mukaisesti. Tapahtuman ajankohdalla, eli sillä, milloin tapahtuma järjestetään, on yleensä erittäin suuri merkitys. Tapahtuman luonne ja asiakas-kunta ohjaavat tarkoituksenmukaisen ajankohdan määrittelyä. Etenkin kesäviikonloppuina Suomessa järjestetään paljon tapahtumia, jotka kilpailevat keskenään samojen asiakkaiden mielenkiinnosta. Tietyissä tapahtumissa myös viikonpäivällä sekä kellonajalla voi olla suurta merkitystä. (Kauhanen ym. 2002, 35–38.)

Yleisötapahtumassa myös paikalla on keskeinen merkitys tapahtuman onnistumisen kannalta. Paikan valintaan liittyvät esimerkiksi paikan sijainti, tavoitettavuus, tilat, oheispalvelutarjonta, paikan vuokratustannukset, paikan imago sekä lähellä olevat majoituspalvelut. Tapa toimia vastaa kysymykseen ”*Miten*”. Se sisältää organisaation voimavarat sekä varsinaisen toimintatavan. Tapahtuman ideoinnissa on syytä pitää mielessä myös suunnittelevan organisaation innokkuus, halu ja osaaminen tapahtuman toteuttamiseen. Tapahtuman imagoon vaikuttaa tapahtuman järjestäjistä olemassa oleva mielikuva. Perinteiksi muodostuneilla tapahtumilla on myös oma imagonsa, joka muuttuu jatkuvasti vuosien saatossa. Etenkin negatiiviseen suuntaan muutos voi tapahtua hyvinkin äkkiä. Tapahtuman imagoon vaikuttavat tuote, paikka, mahdolliset esiintyjät ja muut yhteistyökumppanit imagoineen. (Kauhanen ym. 2002, 35–40.)

5.2 Tapahtuman tavoitteiden määrittely

Tapahtuman suunnittelussa on loogista aloittaa tekemällä tausta- ja esiselvityksiä tapahtumaan liittyen. Esiselvityksistä tulee käydä ilmi, minkälaisia yhteistyökumppaneita tapahtumalle on mahdollista löytää. On myös hyvä selvittää, järjestetäänkö alueella vastaavanlaisia tapahtumia. (Iiskola-Kesonen 2004, 9.)

Tapahtuman tavoitteiden määrittelyssä on huomioitava useita eri näkökulmia. Tavoitteiden määrittelyn kannalta oleellista on alkuperäinen syy tapahtuman järjestämiselle. Tavoitteita määrittävät myös tapahtuman kohderyhmä sekä vastuiden, velvollisuuksien ja oikeuksien jakautuminen tapahtumaorganisaation välillä. Oleellista on myös pohtia mahdollisen taloudellisen voiton käyttötapa sekä mahdollisen tappion seuraukset. Lisäksi tavoitteiden määrittelyn kannalta on oleellista pohtia, halutaanko tapahtumasta tehdä jatkuva. Määritetyt tavoitteet tulee esittää mahdollisimman yksinkertaisesti ja ymmärrettävästi, jotta ne voidaan helposti välittää kaikille tapahtumaorganisaatioon kuuluville. Selkeät tavoitteet auttavat myös tapahtuman markkinoinnissa. (Iiskola-Kesonen 2004, 9.)

5.2.1 Suunnitteluvaihe

Tapahtuman suunnittelu auttaa arvioimaan, ovatko tapahtuman tavoitteet selkeästi määriteltäviä ja realistisia (Iiskola-Kesonen 2004, 9). Tapahtuman suunnittelussa tulee huomioida tapahtuman järjestelyt kokonaisuutena jokaista yksityiskohtaa myöten, jotta voidaan tuottaa onnistunut tapahtuma (Conway 2006, 16). Suunnittelun yhteydessä on hyvä pohtia tapahtuman mahdollisuuksia ja toisaalta myös riskejä. Yksinkertaisinta tämä on tehdä perinteisen SWOT-analyysin avulla, jossa listataan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet sekä uhat. (Iiskola-Kesonen 2004, 9.)

Taulukko 4 SWOT- analyysi (Iiskola-Kesonen 2004, 9.)

	<i>Vahvuudet</i>	<i>Heikkoudet</i>
<i>Mahdollisuudet</i>	<i>Hyödynnä</i>	<i>Kehitä/korjaa</i>
<i>Uhkatekijät</i>	<i>Varaudu/ennakoi</i>	<i>Vältä/Torju</i>

Taulukkoa tulkitaan yhdistämällä vaakasarakkeiden vahvuudet ja heikkoudet pystyriivien mahdollisuuksiin ja uhkatekijöihin. Lopputuloksena saadaan tapahtumassa hyödynnettävät seikat (mahdollisuudet-vahvuudet), kehitettävät ja korjattavat asiat (mahdollisuudet-heikkoudet). Uhkatekijät- vaakarivi osoittaa asiat, joihin tulee varautua tai ennakoida (uhkatekijät-vahvuudet) sekä vältettävät ja torjuttavat asiat (uhkatekijät-heikkoudet). (Taulukko 4.)

Suunnitteluvaiheen tuloksena syntyy projektisuunnitelma. Projektisuunnitelma koostuu tapahtuman tavoitteista ja niiden saavuttamista arvioivista mittareista, toteutusaikataulusta, toteutusstrategiasta ja organisaatiosta, projektin budjetista sekä käytettävissä olevista resursseista. Lisäksi projektisuunnitelma kertoo, millä konkreettisilla toimenpiteillä tavoitteet on saavutettavissa. Projektisuunnitelma sisältää myös suunnitelman tapahtuman toteuttamiseksi, eli tapahtuman konkreettisen sisällön ja ohjelman. Oleellista on, että tapahtuman sisältö tukee tapahtuman perimmäistä ideaa ja tavoitteita. (Iiskola-Kesonen 2004, 10; Vallo & Häyrinen 2014, 109.)

5.2.2 Tapahtumaa varten tarvittavat luvat

Vastuu tapahtuman turvallisuudesta on tapahtuman järjestäjällä. Järjestäjän toimintaa säätelevät monet turvallisuutta koskevat lait. Tapahtuman järjestämisen kannalta oleellimmat lait ovat kokoontumislaki, pelastuslaki, terveydensuojelulaki, kuluttajapalveluiden turvallisuuslaki sekä laki järjestyksenvallvoista. (Iiskola-Kesonen 2004, 87.)

Yleisötilaisuudeksi määritellään kokoontumislaisissa yleisölle avoin huvitilaisuus, kilpailu, näyttös tai muu näihin rinnastettava tilaisuus, joka ei ole yleinen kokous. Yleisötilaisuuden järjestämisestä on tehtävä kirjallinen ilmoitus järjestämispaikkakunnan poliisille, viimeistään viisi vuorokautta ennen tapahtuman alkamista. Jos yleisötilaisuus ei edellytä osaanottajien vähäisen määrän, tilaisuuden luonteen tai järjestämispaikan vuoksi toimia järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, ei kirjallista ilmoitusta tarvita. Tällöin yleisötilaisuudesta ei saa myöskään aiheutua haittaa sivullisille tai ympäristölle. (Iiskola-Kesonen 2004, 87.)

Järjestyksenvalvojat voivat ylläpitää järjestystä yleisötilaisuuksissa. Järjestyksenvalvojalain mukaan järjestyksenvalvojan tehtävänä on järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ja onnettomuuksien ennaltaehkäisy alueella tai tapahtumassa. Järjestyksenvalvojana voi toimia täysi-ikäinen henkilö, joka on suorittanut järjestyksenvalvojakoulutuksen, ja jolla on kotipaikan poliisilaitoksen myöntämä lupa järjestyksenvalvojana toimimiseen. Todisteena oikeudesta toimia järjestyksenvalvojana, on järjestyksenvalvojalla kortti, joka tulee olla mukana työtehtävissä. (Iiskola-Kesonen 2004, 88.)

Vuonna 2004 uudistetun perustuslain mukaan kaikkien suurien tapahtumien järjestäjät ovat velvollisia tekemään kirjallisen pelastussuunnitelman. Se on pakollinen, mikäli vaaran tai mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen arvioidaan olevan vakavia suuren yleisömäärän tai muun erityisen syyn vuoksi. Pelastussuunnitelman tekemiseen on hyvä pyytää apua alueen pelastuslaitokselta. Erillisen ensiavun paikallaoloa ei perustuslaki velvoita kaikkiin tapahtumiin, vaikkakin ensiapukoulutuksen saaneiden henkilöiden paikallaolo lisää tapahtuman turvallisuutta. (Iiskola-Kesonen 2004, 89-90.)

Sisätiloissa järjestettävä tapahtuma saattaa edellyttää myös toimenpideluvan tai rakennusluvan. Asiasta on otettava yhteyttä kunnan tai kaupungin rakennusvalvontaviranomaisiin. Jos tapahtumassa käytetään useaa rakennusta, on jokaiseen laadittava oma pelastussuunnitelma. (Iiskola-Kesonen 2004, 90.)

Mikäli tapahtumassa myydään elintarvikkeita, on toiminnanharjoittajan tehtävä kirjallinen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin. Jos yleisötilaisuudessa myydään tai tarjoillaan elintarvikkeita ja osallistujamäärän odotetaan olevan yli 500, on asiasta tehtävä ilmoitus alueen terveystarkastajalle viimeistään 15 vuorokautta ennen tapahtumaa. Jos tapahtumassa tarjoillaan alkoholia, voidaan tilapäistä anniskelulupaa hakea läänin hallitukselta, mikäli kyseessä on alle 4,7 %:n alkoholijuomien anniskelu. Väkevämpien juomien anniskelulupa tulee anoa sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvonta keskukselta (STTV). (Iiskola-Kesonen 2004, 90-91.)

Musiikin esittämiseen ja toistamiseen vaaditaan myös oikeus. Live-musiikin esittämisestä täytyy tehdä ilmoitus Teostoon. Jos tapahtumassa soitetaan musiikkia äänitteiltä, on tehtävä ilmoitukset sekä Teostoon, että Gramexiin. Äänitteiden soittaminen yleisölle avoimissa tiloissa tai tilaisuuksissa on äänitteiden julkista esittämistä, josta tulee suorittaa korvaus esiintyville taiteilijoille sekä äänitteiden tuottajille. Usealla kattojärjestöllä, esimerkiksi lajiliitoilla, on kuitenkin sopimuksia, joissa on hoidettu jäsenyhdistysten tekijänoikeuskorvaukset valmiiksi. (Iiskola-Kesonen 2004, 92.)

Kunnan tai kaupungin omistaman alueen käytölle tapahtumaan tulee anoa lupaa kunnalta sekä alueen poliisilta. Alueesta joutuu usein maksamaan vuokraa. Jos tapahtumassa käytetään yksityisomistuksessa olevaa maata, on lupa anottava maanomistajalta. Myös mainoskyttien ja banderollien laittaminen vaatii luvan. (Iiskola-Kesonen 2004, 93.)

Kuntien järjestyssäännöt asettavat rajoituksia melun tasolle sekä ajankohdalle. Meluilmoitus tehdään kaikesta tilapäisesti aiheutuvasta melusta, jos sen oletetaan olevan häiriökestön, voimakkuuden, toistuvuuden tai ajankohdan vuoksi. Ilmoitus tehdään paikkakunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kuukausi ennen melun alkamista. (Iiskola-Kesonen 2004, 93.)

Tapahtuman järjestäjä on myös velvollinen huolehtimaan alueen pitämisestä siistinä sekä jätteiden kuljetuksesta ja lajittelusta tapahtuman aikana ja sen jälkeen. Tapahtumaa varten on selvitettävä kunnan mahdolliset erilliset jätehuoltomääräykset tapahtumille. Ympäristön pitäminen siistinä vaikuttaa myös osallistujien tyytyväisyyteen. (Iiskola-Kesonen 2004, 94.)

5.3 Tapahtuman toteutusvaihe ja päättäminen

Toteutusvaihe on suunnitteluvaiheessa luodun projektisuunnitelman toteuttamista. Tapahtumaprojektin toteuttamisesta ja järjestelyistä vastaa projektipäällikkö tai puheenjohtaja. Toteutusvaiheessa oleellista on toimiva seuranta eli etenemisen seuraaminen esimerkiksi välitavoitteiden ja aikarajojen asettelun avulla. Tapahtuman onnistumisen kannalta on tärkeää, että tapahtumassa toimivia henkilöitä ja tahoja on opastettu tapahtuman kulusta. Hyvä sisäinen tiedottaminen mahdollistaa muutosten ja korjausten toimivan vielä viime hetkellä ennen tapahtumaa sekä tapahtuman aikana. (Iiskola-Kesonen 2004, 11.)

Tapahtuman alkaessa, tulee kaiken järjestelyn olla valmista. Tapahtuman projektipäällikön on hyvä olla tapahtuman aikana ilman kiinteää tehtävää, jotta hän voi toimia kannustajana ja onnistumisen tarkkailijana, sekä ongelmatilanteiden ratkaisijana. Pienet ongelmat on syytä delegoida eteenpäin, eikä kaikkein pienimpiä ongelmia ole tarpeellista edes ratkaista tapahtuman aikana, mikäli ne eivät oleellisesti vaikuta tapahtuman sujumiseen tai osallistujien tyytyväisyyteen. Myös toimijoiden ilmapiiri tapahtuman aikana vaikuttaa oleellisesti tapahtuman onnistumiseen. (Iiskola-Kesonen 2004, 11; EHYT ry 2015, 7.)

Tapahtuman vastuuhenkilöiden tulee huolehtia, että tapahtuman purkaminen ja siivoaminen on organisoitu sujuvaksi. Tapahtuman päättämiseen kuuluu myös palautteen kerääminen tapahtumasta. Tapahtuman järjestämisessä mukana olleiden henkilöiden sekä yhteistyökumppanien kiittäminen kuuluu myös tapahtuman vastuuhenkilön tehtäviin tapahtuman jälkeen. (Iiskola-Kesonen 2004, 12.)

Kun tapahtuma on saatu päätökseen, on jälkimarkkinoinnin vuoro. Yksinkertaisimmillaan se voi tarkoittaa jonkin pienen kiitoslahjan tai materiaalin lähettämistä osallistujille. Näin osoitetaan osallistujien arvokkuus tapahtuman järjestäjille. Palautteen kerääminen osallistujilta on myös tärkeää, jotta tapahtumaa voidaan kehittää. (Vallo & Häyrynen 2014, 185.) Osallistujilta on hyvä kerätä konkreettista palautetta tapahtumasta, jota sitten peilataan tapahtuman lähtötilanteeseen eli tavoitteeseen. Palautteen voi kerätä kirjallisella tai sähköisellä palautelomakkeella, sähköpostin välityksellä tai puhelimitse jälkeinpäin. Useimmiten ihmisiä motivoi enemmän vastata palautekyselyyn, mikäli palautteen antaneiden kesken arvotaan esimerkiksi jokin yllätyspalkinto. Nykyisin palautteen kerääminen on järkevää sähköpostitse tai internetin välityksellä. Kyselylomake on hyvä laatia niin, että vastauksista saa mahdollisimman kattavan kuvan tapahtuman onnistumisesta ja tavoitteiden toteutumisesta. Esimerkkikysymyksinä voisivat toimia seuraavat kysymykset: Vaikuttiko tapahtuma mielikuvaasi järjestävästä organisaatiosta? Jos vaikutti, niin miksi? Ymmärsitkö, miksi tilaisuus oli järjestetty? Tulisitko uudestaan samaan tapahtumaan? Osallistujien lisäksi on hyvä kerätä palautetta myös organisaation sisältä, koska on hyvä selvittää, miten ”isännät” kokivat tapahtuman, ja miten heitä informoitiin tapahtumasta. (Vallo & Häyrynen 2014, 188–191.)

Kun tapahtuma on saatu päätökseen ja palautteet on kerätty, on aika tehdä yhteenveto eli loppuraportti. Loppuraportti tulisi tehdä mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen, jotta kaikki tieto on vielä tuoreessa muistissa. Loppuraportin tarkoituksena on toimia ohje-
nuorana seuraaville projektiryhmille. Jatkon kannalta on helpompaa, kun työkalut uuden tapahtuman suunnittelulla löytyvät selkeästi dokumentoituna. Loppuraportin lisäksi voidaan järjestää palautepalaverissa tapahtumaprojektin toimijoiden kesken. Palautepalaverissa olisi hyvä käydä läpi yleiset tunnelmat tapahtumasta, pohtia päästiinkö tapahtumalla tavoitteeseen ja missä asioissa onnistuttiin. On myös hyvä pohtia, mikä meni pieleen ja miten epäonnistumiset voidaan välttää tulevaisuudessa. Tapahtuman järjestäminen ei suju aina suunnitelmien mukaan. Palautepalaverissa voidaan pohtia myös oppeja ja oivalluksia, mitä tapahtuman aikana syntyi. Loppuraportin ja palautepalaverin lisäksi myös kaikki projektin aikana syntyneet asiakirjat on hyvä koota yhteen ja arkistoida. (Vallo & Häyrynen 2014, 192–193; Virkki & Somermeri 1992, 71–72; Ruuska 2005, 37.)

5.4 Tapahtuman markkinointi

Tapahtuman mainostaminen on aina hyödyllistä, eikä sen tarvitse maksaa järjestäjälle mitään. Mikäli tapahtuma on uusi, on sitä tärkeää mainostaa, jotta potentiaaliset kävijät tietävät, milloin ja missä tapahtuma järjestetään. (Conway 2006, 655.) Tapahtumaa mainostessa on järkevää tehdä suunnitelma, jossa kartoitetaan, missä tapahtumaa on järkevää mainostaa ja mitä kuluja tästä mahdollisesti kertyy (Conway 2006, 71). Markkinointisuunnitelma on jaettu Tampereen Tapahtumatoimiston Markkinointi ja Viestintäoppaassa (Tapio 2013, 4-6) kuuteen eri vaiheeseen.

Ensimmäinen vaihe on alkukartoituksen tekeminen, jonka avulla selvitetään tapahtuman lähtötilanne. Alkukartoituksessa kerrataan tapahtuman tavoitteet ja pohditaan pääasiallista kohderyhmää. Toinen vaihe on markkinointistrategian luominen, jonka pohjalta kolmannessa vaiheessa asetetaan markkinoinnin tavoitteet. Markkinoinnin tavoitteiden asettelussa voidaan pohtia, mitä markkinoinnilla halutaan saavuttaa, ketkä ovat markkinoinnin keskeistä kohderyhmää, mihin markkinoinnissa halutaan panostaa ja kuinka paljon markkinointiin voidaan sijoittaa resursseja. Kohderyhmän määrittely ja rajaaminen ovat segmentointia. Segmentoinnin avulla voidaan luoda helpommin kohderyhmää kiinnostavaa markkinointia. Segmentoinnissa voidaan valita useampi eri kohderyhmä ja kohdistaa kullekin kohderyhmälle sopivaa markkinointia tai vaihtoehtoisesti keskittää markkinointi vain tietyille kohderyhmälle. (Tapio 2013, 4-7.)

Neljäs vaihe on käytännön toimien suunnittelu sekä toimintaohjelman laatiminen, joka pitää sisällään budjetin, aikataulun sekä tiedotussuunnitelman. Toimintaohjelman jälkeen käynnistetään vaiheet viisi ja kuusi, eli markkinoinnin käytännön toteutusvaihe ja toteutuksen arviointi. Toteutusvaiheessa on oleellista seurata, kuinka asetettuihin tavoitteisiin päästään. Tämä mahdollistaa markkinoinnin muokkaamisen tarvittaessa toteutusvaiheen aikana. Markkinoinnin toteutusta kannattaa arvioida esimerkiksi pohtimalla, onko toivottu kohderyhmä tavoitettu, sekä vastaako markkinoinnin sanoma tapahtuman ydinajatusta. (Tapio 2013, 4-7.)

Tiedottamisella tarkoitetaan tapahtuman virallista tiedottamista, joka kohdistetaan tiedotusvälineille sekä viranomaisille. Tiedottaminen voidaan jakaa organisaation sisällä tapahtuvaan ja organisaation ulkopuoliseen tiedottamiseen eli sisäiseen ja ulkoiseen tiedottamiseen. Sisäistä tiedottamista voidaan hoitaa esimerkiksi sähköpostitse, keskustelufoorumeilla tai kahvipöydissä. Ulkoinen tiedottaminen vaatii selkeämpiä ja järjestelmällisempiä kirjallisia tiedotteita. Markkinoinnin avulla puolestaan pyritään tavoittamaan tapahtuman kohderyhmä ja asiakkaat vapaamman tiedottamisen avulla. (Tapio 2013, 3-8.)

Segmentoinnin avulla voidaan valita tiedotus- ja markkinointikanavat siten, että ne täsmäävät halutun kohderyhmän kanssa. Erilaisia tiedotus- ja markkinointikeinoja ovat esimerkiksi lehdistötiedotteet, sosiaalinen media, lehtimainokset, radiomainokset, tv-mainokset, banderollit kaupungilla, netin tapahtumakalenterit, julisteet ilmoitustauluilla sekä suorien kutsujen lähettäminen. (Tampereen Tapahtumatoimisto 2012, 6.)

5.4.1 Sosiaalinen media tapahtumien markkinoinnissa

Sosiaalisen median käyttö markkinoinnissa on kasvanut viime vuosina. Tapahtumien järjestämisessä sosiaalista mediaa voidaan hyödyntää ennen tapahtumaa, tapahtuman aikana sekä tapahtuman jälkeen. Sosiaalisen median käyttö on viestintäkanavista nopein ja edullisin, sekä mahdollistaa jatkuvasti ajankohtaisen tiedottamisen. (Vallo & Häyrinen 2014, 86–90.) Sosiaalisen median mahdollisuudet kumpuavat ihmisten tarpeesta päästä osallistumaan, jakamaan mielipiteitään ja keskustelemaan. Nimenomaan vuorovaikutus on olennaisin osa sosiaalisen median käyttöä tapahtumien markkinoinnissa (Tampereen Tapahtumatoimisto 2012, 20.)

Sosiaalisessa mediassa on paljon erilaisia palveluita, joista jokainen on suunniteltu erilaisiin tehtäviin. Esimerkiksi Facebook on välitön viestintäkanava, ja se sopii parhaiten uutisten välittämiseen, yrityskuvan laajentamiseen, asiakaspalveluun ja markkinointiin. (Jakobsson 2013, 3.) Tapahtumien markkinoinnin osalta Facebookia voidaan hyödyntää tiedottamalla tapahtumasta järjestävän organisaation omilla Facebook-sivuilla tai perustamalla tapahtumalle oma tapahtumasivu (Vallo & Häyrinen 2014, 86–90). Facebookissa kommunikointi on samantapaista kuin kasvotusten, ja oleellista on, että kaikkiin sivustolle tulleisiin viesteihin ja kommentteihin pystytään vastaamaan. Tapahtuman markkinoinnissa kannattaa panostaa keräämään seuraajia tapahtumalle, joiden avulla saadaan aina uusia ja uusia seuraajia. Omalla tapahtumasivulla voidaan julkaista kilpailuja tai kyselyitä normaalien päivitysten lisäksi. (Tampereen Tapahtumatoimisto 2012, 20).

Twitter puolestaan toimii pikaviestintäkanavana, joka mahdollistaa esimerkiksi läsnäolon ja lyhyen tiedottamisen (Jakobsson 2013, 3). Twitterissä viestintä tapahtuu maksimissaan 140 merkin pituisten twiittien avulla. Tapahtuman markkinoinnissa twiittauksilla voidaan antaa esimerkiksi esimakua tapahtuman aktiviteeteista sekä jakaa linkkejä tapahtumaan liittyviin videoihin tai julkaisuihin. (Tampereen Tapahtumatoimisto 2012, 24.)

Facebookin ja Twitterin lisäksi YouTube- videopalvelu on tehokas apuväline markkinoinnissa. Tulevasta tapahtumasta voidaan kuvata esimerkiksi lyhyitä esittelyvideoita antamaan esimakua tulevasta. Myös tapahtuman aikana voidaan kuvata videoita, jotka voidaan julkaista YouTubessa tapahtuman jälkeen. Linkkiä videoon voidaan levittää helposti Facebookin ja Twitterin avulla. YouTube- tilin luomisessa kannattaa harkita yrityksen yhteisen sähköpostiosoitteen käyttämistä, jolloin tilin salasana voidaan jakaa useammalle käyttäjälle. (Tampereen Tapahtumatoimisto 2012, 24–25.)

Kolmen edellä mainitun sosiaalisen median kanavan (Facebook, Twitter & YouTube) profiilit on mahdollista linkittää toisiinsa. Kanavat voidaan pitää myös erillisinä, jolloin kullakin kanavalla voidaan viestiä nimenomaan kyseisen palvelun käyttäjäryhmälle. (Tampereen Tapahtumatoimisto 2012, 25.) Markkinoinnin lisäksi sosiaalista mediaa voidaan käyttää hyödyksi myös ideoinnissa, yleisön kutsumisessa, viestinvälityksessä sekä palautteen keräämisessä. (Vallo & Häyrinen 2014, 86–90.)

6 Työn tavoite

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on luoda keino vesiturvallisuustietouden lisäämiseksi kansallisella tasolla. Konkreettisenä tavoitteena on kehittää opas rantaturvallisuustapahtuman järjestämisestä valvotuilla uimarannoilla. Opas kohdistetaan kuntien liikuntatoimien ja rantapelastajien käyttöön.

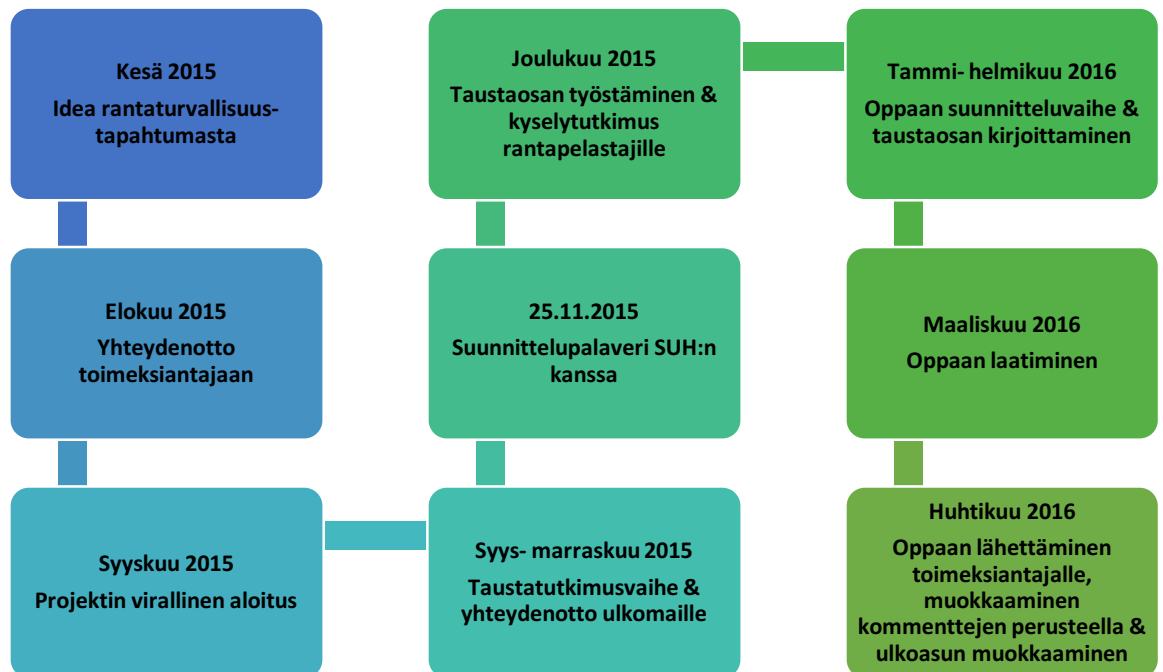
Projekti lähti liikkeelle tarpeesta lisätä vesiturvallisuustietoutta suomalaisten keskuudessa. Projektin toimeksiantajan SUH:n toimesta oli järjestetty monen vuoden ajan Viisaasti Vesillä- kampanja, johon projekti linkittyy vahvasti. Viisaasti Vesillä- kampanjan avulla on kuitenkin mahdoton tavoittaa kaikki Suomen uimarannat. Tämän oppaan avulla pyritään saamaan muita toimijoita SUH:n rinnalle vesiturvallisuustietouden levittämiseen tapahtumien avulla.

Konkreettiseksi keinoksi tavoitteen saavuttamiseksi valittiin PDF-muotoisen oppaan laatiminen. Oppaan tarkoituksena on toimia työkaluna vesiturvallisuustapahtuman järjestämiseen valvotuilla uimarannoilla. Opas julkaistaan sähköisessä muodossa Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton internetsivuilla vapaasti jaettavana tiedostona. Opas jaetaan kuntien liikuntatoimille, ja sitä hyödynnetään myös osittain rantapelastajien koulutuksessa.

Projekti toteutettiin yhteistyössä SUH:n kanssa. Projektissa toimeksiantajan edustajina toimivat koulutussuunnittelija Anne Hiltunen sekä toiminnanjohtaja Kristiina Heinonen. Oppaan sisältöön kerättiin ajatuksia kyselytutkimuksen avulla Suomessa toimivilta rantapelastajilta.

7 Työn vaiheet

Opinnäytetyön vaiheet on esitetty kuviossa 3 kiemurtelevana aikajanana. Kuvion alle on avattu vaiheiden kulku.

Kuvio 4. Työn vaiheet

Tämän opinnäytetyön idea lähti liikkeelle havainnosta, että vesiturvallisuustapahtumien järjestämisessä on puutteita valvotuilla uimarannoilla. Työn tarpeellisuutta tiedusteltiin ensin SUH:n koulutussuunnittelija Vesa Kälviäiseltä, jonka mukaan tämän kaltaisille tapahtumille olisi tarvetta. Tämän jälkeen otettiin yhteyttä SUH:n rantapelastuksesta vastaavalle Anne Hiltuselle, joka vei idean liiton kokoukseen. Liitto hyväksyi opinnäytetyön idean ja tilaus opinnäytetyölle saatiin syyskuussa 2015. Alkuvaiheessa opinnäytetyön ideana oli luoda konsepti, joka mahdollistaa kaikilla Suomen valvotuilla uimarannoilla samanaikaisesti toteutettavan rantaturvallisuustapahtuman. Ajatuksesta luovuttiin jo projektin alkutal-paleilla, sillä sääolosuhteiden todettiin vaikuttavan merkittävästi tapahtuman onnistumiseen, eikä näin ollen tapahtumapäivän etukäteen määrittämistä tapahtuman osallistujamäärää ajatellen ollut mielekäästä tehdä.

Virallisen aloituksen jälkeen lähdettiin kartoittamaan lähdekirjallisuutta, ja pääaiheiksi valikoituivat vesiturvallisuuden-, sekä tapahtuman järjestämisen perusteet. Taustatutkimusvaihe kesti syyskuusta marraskuuhun. Jotta oppaasta tulisi mahdollisimman laaja, ja sitä voitaisiin hyödyntää myös kansainvälisesti, otettiin taustatutkimusvaiheessa myös yhteyttä

Kansainvälisen Hengenpelastusliiton piiriin kuuluviin jäsenmaihiin (Liite 1). Tavoitteena oli tiedustella eri maiden hyväksi havaitsemia toimintamalleja liittyen rannalla järjestettäviin tapahtumiin ja kampanjoihin.

Taustatutkimuksen jälkeen pidettiin suunnittelupalaveri SUH:n toimistolla Anne Hiltusen ja toiminnanjohtaja Kristiina Heinosen kanssa 25.11.2015. Suunnittelupalaverissa pohdittiin esiin nousseita ongelmakohtia ja määriteltiin tapahtuman luonnetta tarkemmin. Suurin ongelmakohta oli tietojen saaminen muiden maiden organisaatioilta, koska olimme saaneet vastauksen vain muutamalta taholta, vaikka yhteyttä otettiin lukuisiin organisaatioihin. Samalla päätettiin kartoittaa oppaan sisältöä tehokkaammin SUH:n kouluttamilta rantapelastajilta, joilla olisi käytännön näkökulma tapahtuman mahdollisuuksista ja tarpeista. Palaverissa muokattiin alkuperäistä ideaa valtakunnallisesti toteutettavasta rantaturvallisuuspäivästä ja päädyttiin kehittämään opas rantaturvallisuustapahtuman järjestämisestä kunnallisten liikuntavirastojen ja rantapelastajien käyttöön.

Toinen suuri muutos suunnittelupalaverin myötä tehtiin tapahtuman suunnittelusta ja toteutuksesta vastuussa olevien henkilöiden suhteen. Keskusteluissa päädyttiin kuntien liikuntatoimien olevan paras mahdollinen toimija tapahtuman toteuttajaksi. Tämän myötä oppaan sisältöön katsottiin tarpeelliseksi lisätä tietoa vesiturvallisuudesta sekä pelastamisesta. Rantapelastajilla todettiin olevan mahdollisuus tapahtuman järjestämiseen isoimmilla paikkakunnilla, missä rantapelastajia on useampi samalla rannalla. Kun taas pienemmillä paikkakunnilla yksittäisen rantapelastajan olisi mahdoton toteuttaa tapahtumaa valvonnan ohella.

Seuraava vaihe oli kyselytutkimuksen toteuttaminen sekä kirjallisuuskatsauksen työstäminen joulukuussa 2015. Kyselytutkimuksella haluttiin selvittää rantapelastajien näkökulmia tapahtuman sisältöön ja toteutustapoihin liittyen. Toteutustavaksi valittiin Webropol- työkalu. Kyselytutkimukseen saatiin hyvä määrä vastauksia, jotka analysoitiin Webropol- työkalun automaattisten raporttien avulla.

Kyselytutkimuksen vastausten pohjalta lähdettiin suunnittelemaan oppaan sisältöä ja hakemaan puuttuvaa taustamateriaalia oppaan laatimiseksi. Oppaan suunnittelu ja taustaosan kirjoittamisvaihe kesti tammikuusta helmikuulle. Samalla otettiin yhteyttä myös Australiassa hengenpelastajana toimivaan Niko Niemiseen, sekä kesällä 2012 Kokkolassa järjestetyn rantaturvallisuustapahtuman pääkoordinaattori Saara Långiin. Niemiseltä toivottiin näkökulmaa Australiassa toimivista tapahtumamalleista ja Långilta kartoitettiin Kokkolassa

onnistuneen tapahtuman organisointia. Näiltä tahoilta ei kuitenkaan saatu oppaan kanalta hyödyllistä tietoa. Kun tarvittava taustamateriaali saatiin kasaan, oppaan varsinainen laatiminen voitiin aloittaa maaliskuussa 2016.

Oppaan luonnosvaiheen valmistuttua se lähetettiin SUH:lle arvioitavaksi huhtikuussa 2016. Saatujen korjausehdotusten pohjalta tehtiin tarvittavat muutokset oppaan sisältöön. Muutoksia luonnosvaiheeseen tuli yllättävän vähän, ja vain muutama yksityiskohta korjattiin SUH:n pyynnöstä. Kun sisältö saatiin valmiiksi, päädyttiin oppaan ulkoasun toimivan mahdollisimman yksinkertaisena, jotta esimerkiksi sen tulostaminen olisi mahdollisimman vaivatonta.

7.1 Kyselytutkimus

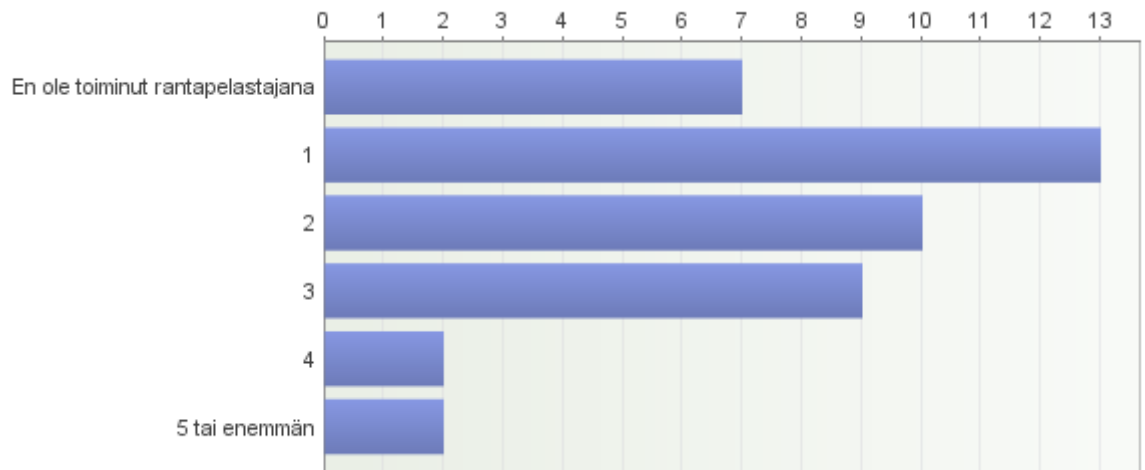
Oppaan sisältöä varten toteutettiin kyselytutkimus rantapelastajina toimineille henkilöille (Liite 2). Kyselytutkimuksen kohderyhmäksi valittiin SUH:n kouluttamat rantapelastajat, joiden tiedot löytyivät SUH:n arkistoista. Kyselytutkimus laadittiin Webropol- ohjelmalla. Kysely lähetettiin yhteensä 165 henkilölle sähköpostitse.

Kyselytutkimuksessa oli 11 monivalintakysymystä. Kysymykset koskivat taustatietoja vastaajasta, tapahtuman järjestämistä sekä tapahtuman mahdollista sisältöä. Osassa kysymyksistä oli mahdollisuus valita vain yksi vastausvaihtoehto, kun taas osaan kysymyksistä pyydettiin useamman vastausvaihtoehdon valintaa. Monivalintakysymysten lisäksi käytettiin yhtä avointa kysymystä kartoittamaan vastaajien mahdollisia kysymysten ulkopuolelle jääneitä ajatuksia rantaturvallisuustapahtumasta.

Tulosten analysointia varten jokaisesta kysymyksestä laadittiin palkkikuvio, jonka avulla voitiin visuaalisesti havainnoida erot vastausten määrissä. Absoluuttisista frekvensseistä eli kunkin vaihtoehdon vastausten määrästä laskettiin myös suhteellinen frekvenssi eli vastauksen prosenttiosuus.

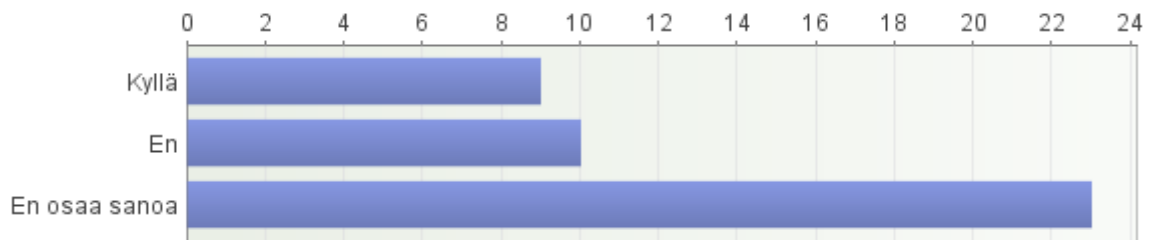
7.2 Kyselyn tulokset

Kyselyyn vastasi yhteensä 43 rantapelastajaa (n=43). Vastaajista 53,49 % oli naisia ja loput 46,51 % miehiä. Taustatiedoissa selvitimme myös vastaajien kokemusvuodet rantapelastajana toimimisesta. Vastaajista 16,28 % ei ole toiminut ollenkaan rantapelastajana. Vastaajista eniten (30, 23 %) oli toiminut rantapelastajana yhden vuoden, toiseksi eniten (23,26 %) kaksi vuotta ja kolmanneksi eniten (20,93 %) kolme vuotta. Neljä tai viisi vuotta tai enemmän rantapelastajana toimineita oli kumpiakin vastanneista vain 4,65 %. (Kuvio 5.)

Kuvio 5 Työkokemuksen määrä (n=43)

Vastaajista 21,43 % aikoo toimia ja 23,81 ei aio toimia rantapelastajana seuraavan kesän aikana. Yli puolet (54,76 %) ei vielä tiennyt varmaksi toimivansa rantapelastajana seuraavana kesänä. (Kuvio 6.)

Kuvio 6 Aiotko toimia rantapelastajana ensi kesänä? (n=43)

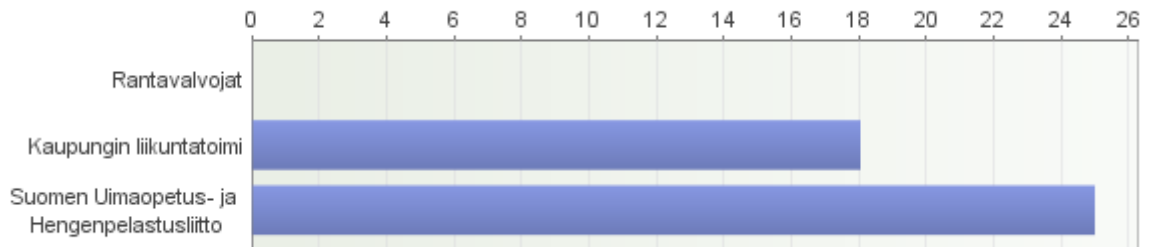
Vastaajat olivat yhdenmielisiä siitä, että rantaturvallisuustapahtuman järjestäminen on mahdollista valvotuilla uimarannoilla (Kuvio 7).

Kuvio 7 Onko rantaturvallisuustapahtuman järjestäminen mahdollista valvotulla uimarannalla? (n=43)

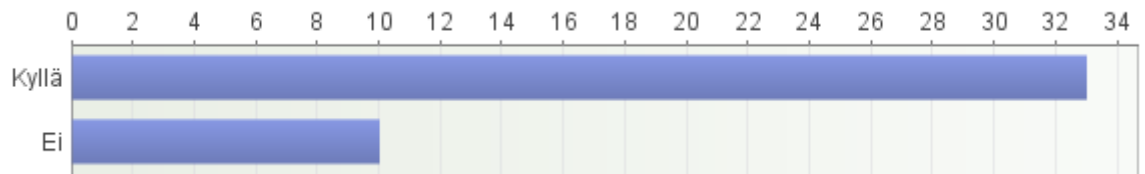
7.2.1 Tapahtuman järjestäminen

Enemmistö vastaajista (58,14 %) oli sitä mieltä, että Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton tulisi olla vastuussa rantaturvallisuuustapahtumasta. 41,86 %:n mielestä tapahtuman vastuun tulisi olla kaupunkien liikuntatoimella. Kukaan vastaajista ei kannattanut vastuun jättämistä rantavalvojille. (Kuvio 8.)

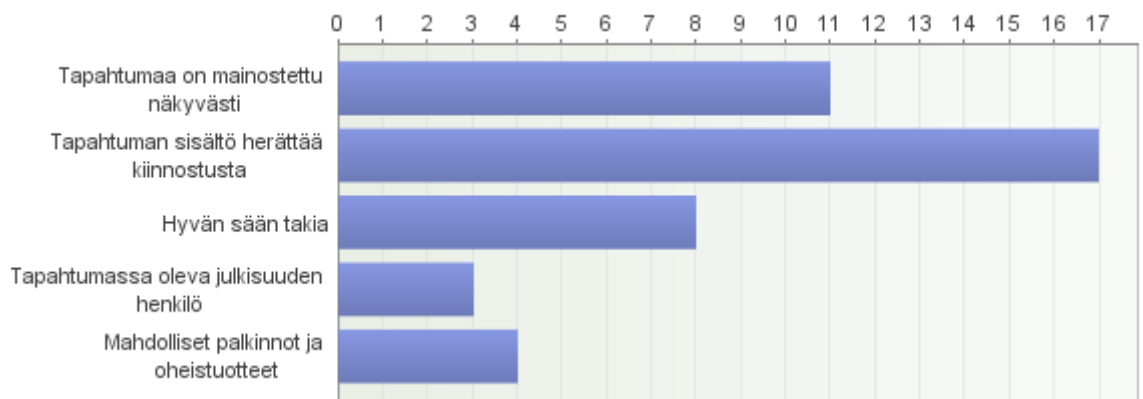
Kuvio 8 Kenellä tulisi olla vastuu tapahtuman järjestämisestä? (n=43)

Vastaajista 76,74 %:n mielestä rantaturvallisuuustapahtuma voisi kiinnostaa yleisöä valvoilla rannoilla. Mielenpidettä kartoitettiin juuri niiden rantojen osalta, jossa vastaajat ovat itse työskennelleet. Vain 23,26 % vastaajista ei usko rantaturvallisuuustapahtuman kiinnostavan yleisöä. (Kuvio 9.)

Kuvio 9 Uskotko rantaturvallisuuustapahtuman kiinnostavan yleisöä rannalla jossa olet työskennellyt? (n=43)

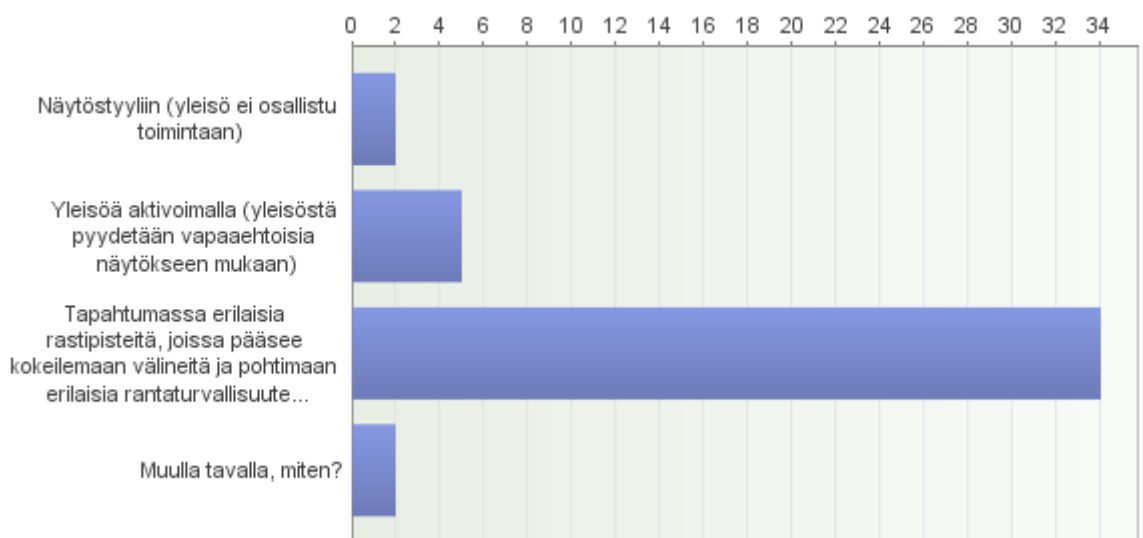
Suurin osa vastaajista (39,53 %) uskoi tapahtuman sisällön olevan todennäköisin syy yleisön mielenkiintoon tapahtumaa kohtaan. Toiseksi todennäköisin syy (25,58 %) yleisön mielenkiintoon vastausten perusteella olisi tapahtuman näkyvä mainostaminen. Esiin nousi myös hyvän sään vaikutus yleisön osallistumisessa tapahtumaan. 18,6 % vastaajista pitää sitä tärkeimpänä motiivina tapahtumaan osallistumiselle. Tapahtumassa olevan julkisuuden henkilön (9,3 % mielestä) tai mahdollisten palkintojen ja oheistuotteiden merkitystä (6,98 % vastanneista) yleisön osallistumiseen pidettiin huomattavasti edellisiä syitä vähemmän tärkeinä. (Kuvio 10.)

Kuvio 10 Yleisön motiivit rantaturvallisuustapahtumaan osallistumiselle (n=43)

7.2.2 Tapahtuman sisältö

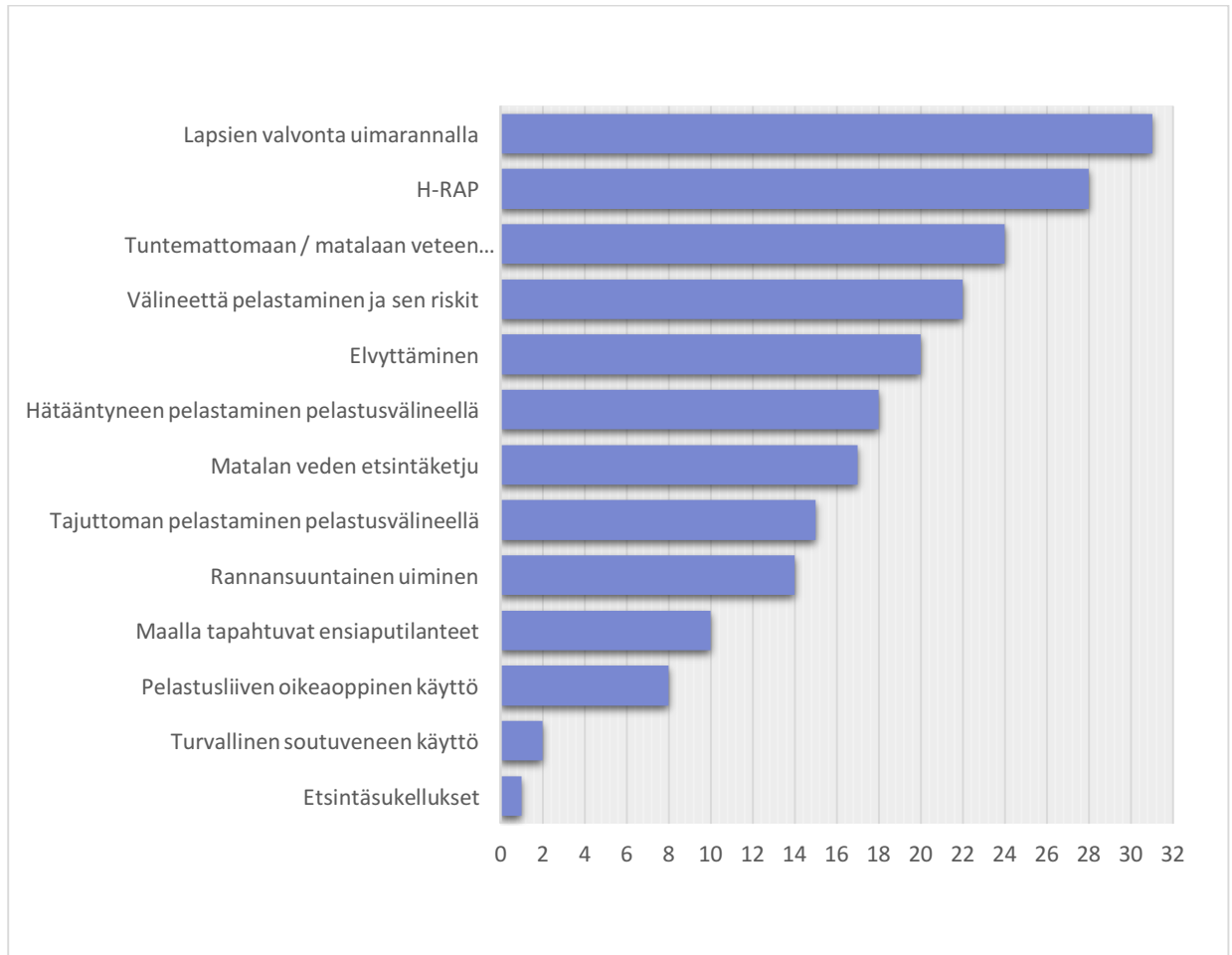
Rantaturvallisuustapahtuman luonteesta kysyttäessä selvä enemmistö (79,07 %) kannatti tapahtuman sisältävän erilaisia rastipisteitä, joissa osallistujat pääsevät itse kokeilemaan välineitä. Toiseksi eniten (11,63 %) vastaajista kannatti yleisön aktivoimista erilaisiin näytöksiin. Passiivista näytöstä kannatti 4,47 % vastaajista. Jonkin muun tavan valitsi myös 4,47 % vastaajista. (Kuvio 11.) Avoimissa vastauksissa ehdotettiin näytöksen ja rastipisteiden yhdistämistä tapahtuman aikana.

Kuvio 11 Rantaturvallisuustapahtuma tulisi toteuttaa (n=43)

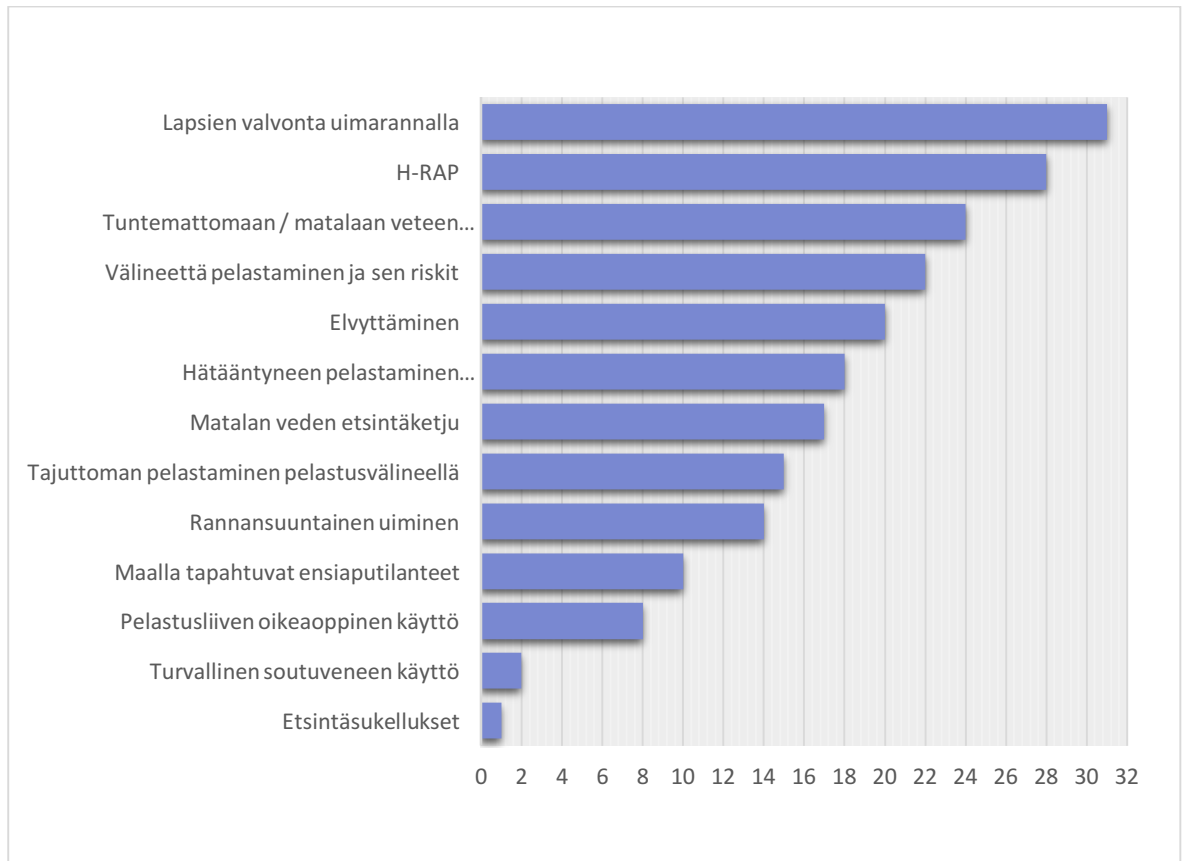
Tapahtumaan sisällytettävien asiakokonaisuuksien tärkeyttä kartoitettiin monivalintakysymyksellä, jossa vastaaja sai valita 13 vastausvaihtoehdosta 3-5 mielestään oleellisinta. Vastaajien mukaan viisi tärkeintä asiasisältöä tapahtumassa olisivat lapsien valvonta uimarannalla (72,09 % vastaajista), H-RAP (65,12 %), tuntemattomaan tai matalaan veteen

hyppäämisen riskit (55,81 %), välineettä pelastaminen ja sen riskit (51,16 %) sekä elvyttäminen (46,51 %). Seuraavaksi tärkeimpinä vastaajat pitivät hätäntyneen pelastamista pelastusvälineellä (41,86 %), matalan veden etsintäketjua (34,88 %), tajuttoman pelastamista pelastusvälineellä (34,88 %) sekä rannansuuntaista uimista (32,56 %). Selvästi vähemmän oleellisina asiakokonaisuuksina pidettiin maalla tapahtuvia ensiaputilanteita (23,26 %), pelastusliivien oikeaoppista käyttöä (18,60 %), turvallista soutuveneiden käyttöä (4,64 %) sekä etsintäsukelluksia (2,32 %). (Kuvio 12.)

Kuvio 12 Mitä asiakokonaisuuksia tapahtuman tulisi sisältää? (n=43)

Tapahtumassa oleellisimpia esiteltäviä pelastusvälineitä kartoitettiin myös monivalintakysymyksellä, jossa oli mahdollista valita useampi vaihtoehto. Selkeästi tärkeimmäksi koettiin pelastusrenkaan käyttö (83,72 % vastaajista). Seuraavaksi tärkeimpinä pidettiin heitoliinaa ja kanisteria / omatekoisia pelastusvälineitä, joita molempia valitsi 48,84 % vastaajista. Yli kolmas vastaajista valitsi myös pelastusliivit (39,53 %) ja pelastuslaudan (37,21 %) tapahtumassa esiteltäviksi. Kolme vähiten ääniä saanutta pelastusvälinettä olivat vene pelastuskäytössä (30,23 %), köysi (27,90 %) ja ämpäri (18,60 %). (Kuvio 13.)

Kuvio 13 Mitä välineitä rantaturvallisuustapahtumassa tulisi esitellä? (n=43)

7.2.3 Avoin kysymys vapaata ideointia ja kommentteja varten

Kyselyn lopussa annettiin vastaajille vapaa sana ja mahdollisuus omille ehdotuksille sekä ideoille rantaturvallisuustapahtumaan liittyen. Vastauksia tuli yhteensä 11. Vastauksissa korostui vastaajien positiivinen asenne tapahtumaa kohtaan sekä kysymysten lomassa nousseet ideat tapahtuman toteuttamiseksi.

Yksi vastaajista painotti kaupungin liikuntatoimen vastuuta rantaturvallisuustapahtuman järjestämisessä. Vastaajan mielestä SUH:n ja työsuhteessa olevien rantapelastajien rooli tapahtumassa tulisi olla asiantuntijoina toimiminen. Vastauksissa nousi esille myös aikaisemmin SUH:n toimesta järjestetyt vastaavanlaiset tapahtumat. Vastaajien mukaan osassa tapahtumassa pääasiallinen tavoite oli jäänyt asiakkaille hieman epäselväksi.

Itse tapahtuman sisällön osalta vastauksissa kehoitettiin huomioimaan ohjelman suunnittelussa sekä lapsiperheet, että nuoriso. Useammassa vastauksessa nousi osallistujien mahdollisuus päästä itse kokeilemaan välineitä mahdollisten näyttösten lisäksi. Oleellisena pidettiin myös, että tapahtuma ei esittelisi niinkään rantapelastajan työnkuvaa vaan painot-

taisi rannalla olevien ihmisten toimintaa hätätilanteessa. Yksi vastaajista ehdotti tapahtumaan osallistumisesta palkinnoksi leikkimielistä todistusta tai uimamerkkiä. Esiin nousi myös turvallisuus itse tapahtuman aikana.

Mielenkiintoinen ehdotus oli myös pienimuotoisen rantaturvallisuustapahtuman järjestäminen viikoittain valvotuilla uimarannoilla. Tätä ideaa toteutettaisiin viikoittain vaihtuvien teemojen ja osallistujien keräisivät tapahtumaan osallistumisistaan leimoja rantaturvallisuuspassiin. Ideassa oleellista olisi myös yhteistyö paikallisten muiden toimijoiden (SPR, VPK, järvipelastusyhdistys) kanssa ja aktiiviset tapahtumiin osallistujat palkittaisiin rantakauden lopulla esimerkiksi uintitekniikkaopetuksella.

Kommentteja ihmisten mielenkiinnosta tapahtumaa kohtaan heräsi sään vaikutuksesta ihmismäärään. Osa vastaajista oli kokenut jo aikaisemmin vastaavissa tapahtumissa hyvän sään positiivisen vaikutuksen tapahtuman osallistujamäärään. Myös musiikki nostettiin esille yleisöä houkuttelevana tekijänä. Tapahtuman ajankohtaa pohti yksi vastaajista: tapahtumaa ehdotettiin järjestettäväksi heinäkuun loppupuolelle tai elokuun alkuun.

7.3 Tulosten hyödyntäminen oppaan laatimisessa

Kyselytutkimuksen avulla saimme vahvistuksen ajatukselle, että tämän kaltaisen tapahtuman järjestämiselle on tarvetta, ja sen toteuttaminen on mahdollista valvotuilla uimarannoilla. Vastaajista suurimman osan mukaan tapahtuman vastuun tulisi olla Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitolla, eikä kukaan lisäisi tapahtuman suunnittelua rantapelastajien tehtäväksi. Päädyimme kuitenkin tapahtuman olevan kuntien liikuntatoimien vastuulla, sillä Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton resurssit eivät riitä mitenkään järjestämään tämän kaltaista tapahtumaa koko Suomen laajuudella. Lisäksi kuntien liikuntatoimet vastaavat uimarantojen valvonnasta, jolloin heidän on käytännöllisempää järjestää tapahtuma rannoillaan. Samalla saadaan myös useampi taho viestimään vesiturvallisuudesta Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton rinnalle.

Tapahtuman kiinnostavuuden arvioitiin suurimmaksi osaksi olevan kiinni tapahtuman sisällöstä sekä mainostamisesta. Tämän pohjalta oppaassa painotetaan tapahtuman sisällön laatua ja markkinoinnin laajuutta. Tapahtuman sisältöön tarkemmin liittyvät asiakokonaisuudet valikoitiin kyselyn perusteella saatuihin vastauksiin. Tapahtuman sisällön esimerkkeihin pyrittiin nostamaan lapsien valvonta uimarannalla, H-RAP, pelastusvälineiden käyttö, tuntemattomaan veteen hyppäämisen riskit sekä välineettä pelastamisen riskit. Pelastusvälineistä esimerkkeihin otettiin pelastusrengas, heittoliina, pelastuslauta ja pelas-

tusliivit. Avoimissa vastauksissa ilmeni toive asiakkaiden mahdollisuudesta päästä kokeilemaan itse pelastusvälineitä, jota pyrittiin myös toteuttamaan oppaan laadinnassa. Suurin osa tapahtumaan ideoiduista sisällöistä vaatii nimenomaan asiakkaiden käytännön osallistumista toimintaan.

8 Tuotos

Työn tuloksena syntyi 24 sivuinen opas. Sen sisältöä ohjasi Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton antamat suuntaviivat sekä ideat. Näissä puitteissa tarkempi sisältö valikoitui kyselytutkimuksen tulosten perusteella. Oppaan sisällön suunnittelussa hyödynnettiin myös omaa kokemusta rantapelastajana toimimisesta sekä ulkomaiden malleja rantaturvallisuuskampanjoista.

Opas (Liite 3) lähtee liikkeelle esittelemällä lukijalle, miksi työ on laadittu. Alkusanojen jälkeen opas antaa lukijalle katsauksen Suomen vesiturvallisuus tilanteesta ja siitä, miksi rantaturvallisuustapahtuma on hyödyllistä ottaa osaksi vesiturvallisuustietouden lisäämistä. Seuraavaksi on esimerkkejä eri yhteistyötahoista ja aktiviteeteista, joita tahot voivat mahdollisesti järjestää. Tämän jälkeen pureudutaan tapahtumanjärjestämisen perusteisiin aloittamalla suunnittelusta, edeten mainostamisen kautta tapahtuman konkreettiseen sisältöön ja tapahtuman päättämiseen. Oppaassa on täydellinen esimerkki siitä, mitä tapahtuma voi sisältää, ja miten tapahtumapäivän voi rakentaa. Oppaan lopussa on liitteet eri malleista, joita järjestäjä voi suoraan hyödyntää suunnitteluvaiheessa.

Tuotoksen rakenne pyrittiin muodostamaan mahdollisimman selkeäksi ja johdonmukaisesti. Oppaaseen haluttiin valikoida vain oleellinen tieto tämänkaltaisen tapahtuman järjestämisestä, ja kaikki turha karsittiin pois. Liitteisiin laadittiin yksityiskohtaiset esimerkit tapahtuman sisällöstä. Esimerkkien tarkoituksena on toimia malleina tapahtuman sisällöstä, joita voidaan muokata vastaamaan yksittäisen tapahtuman tarpeita.

Oppaassa esitettyihin tapahtuman sisältöihin haettiin ideoita ulkomailla toimivista vesiturvallisuuskampanjoista sekä SUH:n Anne Hiltuselta. Mahdollisia tapahtumassa käytettäviä aktiviteetteja pohdittiin niin kiinnostavuuden, turvallisuuden kuin sisällönkin näkökulmasta. Aktiviteetit pyrittiin kehittämään mahdollisimman helposti lähestyttäviksi ja hauskoiksi taivoiksi oppia vesiturvallisuustaitoja.

9 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli luoda keino vesiturvallisuuustietojen ja -taitojen lisäämiseksi kansallisella tasolla. Tavoitteeseen päästiin luomalla opas rantaturvallisuuustapahtuman järjestämisestä valvotuille uimarannoille. Opas sisältää tarvittavat tiedot tapahtuman järjestämisen sekä vesiturvallisuuuden näkökulmasta. Tarkoituksena oli luoda opas, joka antaa malleja ja esimerkkejä rantaturvallisuuustapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen. Ideana on, että kukin kunta voi luoda omanlaisensa tapahtuman käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Oppaan liitetiedostoiksi laadittiin yksityiskohtaisia esimerkkejä suunnittelun apuna toimivista malleista sekä tapahtuman sisällöstä. Oppaan toimivuutta tapahtuman järjestämisessä on mahdoton arvioida ennen sen käyttöön ottamista kesällä 2016.

Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen, sillä SUH laati vuoden 2015 lopulla uuden toimintastrategian. Sen keskeisenä tavoitteena on saada uima- ja vesiturvallisuuustaidot kansalais-taidoiksi vuoteen 2020 mennessä. Vesiturvallisuuuden parantamisen keskeisenä toimenpiteenä strategiassa mainitaan eri toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettavat vesiturvallisuuuskampanjat. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2015a.) Opas tarjoaa-kin paljon ehdotuksia eri toimijoista, joita tapahtumaan on mahdollista kutsua mukaan yhteistyöhön. Vastuuta rantaturvallisuuustapahtuman organisoimisesta pohdittiin pitkään projek-tin aikana. Jos vastuu olisi jätetty SUH:n toimijoille, ei tapahtumalla mahdollistettaisi laaja-alaista yhteistyötä samassa mittakaavassa, kuin mitä kuntien liikuntatoimilla on mahdolli-suus saavuttaa. Myös Kansainvälisen Hengenpelastusliiton mukaan useamman toimijan välinen yhteistyö on tehokkain keino välittää viestiä hukkumisen ehkäisystä (International Lifesaving Federation 2015b, 13).

Rantaturvallisuuustapahtuman järjestämisen oppaasta pyrittiin luomaan sisällöltään sekä ulkoasultaan mahdollisimman selkeä ja yksinkertainen. Opas perustuu tapahtuman järjes-tämisen teoriaan sekä vesiturvallisuuus- ja hengenpelastustaitoihin. Tapahtuman järjes-tämisen osalta oppaassa painotetaan etenkin tapahtuman markkinointia, mikä on merkittävä tekijä tapahtuman näkyvyyden kannalta. Koska opas on suunnattu ensisijaisesti kuntien liikuntatoimien käyttöön, esitellään vesiturvallisuuus ja hengenpelastustaidot oppaassa mahdollisimman käytännönläheisesti.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton asiantuntijuuden lisäksi oppaan sisällön laadinnassa vesiturvallisuuuden ja hengenpelastustaitojen osalta käytettiin paljon hyödyksi

myös omaa kokemusta rantapelastajana toimimisesta. Kesän 2015 työskentely rantapelastajana auttoi hahmottamaan tapahtuman mahdollisuuksia ja mahdollisesti esiin nousevia ongelmia tapahtuman sisällön ja turvallisuuden näkökulmasta. Kolmas oppaan sisältöä ohjaava tekijä oli produktin suunnitteluvaiheessa toteutettu kyselytutkimus. Kysely lähetettiin henkilökohtaisesti 165:lle SUH:n kouluttamalle rantapelastajalle. Vastaajia tutkimukseen saatiin 43 kappaletta. Vastausprosentiksi muodostui siis 26 %, mikä on riittävän hyvä vastausprosentti yksittäiselle kyselytutkimukselle. Tapahtumaan suunniteltujen aktiviteettien aiheiden valikointi olisi voitu tehdä myös ilman kyselytutkimusta. Kyselytutkimus päätettiin kuitenkin toteuttaa, jotta saataisiin käyttöön laajempi näkemys tapahtuman järjestämisestä. Kyselytutkimuksella haluttiin myös selvittää, mitä vesiturvallisuuteen liittyviä asiakokonaisuuksia rantapelastajat sisällyttäisivät tapahtumaan.

Opinnäytetyön produktia sellaisenaan voivat hyödyntää kuntien liikuntatoimet ja rantapelastajina työskentelevät henkilöt. Produkti on luotu vastaamaan yleisiin kysymyksiin koskien vesiturvallisuutta ja tapahtuman järjestämistä. Opasta voidaan hyödyntää myös laajemmin muiden samankaltaisten tempaustapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa. Tarkoituksena on myös sisällyttää tapahtuman järjestäminen aihealueena rantapelastajien koulutukseen, jolloin tämä opas toimii myös Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton koulutusmateriaalina.

Rantaturvallisuustapahtumien, joiden järjestämiseen opas luo mahdollisuuden, voidaan ajatella olevan myös kampanjointia. Kampanjointi onkin koko ajan enemmän käytetty tapa yhteiskunnallisen tiedon lisäämiseen, sekä yksilöiden asenteisiin ja toimintatapoihin vaikuttamiseen (Högström 2002, 56). Vesiturvallisuustietouden lisäämisen ohella tapahtumalla on mahdollisuus vaikuttaa valtakunnallisesti yksilöiden asenteisiin vesiturvallisuutta kohtaan. Yhteiskunnallisten kampanjoiden tehoa asenteiden muuttajana on kuitenkin haastava mitata: kampanjoinnilla on parhaimmillaankin virittävä vaikutus, mutta muutoksen tapahtumista on mahdoton nähdä suoraan (Högström 2002, 57).

Yksi haastavimmista osuuksista opinnäytetyöprosessissa oli teoriaosuuden rajaaminen. Etenkin tapahtuman järjestämisen teoria tuntui alkuvaiheessa liian laajalta kokonaisuudelta käsiteltäväksi vain yhdessä pääluvussa. Teoriaosuudessa olisi voinut esitellä tarkemmin tapahtuman järjestämisen eri vaiheita, sekä vertailla eri lähdeteoksien toimintamalleja. Tapahtumanjärjestäminen päätettiin pitää kuitenkin mahdollisimman tiiviinä, jotta teoriaosuudessa voitiin keskittyä laajemmin vesiturvallisuuteen ja hengenpelastukseen. Oppaan laatimisessa oleellista oli ymmärtää SUH:n toiminta, vesiturvallisuus- sekä hen-

genpelastustyö laajempänä kokonaisuutena. Ongelmaksi nousi kuitenkin lähteiden rajallinen määrä, sillä suurin osa tiedoista oli löydettävissä vain SUH:n omilta nettisivuilta tai julkaisuista sekä muutamasta teoksesta.

9.1 Ammatillisen osaamisen kehittyminen

Tämän opinnäytetyön toteuttaminen on kehittänyt ammatillista osaamista muun muassa laajemman projektityön toteuttamisen, eri toimijoiden välisen yhteistyön, tiedonhaun sekä tapahtumanjärjestämisen näkökulmista. Projektin alkuvaiheessa kehittyivät erityisesti tiedonhaku ja -jäsentelytaidot. Taustaosaan kerättiin tietoa sekä kirjallisuuden lähteistä, että internetistä eri tiedonhakumenetelmien avulla. Kattavan taustamateriaalin kerääminen opinnäytetyön teoriaosuuteen oli merkittävässä roolissa, jotta tuotteeseen voitiin valita tarvittavat asiakokonaisuudet. Liikunnanohjaajan ammattikorkeakoulun tapahtuman järjestämisen käytännön opinnot sekä opinnäytetyön teoriaosuuden kokoaminen ovat prosessin aikana tukeneet toisiaan. Eri lähteisiin tutustuminen ja niiden työstäminen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi ovat selkiyttäneet tapahtuman suunnittelua projektiajattelun näkökulmasta.

Opinnäytetyöprosessin aikana kehittyivät myös yhteistyötaidot, koska opinnäytetyö tehtiin parityönä sekä yhteistyössä toimeksiantajan kanssa. Opinnäytetyötä työstettiin läpi projektin sekä tekemällä yhdessä samanaikaisesti samassa tilassa, että verkkoympäristöä hyödyntämällä. Verkkoympäristönä hyödynnettiin Googlen pilvipalvelualustaa Google Drivea. Alustan käyttö oli molemmille toimijoille tuttu jo entuudestaan, joten sen käyttäminen opinnäytetyöprosessissa tuntui luontevalta. Vaikka pilvipalvelualustan käyttäminen oli helppoa ja sujuvaa, oli opinnäytetyötä helpoin työstää yhdessä samanaikaisesti. Kuitenkaan yhdessä samanaikaisesti työskentelyä ei prosessin aikana ehditty toteuttamaan kovinkaan laajalti, sillä ongelmaksi muodostui aikataulujen sovittaminen yhteen. Projektin läpivieminen vaati siis paljon yhteistä aikatauluttamista, mikä kehittyi selvästi projektin edetessä. Yhteisten työskentelyhetkien aikana määriteltiin myös vastuualueita sekä sovittiin aikataulut eri vaiheiden tehtävien toteuttamiselle.

Opinnäytetyöprojektin edetessä lisääntyi myös ymmärrys vesiturvallisuustyön merkityksellisyydestä paikallisella sekä valtakunnallisella tasolla. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton tekemä työ on ansiokasta vesiturvallisuuden lisäämisen kannalta. Vesiturvallisuustyön parissa toimijoiden määrää ja työn näkyvyyttä on kuitenkin kasvatettava merkittävästi, jotta uima- ja vesiturvallisuustaidot on mahdollista saada kansalaistaidoksi. Nähtäväksi jää, ottavatko kaupunkien liikuntatoimet tämän haasteen vastaan rantaturvallisuustapahtuman järjestäjinä.

9.2 Kehitysehdotukset ja jatkotoimenpiteet

Prosessin aikana pidettiin yhteyttä tiiviisti toimeksiantajan edustajien kanssa pääosin sähköpostitse. Produktin suunnitteluvaiheessa tapaamisia toimeksiantajan kanssa olisi voinut olla useampia. Yhden tapaamisen aikana sekä sähköpostikeskusteluiden myötä produktin suuntaviivat ja ongelmakohdat saatiin kuitenkin ratkaistua hyvin, eikä useammalle tapaamiselle nähty tarvetta projektin edetessä. Alun perin produktin luonnosvaiheen valmistumisen jälkeen oli kaavailtu kehityspalaveria toimeksiantajan kanssa. Korjausehdotukset oppaaseen olivat kuitenkin niin pieniä ja selkeitä, ettei yhteiselle tapaamiselle ollut tarvetta.

Tämän opinnäytetyön jatkotoimenpiteenä voisi toteuttaa tutkimuksen oppaan käytettävyydestä. Tutkimuksen avulla opasta voitaisiin kehittää entistä käytännöllisempään muotoon tapahtuman järjestämisen helpottamiseksi. Oppaassa esiteltyjä tapahtuman aktiviteettejä olisi myös mielekästä kehittää ensimmäisten kokeilukertojen jälkeen. Aktiviteettien ideoinnissa voisi käyttää myös suurempaa ihmismäärää esimerkiksi rantapelastajakoulutuksessa toteutettavalla idearihi- menetelmällä. Tapahtumaan varten vesiturvallisuustietoudesta kertovia julisteita voisi myös laatia valmiiksi kattamaan useampia aihealueita. Julisteiden tekemisessä olisi hyödyllistä tehdä moniammatillista yhteistyötä graafisten suunnittelijoiden kanssa.

Ennen tapahtuman käyttöön ottamista on mahdotonta arvioida, onnistutaanko tapahtuman avulla todellisuudessa lisäämään Suomalaisten vesiturvallisuustietoutta tai muuttamaan asenteita vesiturvallisuudesta. Erään norjalaisen tutkimuksen (Rundom & Ulleberg 1999) mukaan aikuisille suunnatut asennekampanjat toimivat parhaiten, mikäli aikuinen kokee asennemuutokset olevan itselle selkeää hyötyä (Safety in modern society 2000,68). Tämän opinnäytetyön tavoite sekä koko SUH:n toiminta valistusjärjestönä olisi enemmän kuin onnistunut, mikäli tulevaisuudessa pystytään osoittamaan asennemuutosta positiivempaan suuntaan vesiturvallisuuden osalta.

10 Lähteet

Andersson, Tommy D, Larson Mira & Mossberg Lena. 2009. Evenemang - från organisering till utvärdering. Författarna och Studentlitteratur. Studentlitteratur AB, Lund.

Conway, D. 2006. The Event Manager's Bible. How to plan and deliver an event. 2. painos. Oxford: How To Books Ltd.

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry. 2015. Tapahtumanjärjestäjän opas. Luettavissa: http://www.ehyt.fi/sites/default/files/tapahtumaj%3%A4rjest%3%A4j%3%A4n_opas.pdf Luettu 1.4.2016.

Hiltunen, A. 15.3.2016. Koulutussuunnittelija. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto. Sähköposti.

Högström, A. 2002. Yhteiskunnallinen viestintä. Tampere: Tammer-paino Oy.

liskola-Kesonen, Hanna. 2004. Mitä, miksi, kuinka? - Käsikirja tapahtumajärjestäjille. SLU-julkaisusarja 10/04. Suomen Liikunta ja Urheilu ry. Suomen Graafiset Palvelut Ltd.

Ilmanen, K. 2006. Aina pinnalla, 50 vuotta työtä uimaopetuksen ja hengenpelastuksen hyväksi. Helsinki: Edita.

International Life Saving Federation. 2015a. About ILS. Luettavissa <http://www.ilsf.org/about>. Luettu 9.12.2015.

International Life Saving Federation. 2015b. Drowning prevention strategies. Luettavissa http://www.ilsf.org/sites/ilsf.org/files/filefield/20151028_FINAL_Drowning_Prevention_Strategies_ILS_Board_V01.pdf. Luettu 9.12.2015.

International Life Saving Federation. 2016a. Drowning prevention. Luettavissa <http://www.ilsf.org/drowning-prevention>. Luettu 14.4.2016.

Jakobsson, L. 2013. Kuinka käyttää sosiaalista mediaa tapahtuman markkinoinnissa. Luettavissa: <http://www.oamk.fi/hankkeet/culma/docs/jakobsson.pdf> Luettu: 26.4.2016

Kauhanen, J. & Juurakko, A. & Kauhanen, V. 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. Porvoo: WSOY.

Keskinen, I. 2012. Uinnin mekaniikka, tekniikka ja arvointi. Teoksessa: Hakamäki, J., Hotti, K., Keskinen, I., Lauritsalo, K., Liinpää, S., Läärä, J. & Pantzar, T. 2012. Uimaopetuksen käsikirja. Docendo Sport. WSOY.

Koponen, J. & Pietilä, M. 2013. Vuosiluokkien 1 – 4 liikunnanopetus. Luettavissa: http://www.edu.fi/perusopetus/liikunta/opetussuunnitelmat_kaytantoon/vuosiluokat_1_4. Luettu 13.4.2016.

Kotitapaturmien ehkäisykampanja 2010. Kotiympäristö turvalliseksi - Opas koulutus- ja neuvontatyötä tekeville. Luettavissa <http://www.kotitapaturma.fi/wp-content/uploads/2011/08/Kotiymparisto-turvalliseksi-2010.pdf>. Luettu 9.12.2015.

Läärä, J. 2012a. Vedestä pelastaminen ja ensiapu. Teoksessa: Hakamäki, J., Hotti, K., Keskinen, I., Lauritsalo, K., Liinpää, S., Läärä, J. & Pantzar, T. 2012. Uimaopetuksen käsikirja. Docendo Sport. WSOY.

Läärä, J. 2012b. Suomen Uimaopetus ja Hengenpelastusliitto. Teoksessa: Hakamäki, J., Hotti, K., Keskinen, I., Lauritsalo, K., Liinpää, S., Läärä, J. & Pantzar, T. 2012. Uimaopetuksen käsikirja. Docendo Sport. WSOY.

Löow, M. 2002. Onnistunut projekti. Projektijohtamisen ja -suunnittelun käsikirja. WS Bookwell Oy. Suomentanut Maarit Tillman.

Mustonen, M. 2005. Arlainstituutti. Järjestetään tapahtuma. Luettavissa: <http://www.arlainst.fi/osallistamallatutkintoon/raportti/tapahtuma.html>. Luettu: 10.1.2016.

Paasivaara, L., Suhonen, M. & Nikkilä, J. Innostavat projektit. Suomen sairaanhoitajaliitto ry. Helsinki.

Piscator. 1875. Uimisen taito. K.E. Holm- kustannus. Helsinki.

Raha-automaattiyhdistys. 2016. Avustustietokanta. Luettavissa: <http://avustukset.ray.fi/fi-fi/jarjesto/692>. Luettu: 17.3.2016.

- RNLI. 2015. The Breathe Test. Katsottavissa: https://www.youtube.com/watch?v=JWD46SAUD5s&list=PLrYLpy0TFz07ky_ijzVOqfJxDkOMUe5wH. Katsottu: 23.3.2016.
- Royal Life Saving Society UK. 2016. Drowning prevention week. Luettavissa: <http://www.rlss.org.uk/water-safety/drowning-prevention-week/>. Luettu: 23.3.2016.
- Ruuska, K. 2005. Pidä projekti hallinnassa: suunnitelu, menetelmät, vuorovaikutus. Talentum Media Oy. Tampere.
- Ryti, N. 2007. Rantapelastajan käsikirja. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry.
- Safety in modern Society. 2000. Proceedings of the European Conference. Helsinki. Finnish Institute of Occupational Health.
- SUH Ry, Viisaasti vesillä - Facebook-sivusto. Luettavissa: <https://www.facebook.com/viisaastivesilla/?fref=ts>. Luettu: 17.03.2016.
- Suomalainen vesiliikuntainstituutti. Uinninvalvoja/hengenpelastajan testiuinti. Luettavissa: <http://vesiliikunta.com/files/pdf/testiuinti.pdf>. Luettu: 17.3.2016.
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2008. Viisaasti Vesillä- kampanja toimintasuunnitelma 2009-2011.
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2012. Muistio Viisaasti Vesillä- kampanja.
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2015a. Pinnalla 2020. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton (SUH) strategia. Helsinki.
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2015 b Hukkumiset 2014 raportti. Luettavissa: http://www.suh.fi/files/1257/Hukkumiset_2014_raportti.pdf. Luettu: 4.11.2015.
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry & LähiTapiola. 2015. Viisaasti Vesillä - yhteenveto kesältä 2015. Luettavissa: http://www.suh.fi/files/1412/Viisaasti_Vesilla_2015_yhteenveto.pdf. Luettu: 17.3.2016.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016a. SUH ry. Luettavissa: http://www.suh.fi/suh_ry/. Luettu: 17.3.2016.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2016b. Toimiston yhteystiedot. Luettavissa: http://www.suh.fi/suh_ry/toimisto_ja_yhteystiedot. Luettu: 23.02.2016.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2016c. ILS (International Lifesaving Federation) - Kansainvälinen Hengenpelastusliitto. Luettavissa: http://www.suh.fi/suh_ry/jasennydet/ils Luettu: 9.12.2015.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2016d. Koulutus. Luettavissa <http://www.suh.fi/koulutus>. Luettu: 7.2.2016.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2016e. Pitkän aikavälin tilastoja. Luettavissa: http://www.suh.fi/tiedotus/hukkumistilastot/pitkan_aikavalin_tilastoja. Luettu: 4.11.2015.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2016f. Mitä SUH:n tilastoihin lasketaan mukaan. Luettavissa: http://www.suh.fi/tiedotus/hukkumistilastot/mita_suh_n_tilastoihin_lasketaan_mukaan. Luettu: 4.11.2015.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. 2016g. Hukkumistilastot. Luettavissa: <http://www.suh.fi/tiedotus/hukkumistilastot>. Luettu: 4.11.2015.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry 2016h. Viisaasti vesillä – kampanjat. Luettavissa: http://www.suh.fi/toiminta/viisaasti_vesilla. Luettu: 7.2.2016.

Tampereen Tapahtumatoimisto 2012. Tapahtumanjärjestäjän opas. Luettavissa: https://www.tapahtumatoimisto.com/sites/default/files/tapahtumajarjestajan_opas.pdf. Luettu: 3.3.2016.

Tapio Henrietta 2013. Opas tapahtuman viestintään & markkinointiin Tampereella. Tampereen Kaupunki. Luettavissa: <https://www.tapahtumatoimisto.com/sites/default/files/opasnettifinal.pdf>. Luettu: 3.3.2016.

Teosto 2016. Tapahtumiin tarvittava lupa. Luettavissa: <https://www.teosto.fi/kayttajat/tarvitsenko-luvan/tapahtumat-festivaalit-konsertit-muut>. Luettu: 3.3.2016.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes. 2011. Uimarantojen valvonta kuntoon. Luettavissa: <http://www.tukes.fi/fi/Ajankohtaista/Tiedotteet/Kuluttajaturvallisuus/Uimarantojen-valvonta-kuntoon/>. Luettu 7.2.2016.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes. 2015. Uimarantojen ja uintipaikkojen turvallisuus. Luettavissa: http://www.suh.fi/files/1371/Tukes-kirje_Uimarantojen_yllapitajat_17042015.pdf. Luettu: 7.2.2016.

Vallo, Helena & Häyrinen, Eija. 2014. Tapahtuma on tilaisuus. Tietosanoma Oy. Tallinna Raamatutrukikoda. Tallinna.

Virkki, P. & Somermeri, A. 1992. Projektityö: kehittämisen moottori. Edita Ab. Helsinki.

11 Liitteet

Liite 1. Yhteydenottokirje eri maiden liittoihin

Hello!

We are two students from Haaga-Helia University of Applied Sciences (Finland). We are making our thesis in co-operation with Finnish Swimming Teaching and Lifesaving Federation.

Our goal is to make a survey about how beach safety is implemented in various countries. Especially we are interested in how to arrange different kinds of safety campaigns and safety events. Due to this survey our mission is to create an inclusive manual of how to arrange a safety event in beaches with lifeguards in Finland.

Here are our main questions:

1. Which kind of water and beach safety campaigns is used in your country?
2. How have you organized your events?
3. Has the events been successful? Is there anything you could have done better?
4. How have you done the marketing?

It would be significant for the work if we could use the plans and materials of your safety events.

Thank you for co-operation!

Kysely rantapelastajille

Tämä kysely on osa opinnäytetyötämme, jonka tavoitteena on luoda opas rantaturvallisuustapahtuman järjestämiseen Suomen valvotuilla uimarannoilla. Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton kanssa. Kyselyn avulla kartoitamme rantapelastajien mielipiteitä rantaturvallisuustapahtuman järjestämisestä.

Toivomme, että vastaat kysymyksiin huolella.

1. Sukupuoli

- Mies
- Nainen

2. Kuinka monta vuotta olet toiminut rantapelastajana?

- En ole toiminut rantapelastajana
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5 tai enemmän

3. Aiotko työskennellä rantapelastajana ensi kesänä?

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

4. Rantaturvallisuustapahtuman järjestäminen valvotulla uimarannalla on mielestäni mahdollista

- Kyllä
- Ei

5. Rantaturvallisuustapahtuman järjestämisestä tulisi olla vastuussa

- Rantavalvojat
- Kaupungin liikuntatoimi
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto

6. Jos tapahtuma järjestettäisiin rannalla, jossa työskentelet/olet työskennellyt, uskoisitko sen kiinnostavaa?

- Kyllä
- Ei

7. Mikä saisi parhaiten yleisön osallistumaan tapahtumaan?

- Tapahtumaa on mainostettu näkyvästi
- Tapahtuman sisältö herättää kiinnostusta
- Hyvän sään takia
- Tapahtumassa oleva julkisuuden henkilö
- Mahdolliset palkinnot ja oheistuotteet

8. Mielestäni rantaturvallisuustapahtuma tulisi järjestää

- Näytöstyylisiin (yleisö ei osallistu toimintaan)
- Yleisöä aktivoimalla (yleisöstä pyydetään vapaaehtoisia näytökseen mukaan)
- Tapahtumassa erilaisia rastipisteitä, joissa pääsee kokeilemaan välineitä ja pohtimaan erilaisia tilanteita
- Muulla tavalla, miten?
-

9. Mitä asiakokonaisuuksia on mielestäsi tärkeä sisällyttää tapahtumaan? (Valitse 3-5 oleellisinta)

- Rannansuuntainen uiminen
- Tajuttoman pelastaminen pelastusvälineellä
- Häätäntyneen pelastaminen pelastusvälineellä
- Välineettä pelastaminen ja sen riskit
- H-RAP
- Tuntemattomaan / matalaan veteen hyppäämisen riskit
- Lapsien valvonta uimarannalla
- Matalan veden etsintäketju
- Etsintäsukellukset
- Maalla tapahtuvat ensiaputilanteet
- Elvyttäminen
- Turvallinen soutuveneiden käyttö
- Pelastusliivien oikeaoppinen käyttö

10. Mitä välineitä mielestänne olisi oleellista esitellä rantaturvallisuustapahtumassa?

- Pelastusrenkas
- Heittoliina
- Ämpäri
- Pelastusliivit
- Köysi
- Pelastuslauta
- Kanisteri / omatekoiset pelastusvälineet
- Pelastuspatukka
- Veneen käyttö pelastuksessa

RANTATURVALLISUUSTAPAHTUMA

- OPAS TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMISEEN

Jenna Kemppainen & Elsi Luomi

SUOMEN UIMAOPETUS- JA HENGENPELASTUSLIITTO

Sisällys

Lukijalle	2
Vesiturvallisuus Suomessa.....	3
Rantaturvallisuustapahtuman yleinen tavoite	3
Kuka tapahtuman järjestää?	4
Yhteistyötahot	5
Esimerkkejä yhteistyötahoista ja heidän järjestämästä toiminnasta.....	5
Tapahtuman suunnittelu	6
Tapahtuman tavoitteiden määrittely	7
Tapahtumaa varten tarvittavat luvat ja ilmoitukset	8
Tapahtuman mainostaminen	9
Media tapahtuman mainonnassa ja tapahtuman aikana.....	10
Turvallisuus tapahtuman aikana.....	10
Tapahtuman sisältö.....	11
Pelastusnäytös	12
Esimerkki pelastusnäytöksestä.....	12
Rastipisteiden avulla saadaan rannalle monipuolista toimintaa käyntiin samanaikaisesti	13
Hengenpelastajan treenit	13
Tapahtuman jälkeen	14
Liitteet	15
Liite 1. Tapahtuman toimintaidean esimerkki	15
Liite 2. Tapahtuman tehtävälista.....	16
Liite 3. Tapahtuman yhteistyökumppaneiden hakemisen sähköpostipohja	17
Liite 4. Tapahtumasivu facebookissa- malli	18
Liite 5. Tapahtuman rastipistemallien ohjeet.....	19
Liite 6. Hengenpelastajan treenit 15-45 minuuttia.....	22
Liite 7. Vesiturvallisuustietous- infojuliste	23
.....	23
Liite 8. Mainoslehtinen tapahtumasta- malli	24

Lukijalle

Tämä opas on toteutettu kahden liikunnanohjaajaopiskelijan opinnäytetyönä Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa. Oppaan tilaajana toimii Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto, jonka asiantuntijuuden avulla opas on toteutettu.

Opas on kehitetty ensisijaisesti kuntien liikuntatoimien käyttöön rantaturvallisuustapahtuman järjestämiseksi valvotuille uimarannoille. Oppaaseen on kerätty tietoa tapahtumanjärjestämisen teoriasta sekä vesiturvallisuudesta ja rantapelastuksesta. Teorian pohjalta on pyritty luomaan mahdollisimman selkeitä ohjeistuksia ja valmiita malleja tapahtuman toteuttamiseksi.

Oppaassa esitetyjä esimerkkejä voi oman tapahtuman järjestämisessä käyttää sellaisinaan, mutta niiden muuttaminen oman tapahtuman toimintaympäristöön sopiviksi on suotavaa. Tarkoituksena ei ole sisällyttää kaikkia oppaassa esiteltyjä aktiviteetteja jokaiseen tapahtumaan, vaan esimerkkien joukosta voi valita omaan tarpeeseen sopivat aktiviteetit. Tärkeintä on luoda hauska ja oman näköinen tapahtuma vesiturvallisuustietojen ja -taitojen levittämiseksi!

Tsemppiä tapahtuman suunnitteluun ja aurinkoisia tapahtumapäiviä !

Jenna & Elsi

Vesiturvallisuus Suomessa

Suomessa hukkuu vuosittain 150–200 ihmistä, mikä on muihin Pohjoismaihin verrattuna paljon. Merkittävimmät syyt hukkumiseen ovat alkoholi, puutteellinen varustautuminen, heikko henkilökohtainen toimintakyky ja uimataito sekä lasten valvomatta jättäminen veden äärellä. Suomessa hukkumiskuolemien vähentämiselle ei ole olemassa kansallista tavoitetta vaan vesiturvallisuustyö tapahtuu useamman eri organisaation toimesta. Suurin yksittäinen toimija on Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto (SUH).

Tällä hetkellä SUH toteuttaa Viisaasti Vesillä kampanjaa. Kampanjaan kuuluvat talvisin toteutettava Järki Jäällä kiertue sekä kesäisin Viisaasti Vesillä- kiertue. Kiertueet vierailevat vuosittain erilaisissa olemassa olevissa tapahtumissa viestimässä vesiturvallisuudesta. Kiertueet vierailevat vuosittain yhteensä noin 50:ssä tapahtumassa ja tavoittaa noin 10 000 henkilöä. Suomessa on arviolta 2400 uimarantaa, joista noin 100 on kesäkaudella valvottuja. Rantaturvallisuustapahtuman järjestäminen valvotulla uimarannalla mahdollistaisi vesiturvallisuusviestinnän kohdentamisen suoraan kyseisiä rantoja käyttävälle asiakaskunnalle.

Rantaturvallisuustapahtuman yleinen tavoite

Rantaturvallisuustapahtuman tavoitteena on viedä uimarantojen käyttäjille tietoa vesiturvallisuudesta sekä antaa mahdollisuus pohtia, nähdä sekä kokeilla itse vesiturvallisuustaitoja. Tavoitteena on järjestää mahdollisimman paljon näkyvyyttä aikaansaava tapahtuma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa valvotulla uimarannalla.

Tapahtumassa pyritään tarjoamaan monipuolisesti tietoa vesiturvallisuuden eri osa-alueista. Monipuolisilla aktiviteeteilla pyritään huomioimaan eri ikäryhmien kiinnostuksen kohteita.

Lue lisää vesiturvallisuudesta SUH:n internetsivuilta
http://www.suh.fi/toiminta/viisaasti_vesilla/medialle

Kuka tapahtuman järjestää?

Tapahtuman järjestäjänä toimii kaupungin liikuntatoimi. Päävastuussa tapahtumasta voi olla joko yksittäinen kaupungin liikunnanohjaaja tai uimarannoista vastaava henkilö. Mikäli uimavalvonta kunnassa on yksityistetty, voi myös yksityisen tahon vastaava henkilö ottaa vastuun tapahtumasta.

Rantaturvallisuustapahtuman suunnittelu ei vaadi kohtuuttomasti resursseja, sillä tässä oppaassa on valmis toimintasuunnitelma ja ohjeistukset tapahtuman järjestämisestä. Oleellista on valita kullekin rannalle sopivat ja välineiden sekä henkilömäärän puitteissa järjestettävissä olevat palat, joista kullekin rannalle voidaan luoda oman näköinen tapahtuma.

Tapahtuman sisällön valinta tehdään yhteistyössä tapahtuman suunnitteluryhmän sekä rannan valvojien kanssa. Rantavalvojilta kannattaa tiedustella rannan kävijäprofiilia, jotta tapahtuman sisältöä saadaan suunnattua kiinnostavaksi kyseisen rannan kävijöille.

Tapahtumaorganisaatioon kuuluvat:

Kaupungin liikuntatoimen edustaja

Kunnan uimarannoista vastaava henkilö

Uimarantojen rantapelastajat

Kunnan liikunnanohjaajat

Yhteistyötahojen edustajat

Yhteistyötahot

Mitä useampi taho on esillä tapahtumassa, sitä laajempaa näkyvyyttä tapahtumalla on mahdollisuus luoda. Rantaturvallisuustapahtumassa yhteistyötahoja on luontaista etsiä muista pelastustyötä tekevistä organisaatioista sekä toimijoista, joille vesi on oleellinen elementti toiminnan toteuttamiseksi:

Esimerkkejä yhteistyötahoista ja heidän järjestämästä toiminnasta

Yhteistyökumppanit voivat olla tapahtumassa esittelemässä omaa toimintaansa haluamallaan tavalla. Kuitenkin mitä toiminnallisempia aktiviteetteja myös heiltä saadaan, sitä enemmän kävijöitä aktivoidaan ja innostetaan kokeilemaan eri asioita.

Yhteistyökumppani	Esimerkki aktiviteetti
Suomen Uimaopetus- ja Hengepelastusliitto	Pelastusnäytös
Pelastuslaitos	Pintapelastusnäytös
Rajavartiolaitos	Vesipelastus helikopterilla, partioveneellä tai pintapelastusnäytös
Poliisi	Poliisiauton, poliisiveneen tai poliisiskootterin vierailu tai veneilyturvallisuuteen liittyvää asiaa
SPR	Ensiapupiste
Liikenneturva	Muuta turvallisuuteen liittyvää toimintaa
Paikallinen uimaseura	Oman toiminnan esittely, näytöskilpailu, mahdollisuus lyhyeen uintitekniikkaopastukseen
Muu vesiliikuntaseura (melonta, SUP)	Lajikokeilupisteet

Liitetiedostoissa valmis esimerkkipohja yhteistyötahojen lähestymisestä sähköpostitse. (Liite 3)

Mitä enemmän tapahtumassa on toimijoita,
sitä enemmän tapahtuma saa näkyvyyttä!

Tapahtuman suunnittelu

Tapahtuman suunnittelu aloitetaan tapahtuman organisoinnista vastaavan henkilön tai henkilöiden valitsemisella. Tämän jälkeen hahmotellaan tapahtuman toimintaidea, jossa voidaan käyttää apuna tapahtuman toimintaidean kaaviota (esimerkki tapahtuman toimintaidean kaavion käytöstä liitetiedostossa 1).

Kun tapahtuman toimintaidea on saatu hahmoteltua, voidaan tapahtumaa varten tehtävistä toimista tehdä tehtävälista. Tehtävälistaa varten kannattaa eritellä ennen tapahtumaa tehtävät toimet, tapahtumapäivänä tehtävät toimet sekä tapahtuman jälkeen tehtävät toimet (liite 2). Tehtävälistaan voidaan myös nimetä, kenen vastuulla tehtävä on.

Lisätietoa tapahtuman suunnittelusta löytyy kirjallisuudesta:

Helena Vallo & Eija Häyrinen 2014. Tapahtuma on tilaisuus

Iiskola-Kesonen Hanna 2004. Mitä, miksi, kuinka? – käsikirja tapahtuman järjestäjille

Tapahtuman tavoitteiden määrittely

Kun tapahtumaa lähdetään suunnittelemaan, on tärkeää pystyä määrittelemään selkeä tavoite. Nämä kysymykset toimivat apuna tavoitteen määrittelyssä:

1. Miksi tapahtuma tehdään?
2. Kenelle tapahtuma tehdään?
3. Miten tapahtuman vastuut, velvollisuudet ja oikeudet jakaantuvat?
4. Mihin mahdollinen taloudellinen voitto käytetään ja kuinka taloudelliseen tappioon varaudutaan?
5. Onko tavoitteena tehdä jatkuva tapahtuma?

Tapahtuman tavoitteet tulee pystyä esittämään mahdollisimman selkeästi ja yksinkertaisesti, jotta ne voidaan välittää helposti tapahtumaorganisaatioon kuuluville. Lisäksi tapahtuman markkinointi on sujuvampaa, kun tavoitteet ovat selkeästi kaikkien tiedossa.

Tapahtumalla voi olla joko yksi isompi tavoite tai erillisiä pienempiä tavoitteita eri näkökulmista katsottuna.

Esimerkkejä konkreettisista tavoitteista

Tapahtuman tavoitteena on saada uimarannan asiakkaat pohtimaan rannalla oleskelua vesiturvallisuuden näkökulmasta.

Tavoitteena on opastaa lapsia ja nuoria turvallisempaan rannan käyttöön hauskojen aktiviteettien muodossa ja lisätä yhteistoiminnallisuutta rannalla.

Tavoitteena on rantapelastajan työn ja toimenkuvan esittely kuntalaisille.

Tapahtumaa varten tarvittavat luvat ja ilmoitukset

Tapahtuman järjestämiseksi tarvitaan usein vähintään tapahtumapaikan haltijan lupa tapahtuman järjestämiseksi sekä poliisille tehtävä lupa yleisötilaisuudesta. Muut luvat riippuvat tapahtuman luonteesta ja koosta. Lupien hakeminen ja ilmoitusten tekeminen on tapahtuman järjestäjän vastuuta. Suunnitteluvaiheessa on otettava hyvissä ajoin selvää, millaisia lupia tai ilmoituksia tapahtuma vaatii. Useimmilla kaupungeilla on olemassa opas tapahtuman järjestämiseen, missä kerrotaan myöskin mistä voi kysyä lisätietoa lupa-asioissa ja tehdä ilmoitukset.

Lupa / Ilmoitus	Mistä ?	Milloin?	Ilmoituksen osoite / Lisätietoa
Ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä	Poliisi	Viimeistään 5vrk ennen tapahtumaa	http://www.suomi.fi/suomifi/suomi/asioi_verkossa/lomakkeet/pol_yleitilai/index.html
Pelastussuunnitelma	Pelastuslaitos	Viimeistään 14 vrk ennen tapahtumaa	
Teoston ja Gramexin yhteinen musiikinkäyttölupa eli tapahtumalupa	Teosto & Gramex	Ennen tapahtuman alkua	https://extranet.teosto.fi/web/faces/eventLicense.jsp
Meluilmoitus	Paikkakunnan ympäristönsuojeluviranomainen	Kuukausi ennen tapahtuman alkua	Kysy tarpeesta kaupungin / kunnan ympäristönsuojeluviranomaisilta

Tapahtuman mainostaminen

Tapahtuman näkyvyyden ja vaikuttavuuden kannalta on oleellista, että mahdollisimman moni tietää tapahtuman järjestettävän. Mitä laajempaa tapahtuman mainostaminen on - sitä useampi todennäköisesti kiinnostuu tapahtumasta.

Mainostamista kannattaa tehdä yhtenäisesti usean eri kanavan kautta. Perinteisiä mainoksia on hyvä levittää kaupungin yleisimmille ilmoitustauluille, uimahalleihin sekä uimapaikoille.

Myös sosiaalinen media antaa laajat mahdollisuudet tapahtuman mainostamiseen. Jos ja kun tapahtumaa halutaan kohdentaa myös nuorille, on tärkeää olla aktiivinen sosiaalisessa mediassa. Esimerkiksi kaupungin liikuntatoimen Facebook- sivuilla on hyvä kertoa tapahtumasta, sekä luoda tapahtumalle oma julkinen Facebook-tapahtuma. Facebookin lisäksi Instagramin avulla voidaan tavoittaa nuoria helposti. Rantavalvojat voivat jo kesän alussa luoda yhteisen Instagram-tilin, jossa päivitetään rannan ja valvojen kuulumisia aktiivisesti. Kun tilille saadaan aktiivisen päivittämisen kautta seuraajia, tavoitetaan sen kautta tapahtuman mainonnassa paljon ihmisiä. Sosiaalisen median käyttö mainonnassa on tärkeää, sillä sen avulla viesti saadaan välitettyä laajalle seuraajaryhmälle.

Paikallislehteä ja paikallisradiota voi myös hyödyntää mainonnassa. Useimmiten paikallinen media haluaa jo itse rantakauden alkaessa tehdä juttuja rantavalvojista. Tässä yhteydessä voidaan myös markkinoida tulevaa tapahtumaa, ja näin herättää mielenkiintoa jo heti rantakauden alkaessa.

Markkinointi kannattaa suunnitella huolella. Suunnittelussa ja toteutuksessa voidaan edetä seuraavien apukysymysten avulla:

1. Miten hyödynnän tapahtuman tavoitteita markkinoinnissa?
2. Kenelle markkinointi kohdennetaan?
3. Mitä markkinoinnilla halutaan saavuttaa?
4. Kuinka paljon markkinointiin voidaan käyttää resursseja?
5. Miten markkinointi toteutetaan käytännössä? Mitä kanavia käytetään? Kuinka aikasin markkinointi on tarpeellista aloittaa?
6. Miten markkinointi toteutetaan käytännössä?
7. Miten muokkaan markkinointia toimivammaksi, kun se on jo aloitettu? (sosiaalisessa mediassa jakojen, tykkäysten ja katselukertojen määrän tarkkailu)

Tapahtuman mainostaminen
herättää asiakkaiden mielenkiinnon

Malli tapahtuman Facebook-sivusta (liite 4) ja tapahtuman mainosjuliste- malli (liite 8) oppaan litteinä.

Media tapahtuman mainonnassa ja tapahtuman aikana

Näkyvyyden kannalta on tärkeä, että tapahtumaan saadaan paikalle paikallismedia. Tapahtumasta kannattaa siis vinkata paikallislehdelle ja miksei myös radiolle viimeistään viikkoa ennen tapahtumapäivää, jotta voidaan varmistaa heidän pääsy tapahtumaan.

Jos tapahtuman mainostamisessa on käytetty apuna sosiaalista mediaa, kannattaa sitä hyödyntää myös tapahtuman aikana sekä sen jälkeen. Tapahtuman aikana tehdyt päivitykset saattavat parhaimmillaan houkuttaa lisää kävijöitä vielä tapahtumapäivänä. Jos tapahtuman aikana ja sen jälkeen julkaistaan kuvia, missä näkyy yleisöä, voivat he merkitä itsensä kuvaan, jolloin kuva leviää laajemmalle. Kun kuvia saadaan laajemmin levitettyä, saadaan tapahtuman sanomalle jälleen lisää kuulijoita. Kuvien julkaisussa tapahtuman aikana tulee kuitenkin olla tarkka: jos henkilö on kuvasta selvästi tunnistettavissa, on henkilöltä kysyttävä lupa kuvan julkaisemiseksi.

Turvallisuus tapahtuman aikana

Tapahtuman aikana tulee muistaa, että rannan valvonta ei saa häiriintyä. Rannalla on säilyttävä koko tapahtuman aikana normaali rantavalvontavalmius. Näin kaikkia rantavalvoja ei voida osallistuttaa tapahtuman sisällön toteuttamiseen.

Jos tapahtumassa toteutetaan pelastamistilanteita demonstroivia näytöksiä tai harjoituksia, tulee näissä olla aina yksi valvova silmäpari lisää turvallisuuden takaamiseksi. Kaikissa harjoitteissa ja tehtävissä tulee olla selkeät ohjeistukset, jotta ylimääräisiltä tapaturmilta voidaan välttyä. Ensiapuvälineiden tulee olla koko tapahtumassa toimivien henkilöiden saatavilla.

Valvonnan lisätarpeesta kannattaa keskustella rantavalvojien ja rannasta vastuussa olevan henkilön kanssa jo ennen tapahtumaa.

Tarvitaanko tapahtuman aikana kenties useampi rantavalvoja valvomaan asiakasmäärän oletetun määrän kasvamisen takia?

Tapahtuman sisältö

Tapahtuman sisältöä suunniteltaessa kannattaa ottaa huomioon eri käyttäjäryhmien mielenkiinnon kohteita. Pienet lapset, teini-ikäiset ja aikuiset kiinnostuvat eri tyyppisistä aktiviteeteista. Ellei tapahtumaa ole selkeästi kohdennettu vain yhdelle ikäryhmälle, on tärkeää suunnitella mahdollisimman monipuolisia aktiviteetteja.

Esimerkki tapahtumapäivän ohjelmasta

10.00	Rastipisteiden toiminta alkaa
11.00	Pelastusnäytös 1
11.15 - 12	Mahdollisuus kokeilla pelastusvälineiden käyttöä ohjatusti
13 - 15	Pelastuslaitos paikalla esittelemässä kalustoa
14:00	Pelastuslaitoksen sukellusharjoitus
15.00	Pelastusnäytös 2
15.15 - 16	Mahdollisuus kokeilla pelastusvälineiden käyttöä
16.00	Paikallisen uimaseuran näytöskilpailu
16.15 - 17	Mahdollisuus saada asiantuntevaa tekniikkaopetusta uimaseuran valmentajalta
17:00	Pelastusnäytös 3
17:15 - 18	Mahdollisuus kokeilla pelastusvälineiden käyttöä
18:00	Rastipisteiden toiminta loppuu

Tapahtuman aikataulu kannattaa julkaista esimerkiksi tapahtuman Facebook-sivuilla, sekä olla näkyvästi esillä tapahtumapaikalla.

Pelastusnäytös

SUH:n järjestämässä Viisaasti Vesillä kampanjan kiertueessa pelastusnäytös on ollut tapahtuman keskiössä. Pelastusnäytöksessä ideana on demonstroida käytännön esimerkein eri vaaranpaikat ja toimiminen vaaratilanteissa. Näytöksen roolihahmoina ovat olleet tumpelo, joka tekee kaiken väärin, rantapelastaja, joka pelastaa ja avustaa tumpeloa parhaansa mukaan sekä juontaja kertomassa tapahtumien kulkua ja aktivoimassa yleisöä.

Pelastusnäytöksen tilaamisesta rannalle voi olla yhteydessä SUH:n toimistoon.

Tapahtuma on myös mahdollista järjestää ilman SUH:n pelastusnäytöstä, sillä sen voi toteuttaa hieman pienimuotoisempana myös liikunnanohjaajat ja/tai rantapelastajat. Pelastusnäytöksenä toimii hyvin esimerkiksi yksittäinen pelastuskokonaisuus esimerkiksi pelastuslaudalla, joka on pelastusvälineistä useimmille se kiinnostavin. Pelastusnäytöksiä voi ajoittaa tapahtumapäivään useamman.

Esimerkki pelastusnäytöksestä

Ajankohta: klo 11:00, 13:00 ja 15:00

Paikka: Rannan keskeisimmällä paikalla, esimerkiksi laitureiden vieressä

Tekijät: Rantapelastaja & uhri (esimerkiksi toinen rantapelastaja tai liikunnanohjaaja)

Välineet: Pelastuslauta ja anne-elvytysnukke

Uhri ui rannasta sopivan matkan päähän, esimerkiksi uintialueen puoleenväliin. Etäisyys on hyvä pitää lyhyehkönä, jotta rannalla olijat näkevät miten pelastus tapahtuu. Kun uhri on valmiina alkaa hän räpiköimään ja huitomaan.

Rantapelastaja valvontavalmiudessa rannalla kun huomaa uhrin vedessä. H-RAP säännön mukaisesti valvoja hälyttää tilanteesta muille valvojille rannalla käytetyn menetelmän mukaisesti ja ohjeistaa muiden valvojien tai paikallaolijoiden soittavan 112. Rantapelastaja rauhoittelee uhria sekä itseään tehden nopean tilannearvion. Pelastaja noutaa apuvälineen (lauta tai jokin muu) ja aloittaa pelastuksen. Uhri tuodaan rannalle ja aloitetaan elvytys anne-nukella. Elvytystä jatketaan muutama minuutti, jonka jälkeen esitys päättyy.

Pelastusnäytöksen jälkeen on luontevaa jatkaa toimintaa esimerkiksi elvytyksen opettamisella ja pelastusvälineiden ohjatulla testaamisella.

Rastipisteiden avulla saadaan rannalle monipuolista toimintaa käyntiin samanaikaisesti

Tapahtumassa voidaan toteuttaa joko niin sanottuja kylmiä rastipisteitä, joissa ei ole ohjaaja paikalla tai sitten ohjattuja rastipisteitä. Kylmien rastipisteiden avulla saadaan samanaikaisesti useampi piste toimintaan, mutta ne vaativat selvät ohjeet jotta yleisö osaa suorittaa niitä itsenäisesti. Ohjatuilla rastipisteillä valvonta on helpompaa, mutta se vaatii useamman tekijän.

Rastipisteiden teemoja ja toteutustapoja:

1. Pelastusvälineeseen tutustuminen - rannalla pelastusvälineen tarkkuusheitto ennalta merkatulle alueelle tai pelastusvälineen pituusheitto
2. Pelastusvälineen käyttö - Rannalla matalassa mahdollisuus kokeilla pelastusvälineillä pelastamista käytännössä (vaatii rantavalvojan)
3. Vesiturvallisuus/vesipelastustietous - "tietovisa" suunnistusrata rannan alueella, jokaisessa pisteessä havainnollistava tilanne / tehtävä johon pohditaan vastaus (tähän oleellista saada palkinto radan suorituksesta tai suorittamalla osallistuminen arvontaan)
4. Vesiturvallisuus/vesipelastustietous – näkyville infojulisteita vesiturvallisuudesta (liite 8)
5. Pelastusliivien pukeminen - kilpailu aikaa vastaan
6. Pelastusliiveillä uiminen

Tarkemmat ohjeet esimerkkinä olevien rastipisteiden järjestämisestä löytyvät liitteinä (liite 5)!

Hengenpelastajan treenit

Hengenpelastajan treenit kiinnostavat liikunnallisia nuoria ja nuoria aikuisia. Kun porukkaa saadaan aktivoitua treenaamaan, herättää se kiinnostusta myös treeneihin ei aktiivisesti osallistuvissa henkilöissä. Hengenpelastajan treenin voi ohjata liikunnanohjaaja tai rantapelastaja.

Treenin keston voi valita 15-45 minuutin kestäväksi. Ideana on tehdä fyysisiä perusharjoituksia ja hengenpelastukseen liittyviä harjoituksia maalla ja vedessä. Treeni alkaa tiettyinä ajankohtina, ja osallistua saa kuka tahansa oman kuntotason mukaan.

Treeni sisältää alkulämmittelyn, lihaskunto-osuuden, pelastusuintiosuuden sekä lopussa suoritettavan rantapelastajan koulutukseen kuuluvan run-swim-run testin varioidun muodon.

Tarkempi suunnitelma harjoituksesta liitteenä (Liite 6).

Lue lisää rantapelastuksesta ja vesiturvallisuudesta:

www.suh.fi

Suunnittele rohkeasti erilaisia aktiviteetteja tapahtumapäivään!

Tapahtuman jälkeen

Välittömästi tapahtuman toiminnan loppuessa puretaan tapahtuman rastipisteet ja toimitetaan välineet oikeille paikoilleen. Tapahtuman purkamista helpottaa, jos purkaminen on organisoitu etukäteen. Helpointa on esimerkiksi sopia, että kukin toimija huolehtii välineistä, jotka laittoivat valmiiksi ennen tapahtumaa tai käytti tapahtuman aikana.

Sosiaalisen median päivittämistä kannattaa jatkaa myös tapahtuman jälkeen, mikäli sitä on käyttänyt apuna markkinoinnissa myös ennen tapahtumaa (lisää aiheesta luvussa Tapahtuman mainostaminen sivulla 5)

Tapahtumasta voidaan kerätä palautetta tapahtuman aikana tai tapahtuman jälkeen. Palautetta voi kerätä tapahtuman toimijoilta sekä asiakkailta. Tapahtuman toimijoilta voidaan kerätä joko suoraa palautetta keskustelemalla, tai pyytämällä kutakin toimijaa lähettämään kirjallinen vapaamuotoinen palaute tai antaa palautetta valmiin palautepohjan avulla. Asiakkailta voidaan kerätä palautetta tapahtuman aikana perinteisillä palautelomakkeilla ja tapahtuman jälkeen esimerkiksi nettipohjaisella kyselyllä.

Tapahtuman päätyttyä on hyvä pitää tapahtuman järjestäjien kesken palaveri, jossa pohditaan tapahtuman onnistumista. Samassa yhteydessä voidaan toteuttaa palautteen kerääminen. Palaverin jälkeen tapahtumasta vastuussa oleva henkilö laatii tapahtuman yhteenvedon tulevia tapahtumia varten.

Yhteistyötahojen kiittäminen tapahtuman jälkeen on myös oleellista. Yhteistyötahoja voidaan kiittää suullisesti tapahtuman aikana / toimijan poistuessa tapahtumapaikalta. Kiittäminen on hyvien tapojen mukaisesti tärkeä tehdä vielä myös esimerkiksi sähköpostitse.

Muistilista:

Pura rastipisteet heti toiminnan loppuessa

Sosiaalisen median päivittäminen ei loppu tapahtuman loppuessa

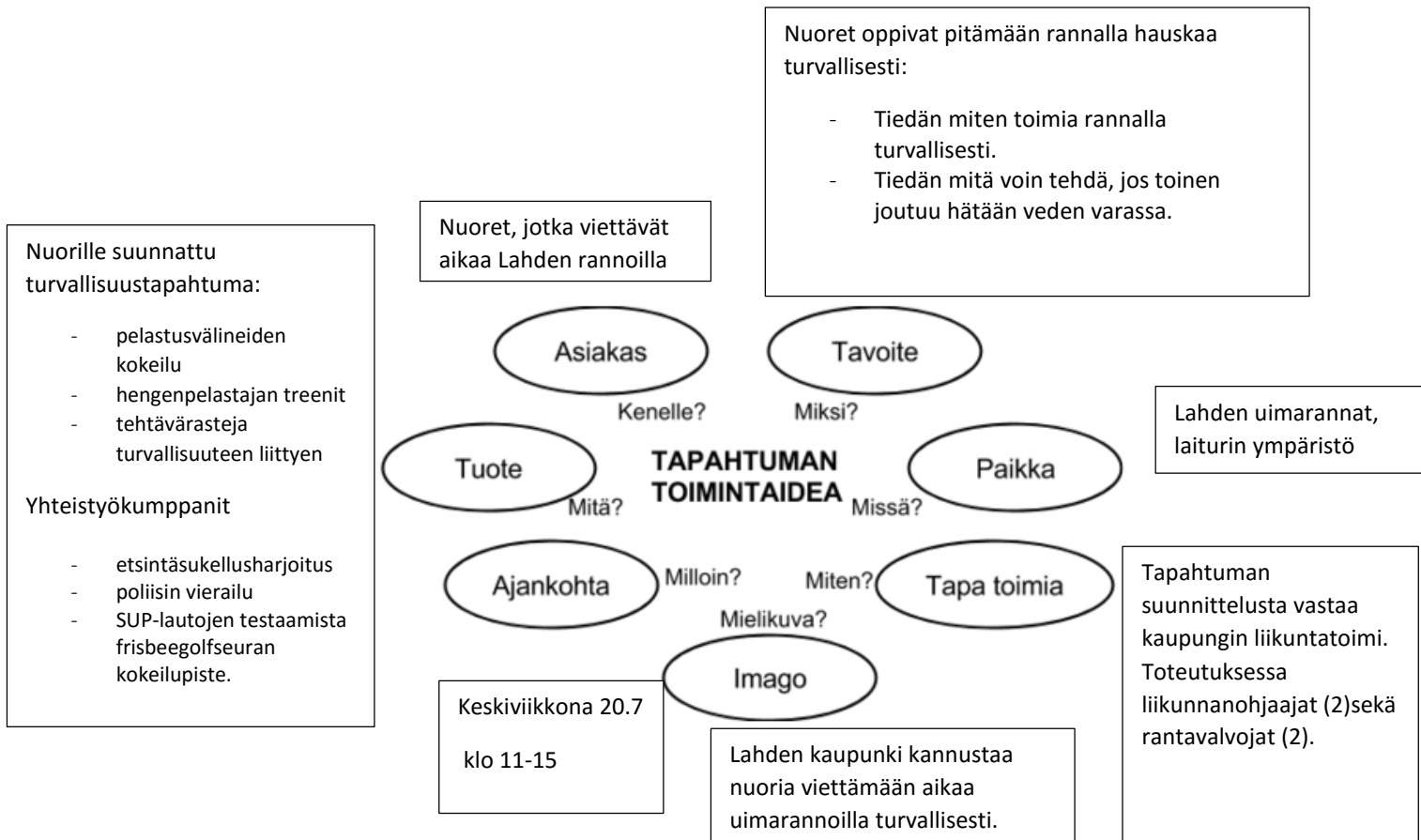
Kerää halutessasi palautetta tapahtuman aikana asiakkailta

Dokumentoi tapahtumanjärjestämisen vaiheet tulevaa varten – kerran hyvin suunniteltu tapahtuma kantaa vuosia eteenpäin!

Kiitä yhteistyötahoja.

Liitteet

Liite 1. Tapahtuman toimintaidean esimerkki

Liite 2. Tapahtuman tehtävälista

Tehtävälista		
Ennen tapahtumaa		Vastuussa
	Tapahtumaorganisaation valinta	
	Tapahtumaidean suunnittelu	
	Yhteistyökumppaneiden hakeminen	
	Tapahtuman aikataulun määrittäminen	
	Tapahtuman ohjelman valikoiminen	
	Tapahtuman mainostaminen	
	Tapahtumaa varten tarvittavien lupien anominen	
	Tapahtuman välineistön hankkiminen	
	Välineiden toimittaminen tapahtumapaikalle	
Tapahtumapäivänä ja tapahtuman aikana		
	Tapahtumapisteiden rakentaminen	
	Yhteistyökumppaneiden vastaanottaminen	
	Tapahtuman purkaminen	
Tapahtuman jälkeen		
	Palautteen kerääminen	
	Yhteistyökumppaneiden kiittäminen	
	Jälkimarkkinoinnin toteuttaminen	
	Tapahtuman yhteenveto- raportti	

Liite 3. Tapahtuman yhteistyökumppaneiden hakemisen sähköpostipohja

Hei,

Yhteydenottoni koskee (päivämäärä) järjestettävää Rantaturvallisuus tempausta, jonne etsimme yhteistyökumppaneita. Tapahtuman tavoitteena on lisätä kuntalaisten vesiturvallisuustietoutta ja kartoittaa heidän taitoja liittyen turvalliseen vesipelastukseen. Jotta tapahtumasta tulisi mahdollisimman monipuolinen, etsimme lähiseudulta yhteistyökumppaneita tapahtumaan. Yhteistyön tuloksena teidän organisaatio saisi näkyvyyttä ja me saisimme lisättyä tapahtuman mielenkiintoa ja laajuutta.

Yhteydenottoanne odotellen,

Etunimi Sukunimi
esimerkki@mail.fi

Liite 4. Tapahtumasivu facebookissa- malli

Tapahtuman kansikuvana voi käyttää valmista kuvamateriaalia tai tapahtumapaikalta otettua kuvaa. Itse otettu kuva tuo kuitenkin mainontaan

Tapahtumasivu kannattaa muokata ensin privaattitapahtumana, jonka jälkeen se laitetaan asetuksista julkiseksi tapahtumaksi.

Perustiedot tapahtumasta näkyville selkeästi.

Osallistujat voivat klikata osallistuvansa, jolloin tapahtumaa mainostetaan myös heidän Facebook-kavereilleen automaattisesti.

Tapahtuman kuvaukseen kirjoitetaan lyhyt ja mahdollisimman houkutteleva esittely tapahtumasta.

Tapahtumapäivänä sivuilla voi julkaista kuvia tai tilannetietoja tapahtumasta.

17 JUN Rantaturvallisuus Tempaus Lahdessa

Private

Hosting • Invite Edit ...

17 June at 12:00

Möysän Uimaranta
Lahti, Finland

Show Map

Tervetuloa Möysän uimarannalle 17.6 näkemään, kokemaan ja kuulemaan asiaa rantaturvallisuudesta. Tapahtumassa pääset seuraamaan mm. pelastusnäytöstä, kokeilemaan pelastusvälineiden käyttöä ja kuulemaan tärkeää tietoa vedessä liikkumisesta. Tapahtuma on avoin ja maksuton kaikille!

Write Post Add Photo/Video Create Poll

Write something...

INVITE FRIENDS

Invite Invite Invite

Liite 5. Tapahtuman rastipistemallien ohjeet

1. Pelastusvälineeseen tutustuminen – tarkkuusheitto/pituusheitto

Organisointi: Rantapelastaja valitsee paikan, jonne sijoitutaan.

Tarkkuusheitossa voidaan mitata 15 metrin matka ja sijoittaa kartiot kahden metrin päähän toisistaan. Tavoitteena on saada heitettyä heittoliina kartioiden väliin jäävälle alueella tai niiden yli.

Pituusheitossa välineenä voidaan käyttää pelastusrengasta, jota osallistujat voivat eri tekniikoilla heittää niin pitkälle, kuin pystyvät. Tulokset mitataan ja kirjataan ylös. Pisimmälle heittäneelle voidaan myöhemmässä vaiheessa antaa jokin palkinto.

Välineet: pelastusrengas, heittoliina, mittausväline, kartioita

2. Pelastusvälineen käyttö – matalassa vedessä mahdollisuus kokeilla pelastusvälineiden käyttöä

Organisointi: Rantapelastaja sijoittuu välineiden kanssa rannan läheisyyteen. Kootaan osallistujat yhteen ja esitellään heille tyypillisimmät pelastusvälineet ja niiden käyttötarkoitukset. Tämän jälkeen osallistujat saavat kokeilla välineitä vapaasti matalassa vedessä rantapelastajan opastaessa tarvittaessa.

Välineet: Pelastusrengas, heittoliina, Torbedo, Pelastuslauta/pelastusvälineet, jotka rannalla on.

3. Vesiturvallisuus/Vesipelastustietous – ”tietovisa” suunnistusrata rannan alueelle, jokaisessa pisteessä havainnollistava tilanne/tehtävä, joka pitää ratkaista

Organisointi: Ohjaaja antaa osallistujille vastauslomakkeen ja kynän, sekä opastaa rannalla kulkemisen.

Välineet: paperia, kyniä, teippiä

Tietovisan kysymyksiä:

Mikä seuraavista väitteistä pitää paikkansa

- Kotirannassa tulee lain mukaan olla pelastusrengas
- Kotirannassa pelastusvälineeksi sopii mikä tahansa kelluva tai kättä pidempi väline
- Kotirannassa pelastamisen saa suorittaa vain koulutettu henkilö

Miten toimit jos näet hukkumassa olevan henkilön?

- Hälytän apua ja suoritan pelastuksen apuvälineen kanssa jos koen kykeneväni pelastamaan
- Kiirehdin suoraan pelastamaan uhrin
- Jatkan omia tekemisiäni

Mikä seuraavista uimiseen liittyvistä väitteistä pitää paikkansa?

- a) Uiminen on aina turvallista jos on uimataitoinen
- b) Uimaan ei kannata turvallisuussyistä lähteä yksin
- c) Uiminen kannattaa suorittaa rannasta pois päin

Tuntemattomaan tai liian matalaan veteen (alle 2m) hyppäämisestä voi pahimmillaan seurata

- a) Rantapelastajan huudot
- b) Vakava vamma pohjaan tai pinnan alla piilossa olevaan vaaraan osuminen seurauksena
- c) Illoinen nauru ja kavereiden keikut

Lasten valvonnasta uimarannalla on vastuussa

- a) Lapset eivät tarvitse valvontaa aidatulla matalalla uintialueella
- b) Lasten valvonnasta vastaa rannalla toimiva rantapelastaja
- c) Lasten vanhemmillä on vastuu lastensa valvonnasta

Rantapelastajan pääsiallinen tehtävä uimarannalla on

- a) Auringon ottaminen
- b) Olla vastuussa lapsien uintiturvallisuudesta
- c) Mahdollistaa kävijöiden turvallinen vierailu rannalla

Hukkuneen henkilön elvyttämisen ohjeet

- a) 2 puhallusta – 30 painallusta kunnes henkilö virkoaa tai pelastajahenkilökunta tulee paikalle
- b) 2 painallusta – 30 puhallusta kunnes henkilö virkoaa tai pelastajahenkilökunta tulee paikalle
- c) 2 painallusta – 2 puhallusta yhteensä 30 kertaa

Pelastusliivit

- a) Puetaan päälle veteen pudotessa
- b) Puetaan päälle aina veneilemään lähdeettäessä
- c) Vain lapset tarvitsevat pelastusliivejä

4. Vesiturvallisuus/vesipelastustietous – näkyvälle paikalle infolehtisiä, joihin voi tutustua

Infolehtisissä voidaan esitellä esimerkiksi seuraavia teemoja:

- Valvo lapsia uimarannalla ollessasi
- Uimataidotonta lasta ei saa jättää yksin veden äärelle
- Kotirannan pelastusvälineet (valmis mainos seuraavana liitteenä)
- Ui aina rannan suuntaisesti
- Jätä alkoholi muille, mikäli aiot mennä veteen
- Jos huomaat henkilön, joka on joutunut veden varaan, hälytä aina ensin apua (112), hae sitten pelastusväline, rauhoitu ja pelasta (H-RAP)

5. Vesipelastusliivien pukeminen – kilpailu aikaa vastaan

Organisointi: Tarkoituksena on pukea pelastusliivi ylle niin nopeasti kuin mahdollista. Ohjaaja kellottaa yksitellen osallistujien ajan, ja merkitsee sen ylös. Nopeimmat / tietyn ajan alittaneet tai kaikki osallistuneet voivat saada palkinnon.

Välineet: Pelastusliivejä, sekuntikello, kynä, paperi

6. Pelastusliiveillä uiminen

Organisointi: Rantapelastaja opastaa pelastusliivien pukemisessa, jonka jälkeen osallistujat saavat lähteä uimaan rannan suuntaisesti esimerkiksi 20 metriä yhteen suuntaan ja takaisin.

Välineet: Pelastusliivit

Liite 6. Hengenpelastajan treenit 15-45 minuuttia

Organisointi: Liikunnanohjaaja tai rantapelastaja toteuttaa ennalta suunnitellun treenin tiettyinä ajankohtina. Aloituspaiikkana voi toimia esimerkiksi rantaviiva.

Alkulämmittely 5 minuuttia

Avaavat liikkeet: Käsien pyörittely, vartalon kierto, rintarangan rullaus, selän pyöristys ja suoristus, kevyttä hölkkää rantaviivan suuntaisesti

Lihaskunto-osio 1minuutti/liike, 2 kierrosta = 10 minuuttia

1. Kyykky
2. Selkälihas: uintiliike
3. Askelkyykky
4. Istumaannousu
5. Lankku

Pelastusuintiharjoitus ilman välinettä 20 minuuttia

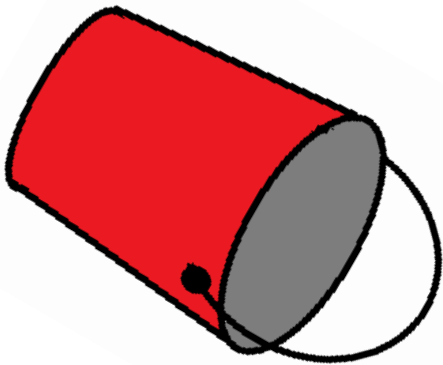
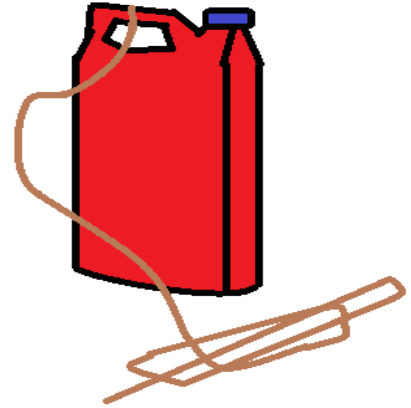
Osallistujat valitsevat itselleen parin. Käydään yhdessä läpi, mitä tarkoittaa pelastusuinti ja miten pelastetaan ilman välinettä. Toinen pareista menee rannansuuntaisesti 20 metrin etäisyyteen pelastajasta. Pelastaja lähtee uimaan pelastettavaa kohti pelastusuintia ja kuljettaa häntä 20 metrin matkan, jonka jälkeen kantaa hänet haluamallaan tyyllillä 5 metrin päähän maalle. Harjoitus toistetaan niin, että osallistujat vaihtavat rooleja.

Run –Swim aikaa vastaan 5 minuuttia

Tämän harjoituksen tarkoituksena on uida ja juosta aikaa vastaan tietty matka. Uintiosuus uidaan rannansuuntaisesti ja juoksumatka on ennalta määritelty matka, esimerkiksi 50 metriä. Ohjaaja kellottaa aikaa ja tarkkailee turvallisuutta. Mikäli osallistujia on paljon, voidaan jakaa osallistujat kahteen tai useampaan ryhmään.

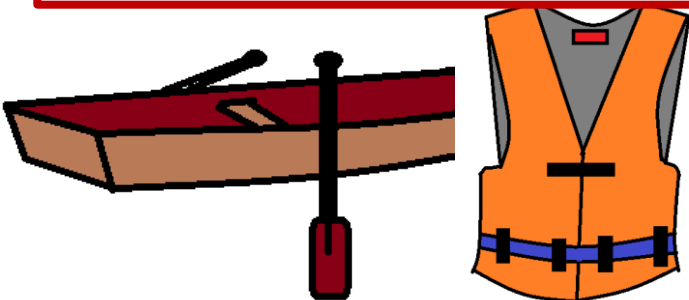
Pelastusvalmius kotirannassa

Näppärä pelastusväline syntyy kanisterista ja köydestä – voit hinata kaverin rantaan, kunhan muistat pitää köydestä kiinni!

Hollilla oleva ämpäri voi pelastaa veteen vajoamiselta – väärinpäin käännettynä se kelluttaa hyvin!

Lähesty uhria mikä tahansa kättä pidempi edellä, jotta sinua ei upoteta pinnan alle – vaate toimii myös hyvin kuljetusvälineenä!

Lähtövalmiina olevalla veneellä voi pelastaa hukkuvan kauempaakin – muista käyttää pelastusliivejä!

TURVALLISESTI RANNALLA-

TAPAHTUMAPÄIVÄ

MILLOIN
22. heinäkuuta 2016
Kello 11-17

MISSÄ
Möysän Uimaranta
Uimarannankatu 2 , Lahti

MUKANA TAPAHTUMASSA

Lahden pelastuslaitos & poliisi
Lahden Uimaseura ry
Vesisamoilijat

FACEBOOK
Turvallisesti Rannalla- tapahtumapäivä

**MAKSUTON
TAPAHTUMA
KOKO PERHEELLE**

TAPAHTUMAN SISÄLTÖ

Pelastuslaitos ja poliisi
tapahtumassa
klo 13-15

Lahden uimaseuran
uintitekniikkaopastusta
klo 15-16

Vesisamoilijoiden mak-
suttomat melon-
takokeilut
klo 11-17

Pelastusnäytökset ja pe-
lastusvälineiden ohjattu
testaaminen
klo 11& 13& 16

Hengenpelastajan
treenit

Klo 12 & 16:30

Rannalla paljon eriaisia
aktiviteettejä koko
päivän ajan!

INSTAGRAM
@lahdenrantapelastajat